Donderdag 20 oktober 1988 - 33ste jaar - Nr. 42 - 33 fr.

Vlaams Nationaal WIJ Weekblad

Onze hoop

Fraai is het niet, begrijpelijk evenmin. Wat de glorieuze start van een verruimde Vlaamse regering met uitgebreider bevoegdheden en middelen had moeten worden, is verworden tot een weinig verheffend schouwspel met ingewikkelde intriges en duistere afspraakjes. De doorsnee krantenlezende en journaalkijkende burger reageert ongeïnteresseerd of haalt laatdunkend uit naar deze politieke schertsvertoning.

Jan Modaal begrijpt bijvoorbeeld niet waarom er voortaan twee Vlaamse ministers meer nodig zijn. Hij kijkt onwennig aan tegen de moeilijke doorschuifoperatie van de ene naar de andere regering, of het wegvallen van sommige ministers. Zo moet hij nuchter vaststellen dat er, alvast tijdelijk, liefst drie eksellenties verantwoordelijkheid dragen over het te voeren onderwijsbeleid in Vlaanderen: vice-eerste minister Willy Claes, gemeenschapsminister Daniël Coens en daarbovenop ook nog eens de nieuwkomer Pierre Chevalier. (Al verandert deze laatste na de jaarwisseling van bevoegdheid, hij wordt dan de toegevoegde staatssekretaris aan minister van wetenschapsbeleid Hugo Schiltz.) Ook de recente voorzitterswissel bij de CVP en de nakende machtsoverdracht bij de SP dragen niet meteen bij tot het beeld van een rustig-bestuurde natie.

Veel van dit gemaneuvreer had kunnen vermeden worden, indien Gaston Geens en Frank Swaelen tijdens de verkiezingsnacht van 13 december vorig jaar iets langer hadden nagedacht vooraleer hun blijvende en blinde liefde aan de PVV van Annemie Neyts te verklaren. Meester-pokeraar Jean-Luc Dehaene heeft nadien al zijn truuks moeten gebruiken om deze onbezonnen daad niet te laten resulteren in een voor het land onzalig machtsvacüum. De formateur mag trouwens een dankbare kaars branden voor de Volksunie, die uiteindelijk de thans bereikte maar zeer moeizame tussenoplossing mogelijk maakte.

De Vlaams-nationalisten hadden overigens van meetaf aan beklemtoond dat de nieuwe Vlaamse regering best samengesteld werd uit leden van de grote politieke stromingen. Precies omdat deze gewest- en gemeenschapsregering, na een verregaande staatshervorming, over een veelvoud aan middelen en bevoegdheden zal beschikken. Het ware onzalig geweest de invulling van deze nieuwe pakketten over te laten aan de willekeur van een toevallige en tijdelijke meerderheid.

Deze kans mag echter niet gemist worden. Als het regeerakkoord korrekt wordt uitgevoerd - en dat moet toch het opzet zijn — dan zullen de gewesten en gemeenschappen binnenkort de volle verantwoordelijkheid dragen over liefst 40% van alle openbare financiële middelen; dit is zowat vijf keer meer als vandaag het geval is. Maar dit wordt tevens de grote uitdaging. Zullen wij straks datgene wat we zelf doen, ook echt beter gaan doen? Slagen wij als Vlamingen erin de kwalijke uitwassen van de zg. Belgitude te verdrijven? Komen er rechtvaardiger sociale verhoudingen in het zelfstandiger Vlaanderen? Wordt de verbale zorg voor onze natuurlijke omgeving omgezet in daden? Durft men te breken met de soms beklemmende kapellekens-mentaliteit?

Straks verliezen wij inderdaad het Belgisch schaamlapje en zullen wij a.h.w. naakt staan. Het makkelijk ingeroepen ekskuus dat alles wat fout gaat te wijten is aan de onzalige Belgische struktuur, zal dan niet langer bruikbaar zijn.

Voor de Volksunie heeft dit nakende uur van de Vlaamse ontvoogding nog een heel biezondere betekenis. Aangezien de Vlaams-nationalisten altijd, en terecht, gesteld hebben dat hun strijd meer is dan louter een streven naar een eigen struktuur, komt het er nu voor hen op aan mee inhoud te geven aan dit nieuwe Vlaanderen. Op de jonge schouders van de enige VU-minister in de Vlaamse eksekutieve rust bijgevolg een erg zware verantwoordelijkheid. Johan Sauwens zal, niet zelden als een eenzame marathonloper en tegen bijna almachtige partijen, op het beleidsnivo de uitvoerder moeten zijn van het andere luik van het rijke Vlaams-nationale programma.

Tijdens zijn korte en toch al bewogen politieke loopbaan heeft Sauwens bewezen een harde, een doorzetter te zijn. Hij bezit voldoende intellektuele bagage, heeft de nodige dosis lef, kan mensen begeesteren en weet precies wat hij wil. Gesteund door de zich verder verjongende VU-kaders en een doortastende - leiding kan, moet en zal hij slagen.

Dat is tenminste onze oprechte wens en hoop.

WIJ

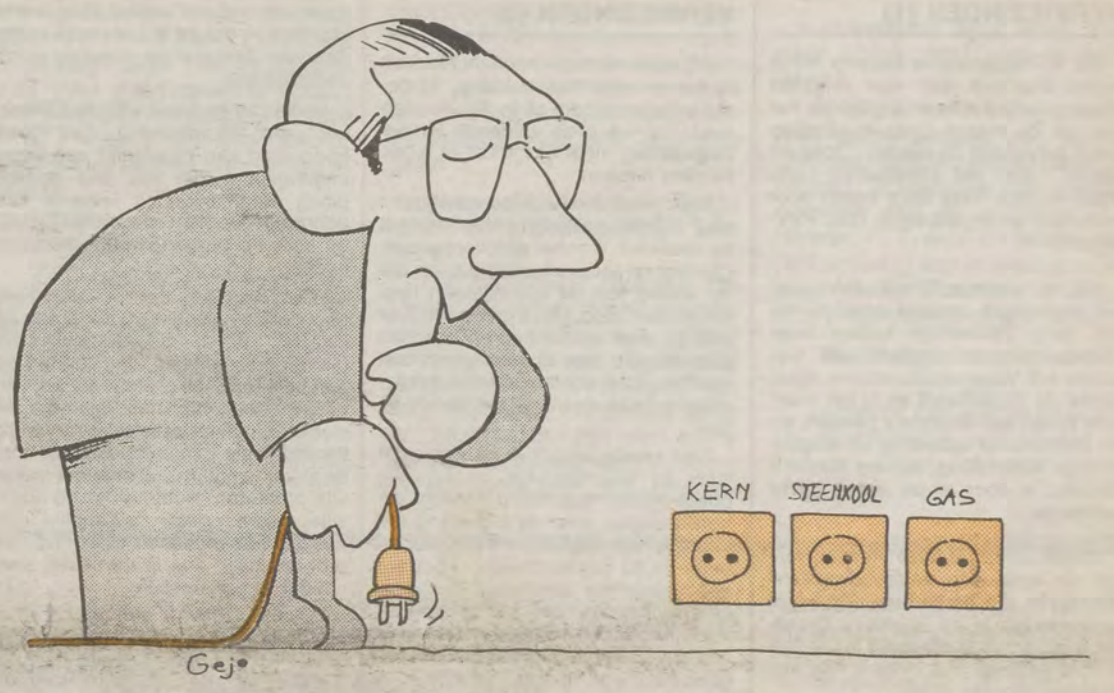

Volksunie en SP in Vlaamse Regering

Johan Sauwens, minister Openbare Werken en Verkeer

Dinsdagnamiddag legde de verruimde Vlaamse eksekutieve de eed af. Geens IV, versterkt door Volksunie en SP, is daarmee een feit. Deze verruimingsoperatie liep nochtans niet van een leien dakje. De PVV poogde nog een procedureslag te slaan, maar slaagde daar niet in.

Het aantal leden in de nieuwe eksekutieve werd van 9 op 11 gebracht. Het aantal mandaten per politieke partij wordt bepaald door de sterkte van de frakties in de Vlaamse Raad: 5 CVP'ers, 3 SP'ers, 2 PVV'ers en 1 VU'er.

OMDAT de PVV niet wilde weten van een nieuw Vlaams regeerakkoord, en daarna ook dwars ging liggen bij de portefeuilleverdeling, werden de bevoegdheden toegewezen volgens de regeling die in de wet op de staatshervorming staat beschreven. Elk van de 4 partijen kon, in een volgorde die bepaald wordt door hun sterkte in de Vlaamse Raad, kiezen uit de elf wettelijk voorziene bevoegdheidspakketten.

Onderwijs, Financiën en Begroting, Welzijn en Gezin, Volksgezondheid en Leefmilieu bevinden zich in handen van de CVP, de SP kreeg Ekonomie, Middenstand en Energie, Tewerkstelling en Binnenlandse aangelegenheden en Openbaar ambt toegewezen, en de PVV koos voor Kultuur en Ruimtelijke ordening en Huisvesting.

VU-minister Johan Sauwens sleepte het zeer belangrijke departement van Openbare werken en Verkeer in de wacht, dat door de nieuwe staatshervorming bijna volledig naar de Gemeenschappen en Gewesten overgeheveld wordt. De Bilzense burgemeester is met zijn 37 jaar het op één na jongste lid van de nieuwe eksekutieve. Volgende week kunt U in WIJ een uitgebreid interview lezen met onze kersverse minister.

Dossier

De Vlaamse Jeugd tussen Flanders Technology en AVV-VVK

Lees blz. 6, 7, 8.

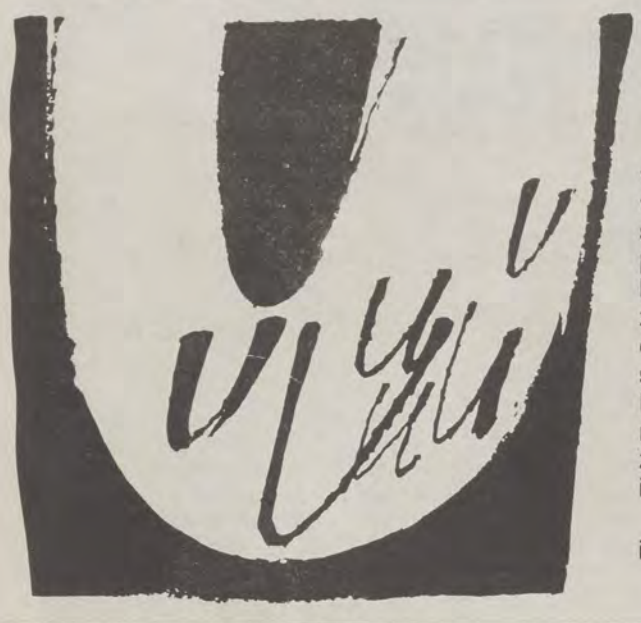

... en WIJ

De redaktie ontvangt graag brieven voor de lezersrubriek. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaadbrieven. De andere publiceert zij, naargelang er plaats beschikbaar is. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen. Brieven worden ondertekend met de naam en de plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt slechts de initialen te gebruiken.

De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk deze van

De redaktie

VERKIEZINGEN (1)

De VU-nederlaag is volgens mij te wijten enerzijds aan een verzwakt Vlaams radikalisme en anderzijds het feit dat de massa geen boodschap heeft gehad aan de slogan ,,Open en eerlijk''. (cfr. het stemgedrag t.o.v. VdB) en zich heeft laten leiden door vaagheid en eigenbelang (cfr. PVV-slogan).

Uit de voorbije TV-debatten over het zogezegde racisme ergerde me het zielig bekvechten tussen twee Vlaams-nationale partijen, wat niet alleen het Vlaamsnationalisme maar vooral de VU schaadt en in het voordeel speelt van de andere partijen, en de intellektuele oneerlijke en leugenachtige voorstelling, die niet ter zake dienend is door er de Joden bij te betrekken.

Indien vanaf nu deze steriele twisten niet ophouden, de grondwetsherziening in zijn derde fase niet wordt uigevoerd en H. uit V. niet op dezelfde wijze wordt beoordeeld zoals met VdB is gebeurd, dan vrees ik voor een Vlaamsnationale ramp.

H. Keymeulen, Aalst

VERKIEZINGEN (2)

Afgezien van de nationale tendens is het verschil tussen VU in de bestuursmeerderheid of in de -minderheid, dat we onze volgende verkiezingsuitslag meer of minder in eigen handen hebben.

Daar waar bestuursmeerderheden uit 2 of meer partijen bestonden, valt bij evaluatie van het geleverde werk (gemeenteraadsverkiezingen) op dat de uitslag van de betrokkenen heel verschillend zijn. Deze groep die over een of twee sterke figuren beschikt gaat vooruit. Een andere groep met zwakke, luie schepenen (of burgemeester) kan daarentegen verlies lijden.

Een eerste besluit is dan ook dat waar de VU niet over waardevolle boegbeelden beschikt (mensen die hun mandaat naar de bevolking toe kunnen waarmaken) wij misschien beter uit de koalitie blijven, willen we een afstraffing vermijden. En daar betere tijden (andere topmensen) afwachten. Of de koalitiepartners wel of niet beschikken over een sterke figuur verandert daaraan niets.

De vraag mag gesteld of een overkoepelend VU-orgaan terzake enige verantwoordelijkheid heeft, al was het maar om op een aantal plaatsen te voorkomen dat de VU als bestuurder daarvoor achteraf de rekening wordt aangeboden.

Vooral de kwaliteit van de lijsttrekker geeft de doorslag. Een goed boegbeeld kan inderdaad een beter uitgangspunt zijn dan een grotere ploeg waarvan nooit iemand kan doorbreken omdat men niet tussen en voor de burgers werkt, maar ernaast.

Waar de VU in de minderheid zit, hangt onze toekomst vooral af van de kwaliteit van de meerderheid. Doet die het globaal goed, dan kunnen we een betekenisvolle zetelwinst wel vergeten. Doet die het daarentegen slecht, dan geldt weer de regel van de kwaliteit: die minderheidsfraktie met de sterkste figuur zaal daar het meest van profiteren. Hebben ook de oppositiepartijen geen alternatief (in hoofde van personen dus, niet van programma!), dan is de uitslag veel minder te voorspellen.

Bovenstaande is een pleidooi om alleen goede mensen een kans te geven, en zwakkere ploegen zo spoedig mogelijk te verruimen met een uitschieter die onze toekomst veilig kan stellen. Omdat (gemeente)politiek inderdaad boven alles een kwestie van geloofwaardige personen is. Minder dan een goed programma, want dat kan elke partij bieden. Geloofwaardigheid staat of valt met de top, op welk nivo ook. Kiezers bezielt men door personen die iets te zeggen hebben. Alles partijmilitanten en idealisten worden blijven bezield door een goed vertaald programma.

Zoveel kansen krijgt de VU niet. Reden te meer om daar het beste van de partij in te steken.

E. Vermeire, Denderleeuw

VERKIEZINGEN (3)

Ik heb deze week –- na de VU-nederlaag — mijn oor zowat overal te luisteren gelegd. Dat is m.i. veel beter dan zgn. verkiezingsevaluaties. De VU zal wel ook ergens gewonnen hebben.

Welnu, de bevinden van VU-kiezermodaal: het Vl. Blok heeft voor meer dan de helft de VU-nederlaag bewerkt. Niet alles mag op de ,,vreemdelingen-problematiek'' gestoken worden.

VU en Vl. Blok moeten de rangen sluiten.

Verruimen is goed maar niet tot elke prijs.

Ik sta ver van alleen met deze opine en ben niet van plan van verkiezingsnederlaag naar verkiezingsnederlaag te gaan. De VU moet hardere standpunten innemen!

Johan Van Damme, Ternat (SKL)

VERKIEZINGEN (4)

Op de eerste bladzijde regel 6 van WIJ nr. 41/88 lees ik: ,,Wij moeten erkennen dat de kiezer altijd gelijk heeft, ook al klinkt zijn anoniem vertolkte mening al eens onduidelijk of zelfs ronduit onbegrijpelijk.''

Maar 20 regels verder luidt dat: ,,De doorbraak van het Vl. Blok heeft elk weldenkend burger geschot. — Deze uiterst — rechtse fraktie, die het gedachtengoed van de vervaarlijke leider Le Pen bijtreedt, wist met goedkope en vaak vulgaire slogans bijna een op vijf Antwerpenaren te bekoren.''

Heeft het Vlaams Blok gewacht op Le Pen?

Ik van niet geschokt en dus geen weldenkende burger. Deze verwijzing naar Le Pen vind ik een smeerlapperij.

De nationalisten van het Vlaams Blok zijn volksnationalisten als wij. Zij zijn met ons op het Zangfeest en te Diksmuide. Niet de SP, niet de PVV en amper de CVP. Zij zijn rechts. Moet men links zijn?

Als ik in alles met hen akkoord was dan zou ik geen lid zijn van de Volksunie. Ben ik een racist? Moet ik mijn ontslag geven?

Wij zijn ,,Vlaanderen Eerst''. Is dat iets anders dan: Ons (eigen) volk eerst? Wij zeggen Volk wordt Staat. Het Vl. Blok ook.

Schiltz moet wat minder Leve België roepen — al ben ik overtuigd dat hij rechtzinniger was op een bepaald Guldensporenfeest.

En er bestaat ook nog verschil tussen volksgenoten en (waarde) landgenoten.

Frans Ooms, Wemmel

WIJ ZIJN BESCHAAMD

Dit hoorde ik nu al een paar keren zeggen. Men was beschaamd toen op TV zeer duidelijk was welke gevoelens schuil gingen achter de Vlaamse argumenten tegen eenvoudige mensen. Men noemde ze o.a. ,,makak'' en weg moesten ze.

Eén van de kiezers, die beschaamd was, omdat hij zich had laten beetnemen, was in 1960 in Kongo. Daar had hij aan den lijve geboet, want de franskiljonse chefs hadden de negers wijsgemaakt dat de ,,godverdommes'' ook het woord ,,makak'' gebruikt hadden.

Een andere beschaamde kiezer vreesde dat de Brusselse Vlamingen op dezelfde manier het kind van de afrekening zullen worden. Nog geen twee dagen na de verkiezingen hoorde hij op de tram op de ,,flamens'' schelden. Vanuit Mechelen had hem een familielid getelefoneernd over de schandelijke wijze waarop de Vlaamse kiezers werden opgehitst.

Eerlijk gezegd: Vlaanderen moet beschaamd zijn om de taal van mensen, die zich kristelijker achten dan hun bisschoppen.

Floere Smit, Putte.

lepel & vork

Café Zaal Hotel
"Cambrinus"
kloosterstraat 3 3690 Bree
011/46 28 97

Abdijkaas
Affligem

RESTAURANT KAPELLEKESHOEF
Kapelstraat 1
Tongerlo-Westerlo
Tel. 014-54.40.07
Maandag gesloten
Rustieke sfeer

Een advertentie?
02/219.49.30
of
02/380.04.78

Dortmunder Thier-Braü-hoven
Beringen, Markt 17 - 011/43.20.51
Hulste, Brugse stwg 1 - 056/71.15.36
Kontich, Kon. Astridlaan 85 - 034/57.30.32
Leuven, 1. Dortmunder Thier Braü Hof, Tervuursevest 60 - 016/22.86.72
2. Bierkelder, Oude Markt - 016/22.68.69
3. Pallieter, Oude Markt 7
Torhout, Stwg nr. Lichtervelde - 051/72.28.22
Grote parkeerterreinen, zalen vrij voor feesten, banketten e.a. Duitse specialiteiten: Dortmunder Thier van 't vat, Levende Water Tonissteiner Sprudel, goed en goedkoop eten.

Industriële
brood- en banketbakkerij
Roomijs
WILFRIED BLANCQUAERT
Grote Kouter 47
Uitbergen
Tel. 091-67.57.12

Banketbakkerij
ANTWERPIA
JOOST GOSSYE
Geraardsbergsestraat 38
9300 Aalst
Tel. 053-21.35.33

Het Palinghuis
Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9328 Schoonaarde. Tel. 052-42.32.46
Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december
De familiezaak met traditie

Brood- en Banketbakkerij
R. DE BEULE
Heirbaan 53
2730 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98
SPECIALITEIT VAN ALLE GELEGENHEIDSGEBAK

RESTAURANT-HOTEL OVEREINDE
Salons Raymond
— banketzalen tot 300 personen
— specialiteiten bruiloften en banketten
Overeinde 8 AS
Tel. 011/65.73.05 - 65.89.40

AFSPANNING-HERBERG TOMBERG
Afspanning Tomberg gelegen in een stukje ongerepte natuur!
Specialiteiten:
Pannekoeken — Spaghetti
Oudebrusselbaan 4
1681 LENNIK
Tel. 02/532.09.40

't boerenhof
CAFE-RESTAURANT-FRITUUR
Terras - Lunchroom - Coffeeshop
Altamira stone grill
Prijzen voor groepen op aanvraag.
De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

Herberg Viking
Sinds 15 jaar Vlaams-nationaal trefpunt in het hartje van Brussel.
Guido Dossogne
Arduinkaai 5 (KVS)
1000 Brussel
02/218.01.27

ZOEKERTJE
□ 26-jarige germaniste: ervaring met tekstverwerking, vlotte daktylografie, thuis in de verzekeringswereld, spreekt vloeiend Engels. Voor info sekr. volksvertegenwoordiger Daan Vervaet, tel. 02/519.86.94.

Wij
Vlaams-Nationaal Weekblad
Uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits Van Liedekerke

Redakteuren:
Johan Artois
Tom Serkeyn
Pol Van Den Driessche
Toon Van Overstraeten

Sekretariaat:
Hilda De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redaktie op prk. 000-0171139-31 van ,,WIJ'', Barrikadenplein 12, 1000 Brussel. (Tel. 02-219.49.30)

Jaarabonnement	1.200 fr.
Halfjaarlijks	700 fr.
Driemaandelijks	400 fr.
Losse nummers	33 fr.

Verantw. uitgever:
Jaak Gabriëls,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel.

Publiciteitschef:
de h. Karel Severs, tel. 02-219.49.30, toestel 19 ('s voormiddags) of privé, Alsembergsesteenweg 41b, 1512 Dworp. Tel. 02-380.04.78.

Willy bij de Paus

Kuijpers bij paus

Het Europees Parlement groeit stilaan uit tot een eretribune voor ''boodschappen'' en ''leiders'' van welke aard ook. Koning Boudewijn, Reagan, Arafat,... Het EP wordt zo een Europese tegenhanger van de Newyorkse Verenigde Naties. Niet slecht voor de Europese eenwording. Onafgesproken loopt doorheen al die mooie woorden van al die mooie heren een gelijke draad: eerbied voor de mensenrechten en voor de Europese verscheidenheid. Het staatspatriottisme van ''ik ben de beste want ik ben de sterkste'' slonk in het EP daardoor weg.

Voor VU-parlementslid Willy Kuijpers betekende het pausbezoek het goede ogenblik om een Vlaamse (geschreven!) stem te laten horen. Willy's verslag over de minderheidstalen en -kulturen in de EG is immers nu bijna een jaar goedgekeurd. En vermits Johannes Paulus het in zijn nieuwjaarsboodschap 1989 zal hebben over de ''minderheden'' bezorgde Willy zijn verslag via goedwillende kardinaalshanden aan de Heilige Vader. In het begeleidend briefje wees hij ook nog op de minderheidstoestand van de vrouwelijke gelovige in de kerkelijke struktuur... Even wachten nu of Willy's geest in de nieuwjaarsboodschap zal doordringen!

Stakhanov

Slecht nieuws voor alle stakhanovisten ter wereld. Hun grote held, Aleksej Stakhanov, werd postuum van zijn voetstuk gehaald. De Russische mijnwerker werd te pas en te onpas gelauwerd als grote voorbeeld voor alle nijvere Sovjet-arbeiders. Onder Stalin zou hij op één nacht meer dan 100 ton kolen gedolven hebben.

De Sovjet-krant Komsolskaja Pravda onthulde verleden week dat Stakhanov deze herkulesdaad niet volledig op eigen rekening mag schrijven. Hij werd bij zijn rekord een handje geholpen door 2 kollega's. Volgens de krant wisten de plaatselijke autoriteiten van dit boerenbedrog, maar werd de hulpjes van Stakhanov op niet mis te verstane wijze diets gemaakt dat zij beter hun nachtelijke rol uit de schijnwerpers zouden houden. Indien zij toch hun deel van de koek der heldenverering zouden opeisen, zouden ze als ''vijanden van het volk'' beschouwd worden. En iedereen weet wat een vijand van het volk onder Stalin te wachten stond.

Bellemans

Guy Bellemans is geen onderzoeksrechter meer. Minister van Justitie Wathelet weigerde Bellemans te herbenoemen. Vanaf nu is de ''sherrif'' alleen nog zetelend rechter. Hij zal zich vooral tot echtscheidingen moeten beperken en wordt voorzitter van de kamer die dergelijke dossiers behandelt.

Bellemans: geen onderzoeksrechter meer

Guy Bellemans wist zich in zijn negenjarige karrière van onderzoeksrechter herhaaldelijk in de belangstelling te werken met ophefmakende, zeg maar sensationele dossiers. O.m. de fraude bij de gewestplannen, het zwart geld in het Belgisch voetbal en meer recentelijk de op los zand steunende VU-zaak leverden hem de bijnaam ''de Sheriff'' op.

De syndikale vereniging van magistraten protesteerde reeds tegen de degradatie van Bellemans. Volgens de vereniging brengt deze handelwijze de onafhankelijkheid van de onderzoeksrechters in het gedrang. Een magistraat staat immers machteloos tegenover de voogdijminister: hij kan geen beroep aantekenen en heeft geen toegang tot het dossier.

VIJF VRAGEN AAN...

André Geens, minister van Ontwikkelingssamenwerking

▪ U organiseerde onlangs in het Vlaamse land hoorzittingen met vertegenwoordigers van de NGO's rond ontwikkelingssamenwerking. Hoe is de relatie tussen de overheid en de NGO's?

,,Er bestaat een dringende behoefte aan een verbetering van de versnipperde werking van de NGO's, zeker wat de medefinanciering betreft. De overheid kan immers niet met 200 organisaties in dialoog treden. Een hergroepering door overkoepeling is dan ook wenselijk en nuttig. Ik heb de NGO's uitgenodigd om hieromtrent konstruktieve voorstellen te doen.''

▪ Welke rol wil U aan de vorming toekennen?

,,Elke ontwikkeling begint bij vorming. Ik wil bijgevolg meer aandacht besteden aan onderwijsprojekten. Prioritaire aandacht dient hierbij te gaan naar het beroepsonderwijs en de technische vorming.

Ik wil er trouwens op wijzen dat in de Grote Gemengde Kommissie met Zaïre, de jaarlijkse bijeenkomst waar over de ontwikkelingshulp van België aan Zaïre van gedachten gewisseld wordt, afgesproken werd dat er geen verdere afbouw van de inspanningen inzake onderwijs komt. Er zal wel gezocht worden naar het bereiken van de gestelde objektieven door de inzet van minder dure werkmethodes en werkmiddelen. Hierbij zal vooral aandacht gaan naar het inzetten van werkkrachten met een lichter financieel statuut, en naar formules van verzustering van fakulteiten en instituten uit ons land met Zaïre.''

▪ Hoeveel bedraagt de Belgische ontwikkelingshulp aan Zaïre?

,,Het hulppakket bedraagt ongeveer 20 miljard frank over de volgende 5 jaren, dus grosso modo 4 miljard frank per jaar. De nieuwe interne verdelingen van deze enveloppe die sedert vorig jaar afgesproken zijn zien er als volgt uit: onderwijs en opvoeding zijn goed voor zo'n 28%, gezondheidszorg is goed voor 14%, infrastruktuur 26%, landbouw 20%, indrustrie 5% en diversen bevatten de resterende 7%. Ik besef dat deze nieuwe percentages niet gemakkelijk te verwezenlijken zijn. Vooral in de sektor gezondheidszorg blijft de financiële besparing te klein in verhouding met de gewenste herverdeling.''

▪ U vertrekt deze week nog naar China. Wat gaat U daar doen?

,,In China ga ik op tegenbezoek nadat onlangs een aantal Chinese ministers België bezocht hebben. Ik heb daar o.m. vergaderingen met de ministers van Handel, PTT, Bos- en landbouw. De bedoeling van die reis is na te gaan hoe het staat met de Belgische projekten die ginder lopen.''

▪ Wordt het een plezierreisje?

,,Ik geloof niet dat er veel tijd zal overschieten om plezier te maken. Ons programma zit eivol!''

MENSEN IN HET NIEUWS

Pier Janssen

Met 1.462 voorkeurstemmen werd Pier Janssen van Anderlecht te Bree tot schepen van sport, jeugd, toerisme en milieu verkozen.

Dat is op zichzelf een verheugende ontwikkeling. Niet enkel omdat Pier op de lijst van VU-voorzitter Jaak Gabriëls terechtkwam, maar ook omdat hij net als Jan Ceulemans van Klub Brugge als persoonlijkheid uit ons voetbal nu met politieke verantwoordelijkheid wordt beladen. Pier is zonder twijfel op zijn taak berekend.

Als voetballer heeft hij vele waters doorzwommen. Hij liet zich als Limburger in Anderlecht nooit uit evenwicht brengen. Pier dwong er snel respekt en sympatie af. Op een vriendelijke manier durft hij ronduit zijn eigen mening verkondigen.

Diezelfde kwaliteiten zal hij nu ook in het politieke milieu moeten ten toon spreiden. Aan ambitie zal het Pier zeker niet ontbreken.

Beklaagden op

Maandag begon onder massale buitenlandse belangstelling het Heizelproces. Een goed gevuld beklaagdenbankje zorgde ervoor dat de vele journalisten enkele mooie kiekjes konden maken. Daar zaten 24 van de 26 Engelse hooligans die er einde mei 1985 in het nokvolle Heizelstadion samen met tientallen anderen van verschillende nationaliteiten voor zorgden dat er 39 mensen de dood vonden en miljoenen Europese kijkers door levensechte horror aan de buis gekluisterd werden. Vraag één: zijn slechts 26 Engelse supporters verantwoordelijk voor de rellen die tot de ramp leidden?

Daar zitten ook een rijkswachtmajoor en -kapitein die, belast met de ordehandhaving die bewuste avond, tekort schoten in het verhinderen van de ramp. Vraag twee: zijn slechts 2 lagere rijkswachtofficieren verantwoordelijk voor de technische mankementen en kommunikatiestoornissen die de ordehandhavers te laat ter plaatse brachten en gaan de rijkswachtbevelhebbers en de voogdijminister zondermeer vrijuit?

Heizelproces

Op het beklaagdenbankje zaten ook Albert Roossens, eresekretaris van de Belgische voetbalbond, en Jacques Georges en Hans Bangerter, voorzitter en sekretaris-generaal van de UEFA. De kaartenverkoop op de zwarte markt zorgde er voor dat in vak Z zowel Italianen als Engelsen aanwezig waren. Vraag 3: hoe kan de verantwoordelijkheid voor deze gezamenlijke Engelse en Italiaanse aanwezigheid afgewogen worden in de totale verantwoordelijkheid voor het Heizeldrama dat daardoor mogelijk werd?

Burgemeester Brouhon van Brussel, zijn sportschepen Vivianne Baro en een vertegenwoordiger van de Belgische staat maakten de beklaagdengroep tenslotte kompleet. De nabestaanden van de slachtoffers willen natuurlijk wat schadevergoeding uit de zakken peuteren van België, het hoofd van de Brusselse politie en de verantwoordelijke voor sportzaken. Vraag 4: is het logisch dat een stad moet betalen voor wangedrag van voetbalvandalen, gebrekkige werking van de rijkswacht, of mazen in het kaartenverkoopsnet?

Tot daar de vragen die rijzen bij de mensen op het beklaagdenbankje. Maar dat zijn slechts een deel van de vragen die rond dit monsterproces gesteld worden. De grote vraag of deze show er zal in slagen een voor iedereen akseptabel antwoord te vinden op de vraag naar de verantwoordelijkheid voor het bloedbad zal, dat staat nu al vast, negatief beantwoord worden.

Meester Dingenen

De Nederlandse Stichting voor het Kind kende haar jaarlijkse ''Kinderkast-prijs'' toe aan het BRT-jeugdprogramma ''Meester, hij begint weer''. Die prijs bekroont het verdienstelijkste kindertelevisieprogramma van het voorbije jaar. De jury appreciëerde vooral het konsekwent gevoel voor het absurde in situaties die voor scholieren zeer herkenbaar zijn. De humor werd vergeleken met Monty Python.

Het satirische programma is ook bij volwassenen erg populair. Vooral de fratsen van meester Frans Dingenen zorgden dikwijls voor hilariteit in de huiskamer.

Dingenen wint kinderkast

Dinsdag vertrok het gros van de Belgische Mount Everest-ekspeditie naar Katmandoe. Als alles naar verwachting gaat, moet de overwegend Vlaamse ekspeditie tegen Kerstmis de eerste Vlaamse voet op de hoogste berg ter wereld brengen. Totnogtoe slaagden slechts 7 klimmers erin de top van de Everest in de winter te bereiken.

(foto Paul Bolsius)

Wij

Voeren

Ook het IJzerbedevaartkomitee verheugt zich over het bekomen resultaat van de Vlaamse lijst in Voeren. De jongste gebeurtenissen hebben duidelijk aangetoond dat Happart onder geen enkel beding tot burgemeester van Voeren kan benoemd worden, aldus het komitee.

Het IJzerbedevaartkomitee wijst er echter op dat de Vlaamse schepenen in Voeren en de rand thans een grote verantwoordelijkheid dragen. Een grotere verantwoordelijkheid zal echter berusten bij de toekomstige Vlaamse eksekutieve. Deze moet de haar toekomende voogdij over alle Vlaamse gemeenten radikaal en efficiënt uitoefenen en een halt toeroepen aan de franstalige provokaties. Daartoe is het nodig dat het dubbelmandaat snel afgeschaft wordt en dat de residuaire bevoegdheid bij de Raden berust. Slechts dan zal de eksekutieve zich voldoende en ondubbelzinnig gesteund weten door de Vlaamse Raad.

en Brussel

De Raad van Beheer van het IJzerbedevaartkomitee onderzocht eveneens het regeerontwerp inzake Brussel. Het IJzerbedevaartkomitee wijst erop dat weliswaar een aantal evidente eisen, zoals de verdeling in taalgroepen voor de verkiezingen, voor de aanduiding van de eksekutieve, de toekenning van autonomie aan de Brusselse Vlamingen inzake gemeenschapsinstellingen, enz. in het vooruitzicht worden gesteld. Nochtans moet men, gezien de specifieke taken van Brussel-Hoofdstad, de Brusselse organen ook specifieke bevoegdheden toekennen in plaats van eenvoudigweg alle bevoegdheden, zoals vermeld in de Bijzondere wet.

In de Brusselse raad bestaat bovendien ook het gevaar dat de voorziene alarmprocedure uiteindelijk onwerkzaam zal zijn. Het recht tot schorsing en vernietiging van de ordonnanties zou moeten uitgebreid worden tot alle bevoegdheden, en niet enkel tot de thans aangeduide. Om het schorsings- en vernietigingsrecht daarenboven effektief te maken dient het toegekend te worden aan de Vlaamse en franstalige instellingen afzonderlijk handelend.

En ziehier Geens IV! Van links naar rechts: Kelchtermans, Van Den Bossche, Sauwens, Lenssens, Waltniel, De Batselier, Weckx, Geens, Coens, De Wael, De Wulf. **(foto Peustjens)**

Kerncentrale

Verleden week diende de Belgische elektriciteitssektor haar zogenaamde uitrustingsplan in. Daarin werd een warm pleidooi gehouden voor een achtste kerncentrale (N8) in ons land. Minister van ekonomische zaken Claes maakte reeds op twee punten voorbehoud tegen de studie van de elektriciens.

De minister vindt dat de elektriciteitsbedrijven de ekologische kost voor de bouw van een bijkomende kerncentrale verkeerd inschatten door die kost te beperken tot de plaats waar de centrale gebouwd zou worden. Claes meent terecht dat ook stroomopwaarts en stroomafwaarts de ekologische kost terzake bekeken moet worden.

De minister vindt het ook wat vreemd dat het verschil in kostprijs tussen een kerncentrale en een klassieke centrale enkele jaren geleden rond de 15 miljard schommelde, terwijl bepaalde scenario's van het huidige uitrustingsplan dit nu op meer dan 100 miljard schatten. Claes gaf een internationaal studieburo opdracht om deze twee bemerkingen te onderzoeken.

Mede op aandringen van de VU zegt het regeerakkoord dat in de scenario's die door de elektriciteitsmaatschappijen worden onderzocht, voorrang zal gegeven worden aan het scenario dat geen bijkomende kernenergie voorziet. De elektriciteitssektor vindt zo'n scenario blijkbaar niet zo interessant, zoals haar uitrustingsplan aantoont.

MensBeeld

Albert Hahn: De Zaaier, 6 april 1918

Straks is het zeventig jaar geleden dat *Den Grooten Oorlog* de mensheid een blijvende wonde toediende.

Onder ,,vaderlandslievende'' voorwendsels werden zo'n 8.700.000 mensenlevens gebrandofferd.

De potentaten onstaken de vuren in de hoofden van de mensen, mensen werden beesten, mensen werden helden...

Wat zijn helden? Een getuige van toen zegt het zo: ,,*Ja, der waren helden, mensen die deden wat ze moesten en courage hadden en koude en honger hadden. Maar geen helden lijk in de liedjes. Niemand riskeert voor de glorie.*''

In oorlogstijd doen mensen ook dingen die ze eerder of later, als gewone burger, niet meer kunnen begrijpen... gewone mensen kunnen dan buitengewone mensen worden.

De mutatie van mens tot held of van mens tot beest is van alle tijden: op 22 april 1915 werd voor het eerst op grote schaal aan chemische oorlogvoering gedaan. Nabij *Ieper* gebruikten de Duitsers chloorgas tegen de Franse en Britse troepen. Resultaat: 15.000 slachtoffers waaronder 5.000 doden...

Op 16 maart 1988 verandert in enkele minuten tijd alles in een nachtmerrie voor de inwoners van het Koerdisch stadje *Halabja* tegen de Iraanse grens. Voor het eerst in de geschiedenis en tegen alle oorlogswetten in, maakt een natie massaal gebruik van chemische wapens tegen een hele stad (dus onschuldige burgers), en bovendien op eigen grondgebied. We zullen waarschijnlijk nooit het juiste aantal slachtoffers kennen, maar het staat vast dat duizenden het leven lieten.

De geschiedenis herhaalt zich, steeds weer...

In *Kemmel*, midden in de frontstreek van '14-'18, gaat tot en met 15 november een uitzonderlijke tentoonstelling door. Ze kreeg als titel *Ecce Homo — Aanschouwt de mens*. De tentoonstelling is gewijd aan gewone mensen in oorlogstijd.

Ze is op een boeiende manier uitgewerkt. Originele foto's (van de gebroeders Antony, uit het Londense Imperial War Museum, uit het Bundesarchiv in Koblenz) en een keuze van sprekende voorwerpen, worden gekonfronteerd met tekeningen, etsen en houtsneden van grote kunstenaarrs uit die tijd: Frank Brangwyn, Albert Hahn, Käthe Kollwitz, Frans Masereel en teksten van Guillaume Apollinaire, Winfred Wilson Gibson, Rudyard Kipling, Ezra Pound, Erich Maria Remarque en Paul van Ostaijen. De vraagstelling wordt geaktualiseerd door werk van Camil van Breedam en Albert Castelain.

In vijf ruimten van het *Streekhuis Malegijs* worden een aantal aksenten gelegd, waarbij het ,,Ecce Homo''-motief telkens terug komt: een tekening van Albert Hahn draagt uidrukkelijk deze titel. Ze toont mensen die in de naamloosheid van het (gas-)masker een ander mens pijnigen. Een ,,Ecce Homo'' van Frans Masereel toont de gewapende mens die vernieling brengt waar hij komt.

Af en toe brengt de tentoonstelling een terugkoppeling in de tijd (met bv. de ,,Dulle Griet'' van Pieter Breugel als ,,Ecce Homo'') of een verwijzing naar de tweede wereldoorlog of naar volgende oorlogen.

Nu het zeventig jaar geleden is dat de wapenstilstand gesloten werd beslist een enige gelegenheid om in Kemmel te bezinnen over oorlog en vrede. En onze verantwoordelijkheid in deze nooit eindigende geschiedenis..

— ,,Ecce Homo'' tot 15 november in Streekhuis Malegijs, Polenlaan 12 te 8948 Kemmel (057/44.47.10), een tentoonstelling die niemand onberoerd kan laten.

Ikea

De niet-zo-gekke-Zweden van Ikea in Ternat kregen zaterdag het bezoek van een groep TAK-militanten. Zij kwamen geen beleefdheidsbezoekje brengen, noch waren ze geïnteresseerd in de aanschaf van het nieuwste model boekenrek. TAK grendelde de ingang met kettingen af en kieperde honderd kilogram verse stalmest voor de deur. De TAK-jongens protesteerden hiermee tegen de tweetaligheid die Ikea in zijn reklameboodschappen handhaaft.

Want op paginagrote tweetalige advertenties in de Vlaamse kranten had Ikea Vlaanderen laten weten dat het ''beide kulturen op prijs stelt''. Maar onder de titel ''Ikea respecte scrupuleusement les deux cultures'' wordt de franstaligen in heel Vlaanderen een franstalige bediening aangeboden. TAK oordeelt dat dergelijke houding allerminst getuigt van respekt voor de kulturele eigenheid van Vlaanderen.

Ikea voegde er bovendien aan toe: ''Deux cultures, nous on adore ça''. Als Ikea dan toch zoveel bewondering heeft voor de nederlandstalige kultuur in dit land, waarom steekt het dan een handje toe bij de verfransing van Vlaanderen, zo vraagt TAK zich af.

Die Zweden zijn misschien zo gek niet, maar toch gek genoeg om met het vrolijke entoesiasme van een jonge olifant op Vlaamse tenen te staan dansen. De reklamejongens van Ikea zullen nu wel doorhebben dat zoiets niet langer ongestraft gebeurt.

Brel

Naar aanleiding van de 10de verjaardag van het overlijden van Jacques Brel besloot de PTT om een postzegel uit te geven die zijn afbeelding draagt. Deze postzegel maakt deel uit van een serie met de naam ''Solidariteit'', die ook nog 2 andere postzegels telt, gewijd aan Jef Denijn en Pater Verbiest. In 1989 zal ook Pater Damiaan zijn postzegel krijgen.

Dossier ziekenfondsen

De stal uitmesten!

Op 7 september 1987 bond Standjaard-joernalist Hugo De Ridder de spreekwoordelijke kat de bel aan in een dossier dat meteen als het ziekenfondsschandaal bekend werd. In de daarop volgende weken werden de onfrisse financiële praktijken van de meeste ziekenfondsen dik in de verf gezet. Persoonlijke verrijking, het versluizen van geld van de gesubsidieerde verplichte verzekering naar de vrije verzekering en naar allerhande nevenaktiviteiten, het oppotten van niet-aangegeven winsten in bedekte spaarpotjes...

DE onthullingen beheersten in niet geringe mate de verkiezingsstrijd van het najaar. Er was sprake van politieke afrekeningen én van het bedekken van de smeerboel. Sommige waarnemers beweerden dat dit het werkelijke opzet van de val van Martens VII was. Wat er ook van zij, na de verkiezingen werd het opvallend rustig rond dit dossier.

Onderzoek

Nochtans is er voldoende materiaal om op te werken. Er is de audit van Arthur Andersen & Co, een gereputeerd internationaal consult bureau, die op 1 februari 1987 door de toenmalige minister van Sociale Zaken, Jean-Luc Dehaene (CVP) werd besteld. Deze audit is klaar maar wordt sindsdien als topgeheim beschouwd. Ondermeer zou er uit blijken dat de ziekenfondsen het niet zo nauw nemen met de boekhoudkundige regels (als er al een boekhouding wordt gevoerd) en dat de, door de overheid betaalde, administratiekosten van de fondsen een stuk naar beneden kunnen. Daarnaast kunnen nog de resultaten worden gelegd van een onderzoek dat het Hoog Komitee van Toezicht op klacht van dr. Wynen van het Artsensyndikaat in 1983 bij de vijf grote landsbonden heeft ingesteld. De stijgende kosten van de ziekteverzekering, vooral van sektoren als technische prestaties en de klinische biologie, plaatsen de al dan niet bewezen misbruiken in een scherper daglicht. Hoog tijd om orde op zaken te stellen.

Samenzwering?

Dat is ook de teneur van een boek van Erik Van Grieken dat onlangs verscheen onder de titel ,,Mutualiteiten: de samenzwering.''

De konklusie van het boek blijf vaag, maar kan niettemin erg zwaar worden genoemd: de medische industrie, de mutualiteiten én de politieke wereld zweren samen om het stelsel van de ziekteverzekering met al haar misbruiken én met de kruciale machtspositie van de ziekenfondsen, af te schermen en in stand te houden.

De argumentatie voor een dergelijke verregaande stelling is eerder aan de magere kant. De auteur schetst beknopt de groei van de macht van de ziekenfondsen in ons sociaal en politiek stelsel. Deze beschrijving is te onvolledig en fragmentarisch om echt interessant te zijn. Boeiend wordt het pas wanneer hij de bezwarende feiten die ten laste van de ziekenfondsen worden gelegd op een rij zet. Niet dat er nieuw materiaal wordt aangebracht. Het is een bundeling van hetgeen door anderen in de kranten en in het parlement aan het licht is gebracht. Het overboeken van winsten van de — binnen de sociale zekerheid gesubsidieerde — verplichte verzekering naar de private vrije verzekering, het al dan niet verdekt (en verboden) plaatsen van fondsen voor uitbetaling van medische prestaties op termijnrekeningen, de persoonlijke verrijking van beheerders van sommige ziekenfondsen, de wildgroei in de klinische biologie, de Inter 514-affaire...

Al deze feiten waren gekend. Het boek heeft de verdienste ze op een hoop te gooien — waardoor de omvang van de praktijken duidelijker wordt — en doet een poging om hierin een sisteem te vinden. Dat het hier over een, om het met de woorden van dr. Wynen te zeggen, georganiseerde misdaad van de mutualiteiten zou gaan wordt niet zwart op wit bewezen. Gezien de bedragen en de toegepaste truuks verdient deze stelling evenwel een diepgaander onderzoek.

Dossier afgevoerd?

De stilte rond het ziekenfondsendossier van na de vorming van de regering is koren op de molen van diegenen die beweren dat dit dossier de ware oorzaak is van de val van Martens VII.

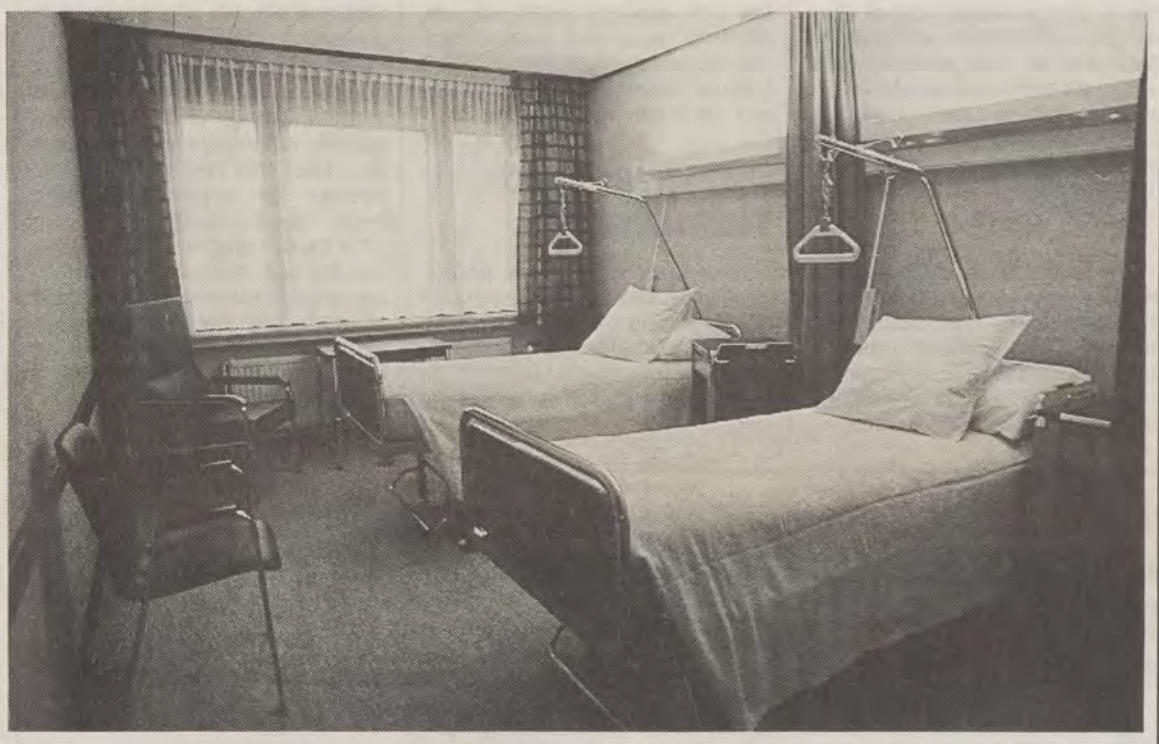

De ziekenfondsen zijn ziek in een duister bedje. Wie zet er terug de schijnwerpers van de operatietafel op? **(foto B. Coecke)**

Moet dit potje gedekt worden, en zo ja waarom?

Eén van de mogelijke verklaringen van dit politiek stilzwijgen vindt de auteur in de aanwezigheid van vertegenwoordigers van de mutualiteiten in kabinetten, in het parlement, op sleutelposities in de media en soms zelfs op ministerposten. De ziekenfondsen zijn de financieel machtigste delen van de zuilen en zwaaien er bijgevolg (in belangrijke mate) mee de scepter.

Kan deze verklaring volstaan? Het onderzoek van het Hoog Komitee van Toezicht heeft voldoende materiaal aangebracht om gerechtelijke procedures in te schakelen. Dit is in sommige gevallen reeds gebeurd. De audit van Andersen bestaat en zal vroeg of laat het daglicht moeten zien. Geen minister van Sociale Zaken kan het zich nog veroorloven om langs de zaak heen te praten en geen konkrete maatregelen uit te dokteren om misbruiken en wildgroei op kosten van de sociale zekerheid tegen te gaan.

Het boek houdt de publieke opinie wakker en dat is prima. Ook in het parlement is het stil geworden rond deze affaire. Misschien slaagt het erin de volksvertegenwoordiging terug aan haar kontroletaak toe te brengen.

Onderzoekskommissie

Met name de Volksunie heeft sterk aangedrongen op een parlementair onderzoek naar de praktijken van de ziekenfondsen. Het ligt de auteur blijkbaar zwaar dat dit pleidooi niet werd aangehouden.

,,Sinds zij deel uitmaken van de regering-Martens VIII hebben we nog weinig van de VU gehoord over dit dossier.'' Dit is niet helemaal terecht. Vooreerst ligt het zwaartepunt van de VU-regeringsdeelname uiteraard bij de staatshervorming. Daarnaast is er de gezondmaking van de staatsfinanciën, van kruciaal belang voor de volgende generaties. Komt daarbij dat het departement Sociale Zaken niet onder VU-bevoegdheid valt. Inmenging in deze bevoegdheid vanwege VU-ministers vraagt langzaam werk achter de schermen. Zo werden er reeds maatregelen genomen om de misbruiken in de klinische biologie tegen te gaan, eveneens een dossier waarin de VU zich sterk heeft gemaakt.

Daarenboven herinnerde begrotingsminister Schiltz zijn kollega van Sociale Zaken Busquin er in een schrijven aan dat de Andersen audit konform aan het regeerakkoord aan bod moet komen tijdens de geplande ronde tafelkonferentie over de ziekenfondsen.

De auteur heeft het bij het juiste eind wanneer hij stelt dat het dossier niet langer bedekt mag blijven. Het zou de geloofwaardigheid van de regeringspartijen niet goed doen mochten zij deze koe niet bij de horens vatten. Meteen wordt ook de vraag naar een parlementaire onderzoekskommissie gesteld. Deze kan in alle openbaarheid én onafhankelijkheid de kwalen van de ziekteverzekering bloot leggen. De minister doet er wel goed aan om de remedies snel bij de hand te hebben. Gesteund door de resultaten van een onderzoekskommissie zal hij beter gewapend zin om het gevecht tegen politiek machtige ziekenfondsen te leveren. Uiteraard moet hiervoor de politieke wil bij de zuilgebonden partijen aanwezig zijn. Het is een onafhankelijke Volksunie die hen aan deze test moet onderwerpen.

Stefan Ector

— Mutualiteiten: een samenzwering. Erik Van Grieken. Uitg. Roularta Books, Roeselare. 112 blz., 495 fr.

Gemakkelijk schrijven

EEN van die merkwaardige kenmerken van de ziekenfondsen (en van andere zuilorganisaties) is hun publikatiedrift. Het Nationaal Sekretariaat van de Christelijke Mutualiteiten bijvoorbeeld geeft maar liefst 8 tijdschriften uit: En Marche, Straal, Volksmacht, M-Informatie Dossier, M-Information, M-Information, M-Informatie, Onder Ons. Voor elk lid een eigen blad, lijkt de slagzin.

Uiteraard kost dit geld, veel geld. Geen probleem nochtans voor de mutualiteiten: de aangesloten leden moeten geinformeerd worden over de ziekteverzekering, sociale wetgeving... dus behoort dit tot de opdracht van de ziekteverzekeraar, dus zijn dit beheerskosten en dus... betaalt de overheid (het RIZIV). Mocht deze opdracht louter informatief worden ingevuld, dan zouden we er kunnen inkomen maar... de hele publikatiemachine van de mutualiteiten is ook een propagandamiddel voor hun private, winstgevende praktijken. De publikaties staan bol van reklame voor hun reisbureau's, hun banken, hun vrije, aanvullende verzekeringen. En of hiervoor betaald wordt is ten zeerste de vraag.

Bovendien gaan sommige bladen nog verder. In verkiezingsperiodes worden ze pure propagandablaadjes voor de ,,vertrouwenspolitici'' van de zuilorganisatie. Net voor de gemeenteraadsverkiezingen kreeg burgemeester Valkeniers van Dilbeek een paar vegen uit de pan in de Volksmacht. In de Raak, het tijdschrift van de KWB, werd Johan Sauwens, burgemeester van Bilzen, aangepakt. Toevallig twee VU-burgemeesters?

Voor VU-voorzitter Jaak Gabriëls is de maat stilaan vol. In een parlementaire vraag aan de minister van Sociale Zaken verzocht hij om uitleg over de financiering van deze ,,informatiebladen'', over hun opdracht en over de mogelijkheden om op te treden tegen deze — door de overheid betaalde — verkapte politieke propaganda. Tot hiertoe is de minister het antwoord schuldig gebleven. Wij zijn benieuwd.

Jeugd en Vlaamse beweging

Liever Flanders Technology dan AVV-VVK?

DOSSIER

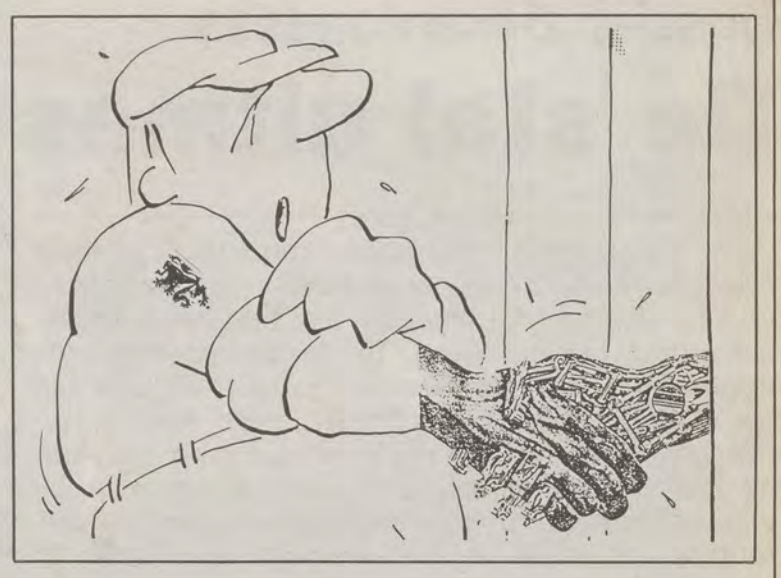

Over jongeren en Vlaamse beweging is er de jongste jaren al heel wat (af)geschreven en nog meer verteld. Er schort dus iets aan de verhouding tussen beiden. Het massaal afhaken van de jongere generatie is voor vele Vlaamse bewegers een belangrijke bekommernis. Is, als het zo verder gaat, de nationale beweging gedoemd om vergrijsd en tandenloos ten onder te gaan bij gebrek aan opvolging? Er zijn dus redenen genoeg om zich met de problematiek in te laten.

De dokters weten het echter al langer: eerst de diagnose en dan de pillen voorschrijven. ,,Natte vinger''-analyses zijn er intussen genoeg in de Vlaamse beweging. Op wetenschappelijke inzichten was het echter lang wachten. Maar ook de wetenschap kon niet achter blijven. Het eerste onderzoek met wetenschappelijke allure is thans een feit.

DE Kortrijkzaan Bart Maddens mag die pluim op zijn hoed steken. Zijn bevindingen zijn op zijn zachtst gezegd belangwekkend en staan soms haaks op wijd verbreide meningen.

Een enquête

Het debat over de relatie tussen jongeren en de nationale beweging verloopt meestal in een emotioneel en ideologisch geladen sfeer. Dat er nauwelijks konkrete gegevens voorhanden zijn om deze of gene stelling te schragen is een belangrijke handikap. Het werd hoogtijd dat die leemte ingevuld werd. De vaststelling dat de Vlaamse beweging de aansluiting met de jeugd aan het missen is, was voor *Bart Maddens* het geknipte onderwerp voor zijn licentiaatsverhandeling. In wetenschapstaal heet dat dan: hij deed een onderzoek naar de politieke socialisatie in en door de Vlaamse beweging (socialisatie is de overdracht van de politieke waarden en -kultuur, of delen ervan, op de leden van de gemeenschap door instellingen en groepen). De Leuvense professor en politikoloog *Wilfried Dewachter* (KUL) begeleidde hem daarbij.

Bart Maddens onderzocht de houding van de laatstejaarsstudenten in het (algemeen en technisch) sekundair onderwijs ten aanzien van de Vlaamse beweging. Met behulp van een (lange) vragenlijst peilde hij zo'n duizend jongeren naar hun Vlaamsgezindheid en Vlaamsbewustzijn. Zijn resultaten zijn des te belangwekkender omdat hij alle jongeren in zijn onderzoek betrok (dus zonder onderscheid tussen geëngageerde en niet-geëngageerde jeugd) en eveneens aandacht besteedde aan de ,,meer eigentijdse formuleringen van het Vlaamsgezind ideeëngoed'', zoals Flanders Technology en de Vlaanderen Leeft-kampagne.

Wa laten de theoretische beschouwingen en gebruikte methodologie maar waar ze zijn, om meteen door te stoten naar de onderzoeksresultaten. We zetten de belangrijkste en merkwaardigste bevindingen op een rijtje.

vendien vormen de scholieren die Vlaanderen als een natie beschouwen nog lang geen meerderheid. Er is daarentegen wel sprake van een grote dosis ,,taalgevoeligheid''. De taalproblematiek is nog in staat om de gevoelige snaar te raken, ook al wordt de gevoeligheid niet doorgetrokken wat de verengelsing betreft. De auteur vraagt zich dan ook af of het zich afzetten tegen de verfransing geen deel gaan uitmaken is van de Vlaamse politieke kultuur, precies door de invloed van de Vlaamse beweging.

Op straat voor Vlaanderen?!

Door te peilen naar de participatie in de Vlaamse beweging, de beeldvorming over die beweging en de houding t.a.v. de staatshervorming, meet Bart Maddens de Vlaamsgezindheid bij de jongeren.

maar!). We leren uit de resultaten dat de VU verbonden wordt met het traditioneel Vlaams eisenpakket en een eng-nationalistisch etiket opgekleefd krijgt. In de bedevaarten ziet men vooral de vredesgedachte en het katholieke element opduiken. Vermelden we nog dat men Flanders Technology veeleer als een louter kommercieel evenement beschouwt dan wel als een Vlaamsgezinde aangelegenheid.

Opmerkelijk is zeker dat bijna 60 % van de ondervraagden voorstander is van een verregaande autonomie voor Vlaanderen. Voor een nog groter aantal hebben de eigen instellingen reeds bestaansrecht verworven. ,,Als besluit mag men rustig stellen dat een meerderheid van de laatstejaarsscholieren in principe akkoord gaat met de verdere afbouw van de Belgische staat en bijgevolg het Vlaamse zelfstandigheidsstreven onderschrijft'', aldus de auteur.

maats. De gemiddelde leerling is over de ganse lijn flink gebuisd. Enkele pittige detailresultaten willen we je niet onthouden: 25 % houdt Albrecht Rodenbach voor een bierbrouwer. Niet minder dan een derde denkt dat het Vlaams Nationaal Verbond (VNV) een vakbond was. Voor 1 op 5 is de Vlaamse Raad een vergadering van Vlaamsgezinde organisaties en ongeveer evenveel meent dat er in dit land reeds sinds 1873 een Nederlandstalige universiteit is...

Uit het onderzoek blijkt evenwel, dat in tegenstelling tot de gangbare mening, Vlaamsgezindheid niet zo veel te maken heeft met kennis. Jongeren die wel Vlaamsgezind zijn blijken niet beduidend meer op de hoogte van de Vlaamse beweging dan anderen. Het engagement in de Vlaamse beweging lijkt dus met een rationele argumentatie of konkrete feitenkennis weinig van doen. De emotionele gehechtheid haalt de bovenhand.

Wie heeft dat gedaan?

De kersverse licentiaat pol. & soc. tracht ook te achterhalen welke faktoren de houding van de jongeren t.a.v. de Vlaamse problematiek beïnvloeden.

In de eerste plaats dient het *gezin* vermeld. Houding en gezindheid van de ouders spelen een belangrijke rol. Zo verkiest de helft van de ondervraagden van wie de vader voor de VU stemt ook zelf voor de partij. ,,Een cijfer dat vrij behoorlijk is in vergelijking met andere partijen''.

De school is een andere belangrijke fakor, hoewel ook hier de keuze van de ouders uiteraard meespeelt. In elk geval blijken leerlingen uit het officieel onderwijs minder Vlaamsbewust te zijn dan hun kollega's uit het vrije net. Opmerkelijk is de vaststelling dat scholieren uit het technische onderwijs over het algemeen van meer Vlaamsgezindheid en Vlaamsbewustzijn blijk geven. Zij staan ook positiever tegenover de traditionele Vlaamse beweging en zijn daarenboven ook nog grotere voorstanders van een doorgedreven staatshervorming. Een merkwaardige bevinding, want er wordt nogal beweerd dat het Flaminantisme zich zou beperken tot de midden- en de hogere klassen! Nog in verband met het onderwijs willen we nog aanstippen dat het bijbrengen van konkrete informatie over de historische of aktuele aspekten van de Vlaamse beweging als dusdanig niet aanzet tot een grotere betrokkenheid bij die beweging.

Ook het al of niet lid zijn van een jeugdbeweging schijnt omzeggens geen invloed uit te oefenen. Trouwens de belangstelling van die jeugdbewegingen voor

(lees door blz. 7)

Tabel 1:

De beeldvorming over IJzerbedevaart, Volksunie, Vlaanderen Leeft en Flanders Technology

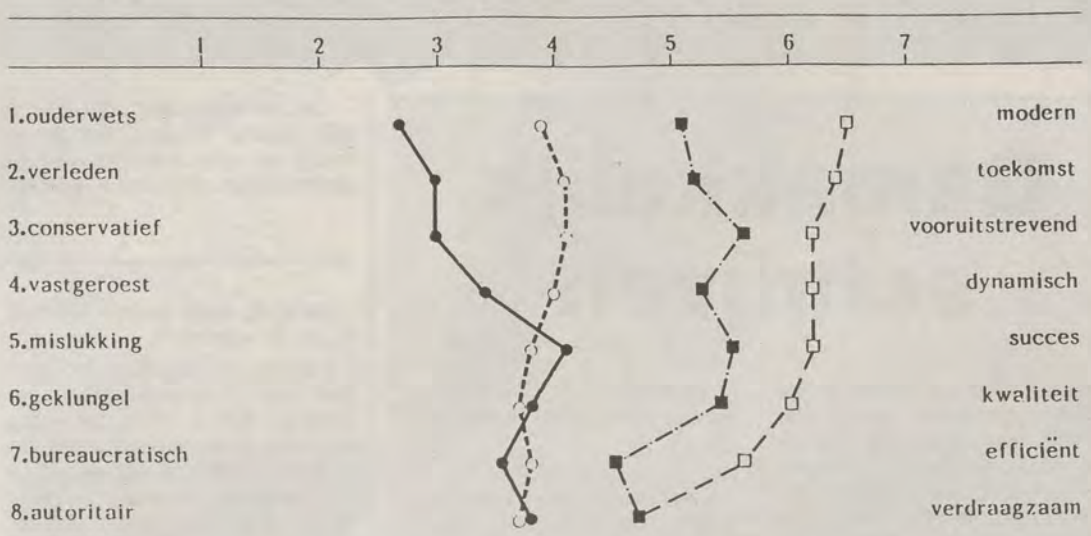

,,Op zoek naar een vaderland''

Uit Maddens' onderzoek naar de mate waarin jongeren zich *Vlaams voelen* blijkt dat zij noch voor België, noch voor Vlaanderen storm lopen. De jeugd voelt zich in de eerste plaats verbonden met de meest nabije levenskring: de gemeente. De verbondenheid met Vlaanderen is wel sterker dan met België. Het beeld van deze laatste is vrij kleurloos. Het Belgisch sisteem slaagt er niet in een emotionele band te scheppen met de jeugdige onderdanen. De identifikatie met Vlaanderen mag dan wel groter zijn, maar men kan niet van een Vlaams patriottisme spreken. Bo-

Wat de participatie betreft, blijkt de Vlaamse beweging nog een aanzienlijke (potentiële) mobilisatiekracht te hebben bij de jongeren (ongeveer 10 %), zij het weliswaar veel minder dan de vredes- en de milieubeweging. Anderzijds is de elektorale aantrekkingskracht van het Vlaamsnationalisme opvallend gering. Dit hangt nauw samen met de beeldvorming over de Vlaamse beweging. De Vlaamse beweging nieuwe stijl wordt positief gewaardeerd, in tegenstelling tot de traditionele uitingen (gemeten via het IJzerbedevaartkomitee en de VU). Deze laatste maakt bij de jongeren een ietwat vastgeroeste en oubollige indruk, maar wordt niet op een lijn met extreemrechts geplaatst (gelukkig

Al even opvallend is dat deze ingesteldheid niet leidt tot een anti-Belgicisme. De dubbele identitit (Vlaams en Belgisch) voelt de jeugd niet als een konfliktsituatie.

Onbekend is niet onbemind

Maddens ging ook na of de kennis van de Vlaamse beweging de mate van Vlaamsgezindheid beïnvloedt. Hier zijn de resultaten ontnuchterend voor wie alle heil van het onderwijs verwacht.

Met de kennis is het alleszins droevig gesteld, zowel algemeen als op het stuk van de Vlaamse problematiek. De kennis van de geschiedenis is al even onder-

de Vlaamse problematiek is bijzonder gering, vooral in vergelijking met vredes-, milieu-, en lokale tema's.

Wat de impakt van de massamedia betreft is er slechts een opvallend besluit: ,,dat de lezers van De Morgen qua Vlaamsgezindheid en Vlaamsbewustzijn sterk verschillen van de doorsnee laatstejaarsscholier'', in de zin dat ze er negatiever tegenaan kijken.

Maddens onderzocht ook de impakt van de woonplaats en hij kwam tot het verrassend resultaat dat jongeren uit Brussel of de periferie niet meer geneigd zijn om zich tegen de verfransing te verzetten. Meer zelfs het direkte kontakt met de verfransing maakt hen daarom nog niet Vlaamsgezinder of -bewuster. Deze vaststelling gaat lijnrecht in tegen andere onderzoeksresultaten die enkel de Brusselse jongeren analyseerden. Alle jongeren hebben een vrij sterke anti-franse refleks, ongeacht of ze al dan niet in Brussel wonen.

De welzijnsgeneratie: verloren?

De jongerengeneratie tendeert naar het post-materialisme. In mensentaal uitgedrukt: ze verkiezen welzijn boven meer welvaart. Voor de VU is hierbij van belang op te merken dat bij de overgang naar de jaren zeventig de post-materialistisch georiënteerde jongeren vooral in de Vlaams-nationale partij onderdak zochten (en niet, zoals elders in West-Europa in linkse of klein-linkse partijen). Thans lijkt die band grotendeels weggevallen. Het post-materialisme deint nog verder uit, maar het loopt niet meer parallel met een zekere vorm van Flamingantisme. Die jongeren zoeken thans vooral hun toevlucht in de nieuwe sociale bewegingen.

Tot besluit kan men gerust stellen dat de relatie tussen jongeren en Vlaamse beweging moeilijk ligt. De jongeren die voor de Vlaamse problematiek belangstelling hebben zijn een minderheid, hoewel zeker niet marginaal. Om het met de woorden van de auteur uit te drukken: ,,de meeste jongeren zijn geen aktoren in het konflikt tussen Vlaanderen en België, maar veeleer ongeïnteresseerde toeschouwers''.

Bedenkingen

Al bij al zijn de onderzoeksresultaten verre van positief voor de Vlaamse beweging in het algemeen en voor het Vlaams-nationalisme in het bijzonder. Langs de andere kant zijn ze dan weer niet zo negatief om het doemdenken te onderschrijven. Bij het beoordelen van de bevindingen mag men niet uit het oog verliezen dat het hier slechts om tendenzen gaat. Maddens zelf benadrukt terecht dat zijn resultaten niet met een zwart-wit bril mogen gelezen worden.

Kortom: de blootgelegde patronen dienen met de nodige nuanceringen benaderd. Het doet ons denken aan een anekdote uit de Belgische geschiedenis: op een ogenblik dat de opiniepeilingen voor de CVP een daverend sukses voorspelden, besloot premier Gaston Eyskens nieuwe verkiezingen uit te schrijven om aldus de steiging elektoraal te verzilveren. De CVP verloor de kiesstrijd. Uit een nieuwe opiniepeiling bleek de oorzaak: de publieke opinie had gedacht dat ,,vader'' Eyskens — als ,,sterke man'' — de volle ambtstermijn zou uitdoen. De ontgoocheling over de vroegtijdige regeringsval kostte hem (en zijn partij) de verwachte zetelwinst!

Waarmee we eigenlijk willen zeggen dat de vergrijzing van de Vlaamse beweging een bijzonder ingewikkeld probleem is. Het dient op zijn minst geplaatst tegen een bredere achtergrond. Een ander rapport (van *Dany Naeyaert* (KUL)), waarbij de drastische daling van de ledenaantallen bij alle verenigingen in Vlaanderen wordt vastgesteld, is in dit opzicht verhelderend. Bij het begin van de jaren tachtig is de achteruitgagng van de socio-kulturle verenigingen drastisch: van 34 % naar 18 % participatie. Het zijn opnieuw vooral de jongeren die in de ledenlijsten ontbreken.

Zijn dit allemaal voorboden van een nieuwe kultuur? Kan en wil de Vlaamse beweging hier gepast op reageren? Welke rol kan het Vlaams-nationalisme daarbij vervullen? Vragen die op een antwoord wachten. Intussen is het de verdienste van Bart Maddens om al enig licht in de duisternis te hebben gebracht.

Pascal Van Looy

— De politieke socialisatie in en door de Vlaamse beweging. Een peiling naar de Vlaamsgezindheid en het Vlaamsbewustzijn van laatstejaarsscholieren. Bart Maddens, Lentedreef 11, 8500 Kortrijk. 400 fr. (port inbegrepen).

Tabel 2:

De beeldvorming over België, Vlaanderen en Europa

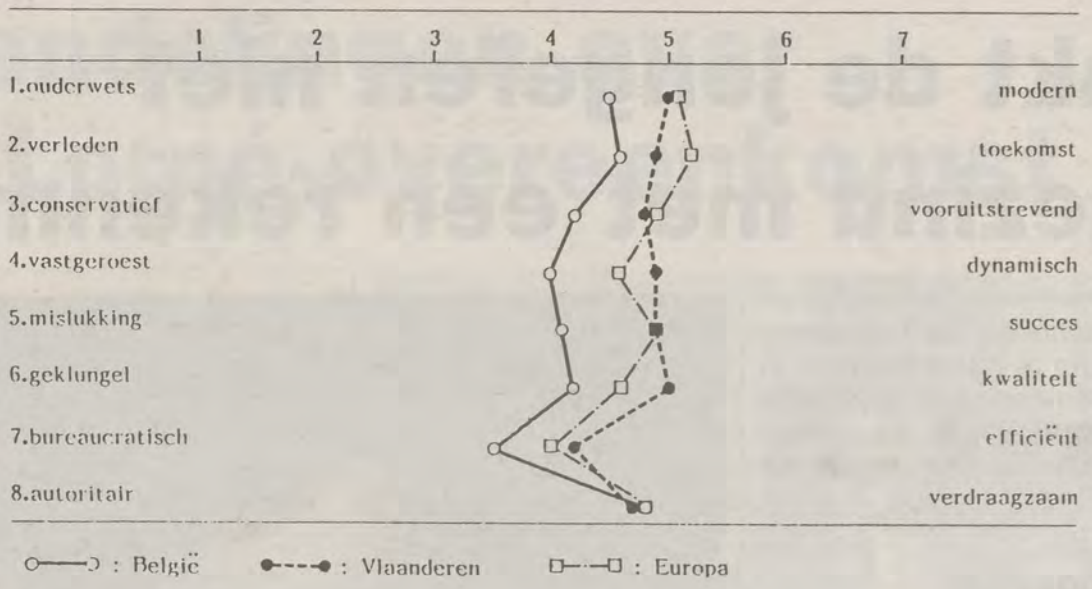

Tabel 3:

Het verband tussen het al dan niet lezen van „De Morgen", „Kerk en Leven" en „De Volksmacht", en de beeldvorming over de IJzerbedevaart.

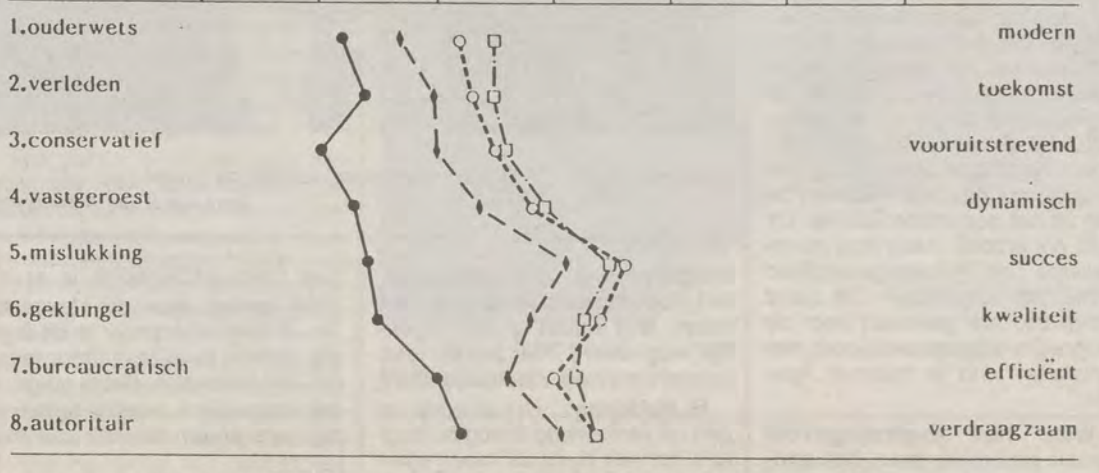

Vlaamse studenten kwamen massaal op straat voor de overheveling van de UCL naar Wallonië. De Leuvense golf sloeg als vanzelf over naar alle scholen van het Vlaamse land! **(foto Belga)**

(lees door blz. 8)

Bart Maddens:

„Je maakt de jongeren niet Vlaamsgezind met een rekenmachine"

GENT — We waren zo vriendelijk Bart Maddens uit het Davidsfonds-kollokwium te halen om hem in een Gents café, tussen het eten door, aan de praat te krijgen. Tijdens het kollokwium kreeg de auteur trouwens nauwelijks de kans om zijn resultaten toe te lichten.

VANDAAR onze vraag of er vanuit de Vlaamse Beweging enige belangstelling is voor zijn werk?

Nieuwe simbolen

B. Maddens: *,,Eerst en vooral mag je niet vergeten dat mijn thesis nog zeer recent is en nu pas begint door te sijpelen. Men moet er dus eerst kennis van nemen. In die zin is er wel heel wat belangstelling. Zowel organisaties, media als personen vragen om een eksemplaar. Kommentaar op de inhoud is er voorlopig nog weinig. Trouwens ik heb mijn resultaten zeer genuanceerd geformuleerd. Het is veeleer een objektieve registratie, zodat de inhoudelijke reakties minder voor de hand liggen. Te meer daar ik mij onthouden heb van een vertaling naar het konkrete beleid toe.''*

WIJ: In je inleiding suggereer je wel dat er in je resultaten elementen komen bovendrijven voor een strategie. Hoe zou jij de krijtlijnen ervan formuleren?

B. Maddens: *,,Enkele zaken kunnen wellicht richtinggevend zijn. Ik denk hier aan de voor mij verrassende vaststelling dat de jeugd gevoelig is voor de verfransing. Als je alludeert op een Happart bijvoorbeeld dan is de reaktie zeer extreem. Taalflamingantisme schrikt blijkbaar de jeugd niet af. Men hoeft er dus niet over te zwijgen uit een soort angstrefleks om de jeugd te verliezen. Daarmee wil ik echter niet beweren dat de Vlaamse Beweging zich alleen daarop hoeft toe te spitsen. Een ander aanknopingspunt is af te leiden uit de vaststelling dat men positief staat t.o.v. een Vlaanderen leeft-kampanje. Die kampanje wordt geassocieerd met de Vlaamse emancipatie. Er is dus geen intrensieke afkeer voor de Vlaamse zelfstandigheid. Men moet het echter wel in een moderne en boeiende vormentaal gieten. Het komt er op aan de zaak verkocht te krijgen en daarmee belanden we op het terrein van de public-relations. De Vlaamse beweging heeft dringend behoefte aan een eigentijds imago. Dat lijkt me zinvoller dan het opstellen van het zoveelste kurkdroog cijferrapport om de Vlaamse achterstelling te bewijzen. Je maakt de jeugd niet Vlaamsgezind met een rekenmachine. Er dient veeleer gezocht naar nieuwe symbolen en nieuwe manieren om konkreet vorm te geven aan het Vlaamsgezind gedachtengoed.''*

Ingevuld

WIJ: De VU scoort niet goed bij de jeugd. Levert je onderzoek hier een verklaring voor?

B. Maddens: *,,Er zijn een aantal aspekten die reeds in vroegere studies aangehaald zijn, zoals het niet meer konkreet aanvoelen van de Vlaamse achterstelling en het feit dat het klassiek Vlaams eisenpakket zo stilaan ingevuld raakt. Daarenboven werkt de VU blijkbaar niet langer als een post-materialistische aantrekkingspool. Nochtans vind je in het programma heel wat waarden terug uit het post-materialisme. Uit mijn onderzoek staan post-materialisme en Vlaamsgezindheid echter los van elkaar. Die band wordt dus niet gemaakt door de jeugd. De uitgesproken post-materialisten vind je thans in Agalev.''*

WIJ: Het frustratiegevoel speelt niet meer mee, het anti-Belgicisme is van weinig tel, het post-materialisme ook niet meer. Wat schiet er dan eigenlijk nog over? Wat maakt een jongere nu nog Vlaamsgezind?

B. Maddens: *,,Het afzetten tegen de verfransing is nog belangrijk, het van thuis uit meekrijgen nog meer en tenslotte is er de beïnvloeding door de klasgenoten. Wetenschappelijk is dit laatste moeilijk hard te maken, maar het lijkt belangrijk. Het is volgens mij, hoewel ook moeilijk te bewijzen, vooral een kwestie van modetrends...''*

Bart Maddens: ,,Taalflamingantisme schrikt de jeugd niet af'' **(foto Gazet van Antwerpen).**

Voorafspiegeling

WIJ: Is er dan nog toekomst voor de Vlaamse beweging?

B. Maddens: *,,Laat me eerst opmerken dat in het licht van wat reeds geschreven is over de relatie tussen de jeugd en de Vlaamse beweging, de zaken niet zo negatief zijn als soms wordt voorgesteld. Vanuit dit negativistisch standpunt gezien valt het eigenlijk allemaal nog wel mee. Wat dan de toekomst betreft, die zit volgens mij in het vacuüm van vaderlandsliefde en patriottisme. Als je ervan uitgaat dat dit noodzakelijk is uiteraard. In de wetenschap vertrekt men van de stelling dat er minstens enige vorm van ,,community support'' moet zijn.*

Deze identifikatie met de eigen natie lijkt me de legitimatie van de Vlaamse beweging. Het is trouwens een domein waar zij 100 % zichzelf kan zijn. Het centraal referentiepunt blijft immers hoe dan ook de emancipatie van het eigen volk. Daarmee zijn alle andere thema's, zoals vrede en milieu, intrensiek verbonden. Zij vloeien als vanzelf voort uit de Vlaamse beweging. Een beweging die een simbolische voorafspiegeling moet zijn van de Vlaamse staat...''

PVL

Nationaal Davidsfonds kolloqium

Vlaamse beweging en onderwijs: een steriel debat

GEEL — Hoe is de Vlaamse beweging aanwezig in het onderwijs? Wordt daar nu minder over Vlaanderen gepraat dan vroeger? Zal een betere informatie over de Vlaamse Beweging automatisch ook leiden tot een sterkere Vlaamse refleks?

DIT waren slechts enkele van de vele vragen die werden naar voor gebracht op het jongste nationaal Davidsfonds-kolloqium te Geel. Een panel deskundigen had het er een volle namiddag over het thema ,,Vlaamse beweging, jeugd en onderwijs''. Het werd een debat met veel verwijzingen naar de ,,betere'' oude tijd, met verwijten naar het heden, maar zonder duidelijke oplossing voor de toekomst.

Aktualisme

Prof. *Raf de Keyser* (KU Leuven) bracht in een inleidend referaat een ontleding van de leerplannen en de leerboeken geschiedenis. Opvallend is dat enkel het rijksonderwijs type 1 (VSO) een specifiek leerplan bezit waarin aandacht dient besteed aan de kulturele emancipatie van Vlaanderen. Bekijkt men de vraastelling vanuit kwalitatief oogpunt, dan komt men opnieuw tot enkele markante vaststellingen: er wordt zelden toegewerkt naar een algemeen referentiekader, de Vlaamse Beweging wordt hoofdzakelijk vanuit een aktuele kijk bevraagd, zelden of nooit wordt verwezen naar andere nationale bewegingen. De chronologie is daarenboven sterk vervaagd. Verheugend is het meer dan behoorlijk niveau van objektiviteit waarmee de geschiedenis wordt gebracht.

Gemiste kans

Slotsom: de nationale geschiedenis is in de verdrukking gebracht en wordt, nog steeds volgens de Keyser, niet langer op een boeiende manier gebracht.

Het panelgesprek werd een maat voor niets: *Gys Garré*, permanent sekretaris van het Vlaams Onderwijscentrum Brussel, stak een verwijtende vinger uit naar de onderwijsmiddens zelf. Het onderwijzend personeel weet zelf niets meer af van de Vlaams emancipatiebeweging. *Herman Gevaert*, algemeen sekretaris van de Vereniging Vlaamse Leerkrachten, gaf Garré gelijk maar verwees op zijn beurt naar de gebrekkige middelen die in dit land ter beschikking worden gesteld. Er wordt nauwelijks geïnvesteerd in enige ernstige leraarsopleiding.

Pessimisme

Bart Maddens zette het thema van het debat op de helling met zijn stelling dat meer onderwijs over de Vlaamse Beweging niet noodzakelijk leidt tot een sterkere Vlaamse refleks. Onbekend maakt niet onbemind, aldus Maddens.

Opvallend was de sterk pessimistische ondertoon die het ganse debat doorkruiste. Enige strategie naar de toekomst toe ontbrak eveneens. Enkel Bart Maddens tekende een mogelijke nieuwe weg voor de Vlaamse beweging uit. Uit zijn studie blijkt duidelijk dat er een vakuüm bestaat op het vlak van de nationale identiteit. Daar de identifikatie met een ruimere kollektiviteit hoe dan ook noodzakelijk is voor een behoorlijk funktioneren van de maatschappij kan hier een nieuwe legitimatie voor de Vlaamse beweging worden gevonden.

Het panel kwam nooit toe aan de vraag hoe men konkreet kan toewerken naar het ,,binnensluizen'' van de Vlaamse beweging in de leerplannen en naar een betere formulering van de thematiek in de leerboeken.

Welk Vlaanderen?

Als afronding was er een korte toespraak van algemeen voorzitter prof. *Lieven Van Gerven*. Ingaand tegen de nochtans via een wetenschappelijk onderbouwde enquête bekomen resultaten zoals die blijken uit de studie van Maddens stelde Van Gerven dat kennis van de Vlaamse beweging nodig is om te beminnen.

Van Gerven situeerde de onmiddellijke doelstellingen van de Vlaamse beweging zeer duidelijk op het institutionele vlak: er dient gewerkt aan de instellingen. Eens deze institutionele faze, dit gevecht om de strukturen, achter de rug, kan volgens Van Gerven gewerkt aan het Vlaanderen van de toekomst. Hierbij hekelde hij de idee als zou het Vlaanderen van morgen de evenknie van het België van gisteren (of beter: van vandaag) worden.

Een uitgangspunt waar velen zich kunnen bij aansluiten. Wanneer uit dit standpunt ook strategische en inhoudelijke konklusies dienen getrokken zal dit door velen, ook in de Vlaamse beweging, echter als bijzonder pijnlijk worden ervaren. Dat het ideeëngoed, de normering en de attitudes kenmerkend voor het *Belgique à papa* ook reeds zijn ingeworteld in bepaalde sferen van de Vlaamse beweging is een ontnuchterende vaststelling.

Een scherpe en eerlijke doorleefde profilering van de beweging zal op termijn dan ook meer vruchten afwerpen dan herhaalde pathetische oproepen om niet te vervallen in de fouten van de vijand.

N.M.

Een ronde met knelpunten

Onderhandelingen over nieuwe Lomé-overeenkomst gestart

Vorige week vond te Luxemburg de openingsceremonie plaats van de onderhandelingen tussen de Europese Gemeenschap en de ACS-landen (Afrika, Caraïben en Stille Oceaan) over het vierde Lomé-verdrag. Hieronder wordt nader ingegaan op het associatieregime en op de knelpunten van de nieuwe onderhandelingsronde.

DE huidige samenwerking met de ACS-landen gaat terug op de eerste assicioatie tussen de EG en de landen en gebieden overzee die in 1957 samen met het *Verdrag van Rome* tot stand kwam. Daarin werden de beperkte integratie van deze gebieden met de gemeenschappelijke markt en de financiële middelen voor hun ontwikkeling, d.m.v. de oprichting van het *Eerste Europees Ontwikkelingsfonds* (EOF), geregeld.

Yaoende

Na de Afrikaanse onafhankelijkheidsgolf in het begin van de jaren zestig werd deze eerste associatie, die nog gekenmerkt werd door banden van politieke en ekonomische ondergeschiktheid van deze landen t.o.v. de Europese staten, vervangen door de *Associatie-overeenkomsten van Yaoende*. Daarin werd de kiem gelegd van de huidige associatie-instellingen, die aller paritair samengesteld zijn. De *Raad van Ministers* bestaat uit de leden van de EG-Raad van Ministers (w.o. minister van Ontwikkelingssamenwerking André Geens) en van de EG-Kommissie en uit één regeringsvertegenwoordiger van elke ACS-staat. Deze Raad spreekt zich uit in onderlinge overeenstemming tussen de Gemeenschap enerzijds en de geassocieerde staten anderzijds, wat inhoudt dat elke landengroep vooraf in eigen schoot een gemeenschappelijk standpunt dient te bepalen. Als parlementair orgaan werd de *Paritaire Vergadering* opgericht, die evenveel europarlementsleden als ACS-vertegenwoordigers telt en waarvan VU-europarlementslid *Willy Kuijpers* ondervoorzitter is.

Na de uitbreiding van de Gemeenschap met Groot-Brittannië werd in 1975 in de Overeenkomst van Lomé het associatie-regime aangepast en verruimd naar de niet-Afrikaanse Gemenebestlanden toe. De Lomé-overeenkomst, waarvan naast de EG 66 ACS-landen partij zijn, werd ondertussen tweemaal hernieuwd. De huidige overeenkomst loopt af in februari 1990. Over Lomé IV wordt van Europese zijde onderhandeld door de Eg-Kommissie, die daartoe op de valreep een mandaat kreeg van de Raad van Ministers, terwijl ingevolge de Europese Akte nu ook de instemming van het Europees Parlement vereist zal zijn voor de ratificatie van deze overeenkomst.

Trade not aid

Van in den beginne kende het associatiesysteem twee belangrijke luiken (het handelsregime en de financiële en technische bijstand), die later aangevuld werden met nieuwe beleidsdomeinen. Wat het *handelsbeleid* betreft, kent de EG de ACQ-landen tariefpreferenties toe, die zouden moeten leiden tot een groeiend ACS-aandeel in de EG-invoer. In de praktijk is van een dergelijke relatieve groei geen sprake. Dit komt o.m. door het feit dat het uitvoerpakket van de ACS-landen voor het grootste deel bestaat uit grondstoffen in ruwe of zeer licht bewerkte staat waarvoor de invoerrechten in de EG reeds laag zijn zodat de preferentiële werking voor deze produkten gering is. Waar preferenties wel effektief kunnen zijn, m.n. voor bewerkte produkten, zijn de ACS-staten omwille van de ontbrekende produktiekapaciteit en marketingfaciliteiten slechts in beperkte mate in staat deze op de EG-markt aan te bieden. De ACS-landen voeren verder aan dat de waarde van de hen toegekende preferenties verminderd wordt door het verlenen van handelspreferenties aan andere groepen landen (Middellandse Zeelanden en het elk jaar door de EG voor de andere ontwikkelingslanden vastgestelde Algemeen Preferentieel Stelsel).

Ook vinden ze dat de regels van oorsprong, die de voorwaarden bevatten die de herkomst van een produkt bepalen, niet aangepast zijn aan de ontwikkelingslanden. Verder vrezen de ACS-landen in zekere mate de weerslag van de verwezenlijking van de interne markt voor hun uitvoer naar de EG. Studies over deze externe gevolgen van de eenheidsmarkt ontbreken evenwel nog steeds. Minister Geens zei in Luxemburg dat tegen de analyse van de ACS-landen niet veel kan ingebracht worden. Hij stelde dat de EG-landen ertoe moeten bijdragen om het konkurrentievermogen van de ACS-staten te verbeteren door hen aan een betere infrastruktuur, een afdoende opleiding en voldoende produktiemiddelen te helpen, alhoewel hierbij rekening zal moeten worden gehouden met de beperkte financiële middelen van de EG.

Voor sommige landbouwprodukten (bananen, rum, suiker) staat de EG een invoer uit de ACS-landen toe tegen gegarandeerde prijzen en hoeveelheden. Voor een aantal andere basisprodukten werd een systeem voor de stabilisatie van de exportopbrengsten (STABEX) ingesteld. Daarbij wordt voor elke ACS-staat voor elk betrokken produkt een referentieniveau berekend. Wanneer voldaan wordt aan een bepaalde afhankelijkheidsdrempel (aandeel van het produkt in de totale uitvoer van het ACS-land) wordt als basis voor de financiering het verschil in aanmerking genomen tussen dat referentieniveau en de werkelijke exportopbrengst van het betrokken jaar. De financiële middelen ten behoeve van dit systeem zijn geplafoneerd. De verhoging ervan zal een knelpunt worden in de onderhandelinen over Lomé IV. De Europese Kommissie heeft voorgesteld om de wedersamenstelling van de Stabex-dotatie (d.i. het terugbetalen door de ACS-landen, met uitzondering van de minst ontwikkelde landen, na een bepaalde tijd van de exportstabilisatiesteun) op het heffen in ruil voor een versterking van de strukturele oriëntatie van het gebruik van de Stabex-middelen en van een grotere EG-zeggenschap daarover.

Deze laatste eis zou de diskussie over de *beleidsdialoog*, die tijdens de Lomé III-onderhandelingen werd afgewezen door de ACS-landen, weer kunnen doen oplaaien. Bij afwezigheid van een echte dialoog tussen de EG en de ACS-landen over de beleidsmaatregelen, werd door de EG de klemtoon gelegd op permanente raadplegings- en evaluatieprocedures inzake de aanwending van de EG-bijstand. De kommissievoorstellen inzake Stabex werden door de Lid-Staten eneigszins afgezwakt.

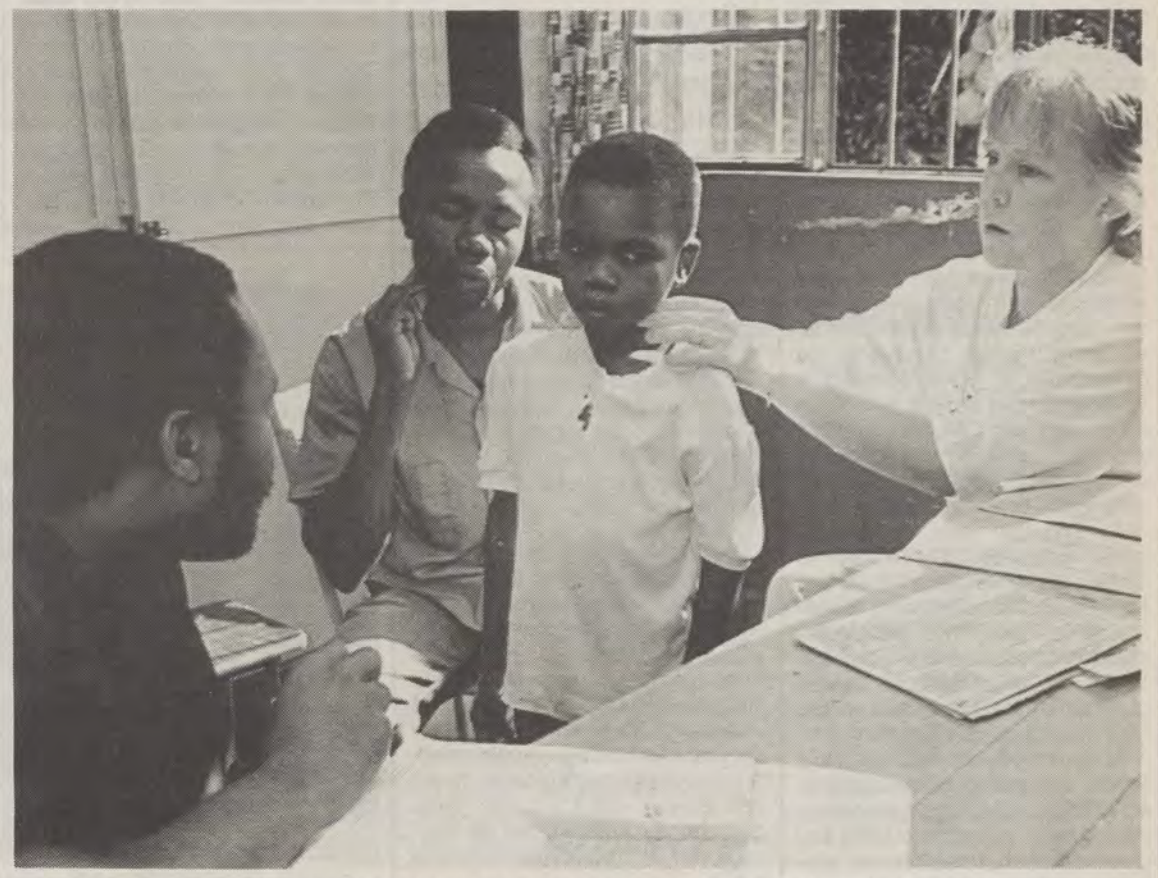

De EG wil in de Lomé-overeenkomst o.m. niet voorbijgaan aan de volksgezondheid en de bevolkingsproblematiek. **(foto's Damiaanaktie)**

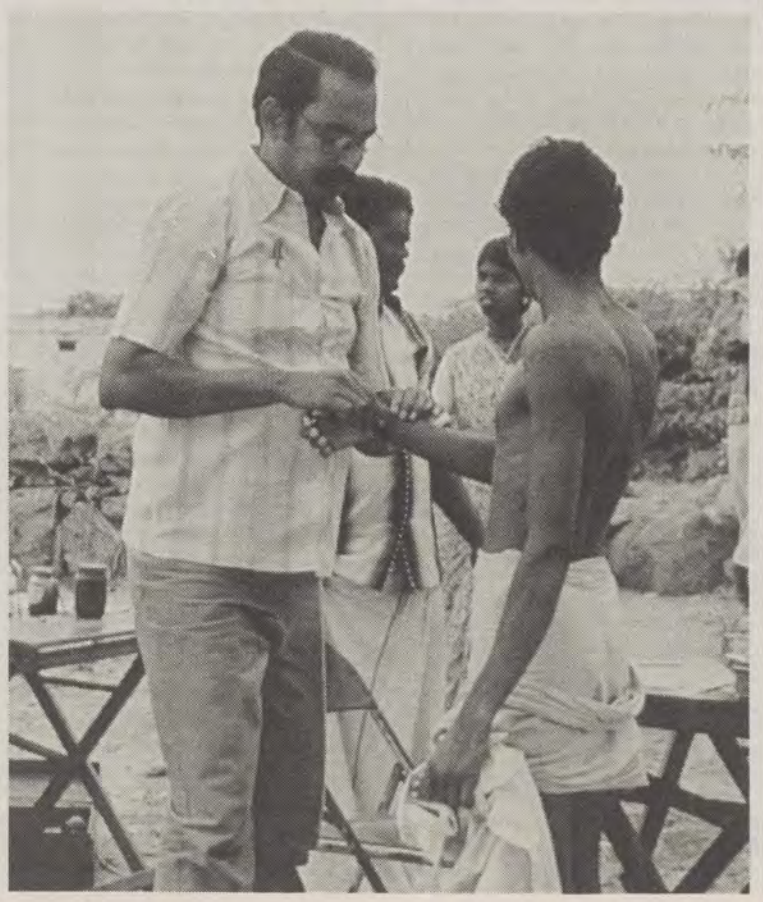

Nieuwe dimensies

In de Lomé III-konventie werd prioritaire aandacht gegeven aan de Landbouw en de plattelandsontwikkeling. Dit werd mede ingegeven door het besef dat de voedselhulp door het verstoren van de inlandse markt en het trachten te veranderen van de voedingsgewoonten van de bevolking uiteindelijk de lokale inspanningen tot zelfvoorziening ondermijnt. De EG doet dan ook pogingen om de voedselhulp in te schakelen in een algemene voedselstrategie. In Lomé III werd ook voor het eerst een verdragstitel opgenomen over de kulturele en sociale samenwerking. Dat leidde ertoe dat het Lomé-verdrag in België niet alleen aan het nationale parlement, maar ook aan de Vlaamse Raad werd voorgelegd.

De nieuwe overeenkomst zal niet voorbij kunnen gaan aan de problematiek van de schuldenlast van de ontwikkelingslanden. De EG-kommissie wil daartoe een bijzondere aanpassingsfaciliteit in het leven roepen, die zou bijdragen aan de makro-ekonomische ondersteuning van de ACS-landen. Hierbij zou de EG, die steeds de interne beleidskeuze van haar partners aanvaard heeft, een eigen visie kunnen ontwikkelen op het te voeren makro-ekonomische beleid en de sociale aspekten van de aanpassingsprogramma's in de Derde Wereldlanden. Zij zal hierbij wel tot een koördinatie moeten komen mat het IMF en de Wereldbank, die tot nog toe een andere houding hebben aangenomen door het opleggen van voorwaarden van ekonomisch beleid. Een ander tema dat zal terugkeren in de onderhandelingen is dat van de mensenrechten. In het huidige Lomé-verdrag wordt deze materie slechts impliciet behandeld. De EG zal opnieuw streven naar een sterkere en uitdrukkelijke bevestiging van het respekt voor de mensenrechten in de Lomé-verdragstekst. Ander onderwerpen die door de EG naar voren zullen geschoven worden zijn: een specifieke aktie op het gebied van volksgezondheid, de bevolkingsproblematiek, de bevordering van de partikuliere en dienstensektor in de ACS-landen en grotere aandacht voor de milieubescherming (stoppen van de woestijnvorming en van het verdwijnen van de tropische wouden).

Hangijzers

De EG-Raad van Ministers heeft de oplossing van een aantal knelpunten doorgeschoven naar later. Het betreft o.m. het geografische toepassingsgebied en de duur van het Lomé-verdrag. Sinds de toetreding van Spanje tot de Gemeenschap dringt deze lidstaat erop aan om van EG-zijde t.a.v. de Latijnsamerikaanse en Aziatische landen een gelijkwaardig ontwikkelingsbeleid te voeren als t.a.v. de ACS-landen. Deze diskussie kwam weer aan bod n.a.v. de kandidatuur van Haiti en de Dominikaanse Republiek om toe te treden tot de nieuwe Lomé-konventie. Zich beroepend op de nadelen van een te grote geografische spreiding en van een versnippering van de financiële middelen heeft een meerderheid van de EG-lidstaten een antwoord op deze aanvragen kunnen doen uitstellen. Wat de duur van de konventie betreft, is het de bedoeling van de EG-kommissie om deze voor onbepaalde tijd te sluiten met een aanvullend vijfjaarlijk protokol voor de financiële middelen en de vastlegging van de prioriteiten. In het uiteindelijke onderhandelingsmandaat wordt slechts voorzien in een *langere duur*, waarbij rekening zal worden gehouden met de wensen van de ACS-landen.

Tenslotte is er nog het probleem van de koördinatie van het EG-hulpbeleid met de ontwikkelingshulp van de afzonderlijke EG-lidstaten, die zes maal meer bedraagt dan de gemeenschapshulp, van 8,5 miljard Ecu voor de 5-jarige Lomé III-periode.

F. Ingelaere

Wij

Amerika na Reagan (2)

Born in the USA!

Voor Reagan aan de macht kwam, zat Amerika in zak en as. Sinds de moord op John Kennedy in 1963, ging het land gebukt onder een kollektief bewustzijn dat de trotse waarden van ''God's own country'' op de helling zette. Een kleine greep uit geschiedenis na die zwarte dag in '63 toont aan dat de Amerikanen bitter weinig overhielden om fier op te zijn:

OP 7 augustus 1964 vaardigt het Amerikaanse Congress de *''Gulf of Tonkin Resolution''* uit, die door *Lyndon Johnson* geïnterpreteerd wordt als een oorlogsverklaring aan Noord-Vietnam. Vier jaar later krijgt *Hubert Humphrey* de demokratische presidentsnominatie temidden brutaal geweld in de straten van Chicago. In 1971 legt *Richard Nixon* strenge loonen prijsbeperkingen op om het inflatiepeil onder de 4% te houden. Een jaar later breken vijf leden van het *''Committee to Reelect the President''* in bij het Nationaal Demokratisch Komitee, gevestigd in het *Watergate*-kantoorkompleks. 15 oktober 1973: de *OPEC*-landen vaardigen het eerste olie-embargo uit. Nog geen jaar later wordt de 37° president van de VS, Richard Nixon, tot ontlag gedwongen in een walm van korruptie en omkoperij. De 4° november 1979 begint voor het Amerikaanse ambassadepersoneel in *Teheran* een nachtmerrie die 444 dagen zou duren. In oktober 1980 was het inflatiepeil in de VS tot 12,7% gestegen.

De droom is terug levend

Voorwaar geen sprookje in *God's own country*! Maar wie nu door de VS reist, merkt dat het kollektief bewustzijn van de Amerikanen gevoelig veranderd is: optimisme en trots alom, geloof in de traditionele waarden, *Jezus Kristus* en de Amerikaanse droom. De grote katers zijn terug naar de achtergrond gedrongen. Want in 1981 werd de filmakteur *Ronald Reagan* president van de Verenigde Staten. Reagan slaagde erin Amerika terug uit de goot te hijsen, en belangrijker nog, de Amerikanen terug trots te maken op hun land.

Het antwoord op de vraag hoe Reagan dat dan wel aan boord legde, staat breed uitgesmeerd te lezen in tientallen boeken over zijn presidentsschap. Het is onbegonnen werk de zogenaamde Reagan-revolutie geheel en al te verklaren. Maar wat daar zeker en vast een rol in gespeeld heeft, is de waardenstrategie van de exgouverneur van Californië. Reagan gaf de Amerikanen de houvast van de traditionele waarden terug.

Waardenstrategie

Om welke waarden gaat het dan wel? Het belang van de buurt als sociale hulpinstantie tegenover de burokratische staat, het grote respekt voor de arbeid en de nog grotere afkeer van belastingen, vrede door sterkte, de alleszaligmakende persoonlijke vrijheid, en natuurlijk, de waarde van de familie die overal boven uitstijgt.

Hoe hoog de familie in Reagan's vaandel geschreven staat bewijst volgend verhaaltje dat hij de journalisten opdiste in april '87, ten tijde van de *Iran-Contra-affaire*. De president vertelde dat hij een brief ontvangen had van de vader van Billy, een *''all American boy''*. Om Billy, een fervent honkbalspelertje, wat zoet te houden, had zijn vader hem een puzzel gegeven van een wereldkaart uit een zondagskrant. Toen Billy na 7 minuten al klaar was met de puzzel, vroeg zijn vader hem hoe hij dat zo snel klaargespeeld had. Wel, het was eigenlijk zeer eenvoudig, antwoordde Billy, op de achterkant van de kaart stond een foto van een familie, en ik ontdekte dat als je de familie bij elkaar zet, de wereld vanzelf juist in elkaar zou zitten. Waarop de vader met Billy honkbal ging spelen...

Bijbelshop in Colorado Springs, Colorado. **(eigen foto)**

Bijbelshops

Deze waarden vinden hun oorsprong in andere waarden die Reagan onbesproken liet maar die een subliminaal deel van zijn boodschap vormen: zelfwaardering, patriottisme, zelfverwerkelijking en religiositeit. Een schot in de roos, zo bleek, want de kerken zaten zelden voller in de States. Je vindt er zelfs winkels waar men alleen bijbels en religieuze beeldjes, posters en andere verheven artikelen kan kopen, tegen een even verheven prijs natuurlijk. Een Belgische vrouw in *Charleston* vertelde me dat haar kinderen op de lagere school scheef bekeken worden omdat ze tot geen enkele kerk behoren. Het sukses van de ultrakonservatieve dominee *Pat Robertson* bij de republikeinse *primaries* is daarom helemaal niet zo verwonderlijk.

Iedereen weet dat Reagan een meester is in het aan de man brengen van zijn boodschap en over medewerkers beschikt die intussen een reputatie van *image-builders* opgebouwd hebben.

De Grote Kommunikator

Reagan brak bvb. met de presidentiële gewoonte om in de *State of the Union*-toespraak lang te meieren over 's lands toestand en de plannen die hij koestert. De grote kommunikator is de eerste president die in die belangrijke redevoering bij voorkeur lokale helden ten tonele voert die de belichaming vormen van zijn waardenstrategie: *Lenny Skutnik*, die verschillende passagiers van de verdrinkingsdood redde na een vliegtuigcrash in de Potomac-rivier, *Sergeant Trujillo*, een legerdokter die in Grenada zijn leven op het spel zette om gewonden in veiligheid te brengen, *priester Ritter*, die zijn huis openstelde voor misbruikte kinderen, ...om maar enkele voorbeelden uit de speeches van '82 en '84 op te noemen. Voor Ronald Reagan en zijn toehoorders zijn zij de helden van een natie, de verpersoonlijking van wat Amerika betekent.

In 1983 oogstte de grote kommunikator veel sukses toen hij de Amerikaanse moeders stille helden van elke dag noemde. En nadat de VS het piepkleine *Grenada* van de kommunistische diktatuur bevrijdde, reikte Reagan

De Episcopal Church of the Holy Communion

Avontuur te Charleston

CHARLESTON, South Carolina—Wat antwoord je als het echtpaar van middelbare leeftijd waar je als gast zult opgevangen worden je nog geen 5 minuten nadat ze je voorgesteld werden vraagt of je gewoonlijk naar de Mis gaat? — Natuurlijk, mevrouw!

De goedkeurende blikken van mijn gastpaar vertelden me dat dat antwoord het enige juiste was. Ze deelden me tevreden mee dat ik hen daags nadien mocht vergezellen. Spijtig genoeg werd ik wat overmoedig. Want de volgende vraag luidde of ik er wat tegen had om bij ''de kongregatie'' te zitten. Van daar zou ik de eredienst immers veel beter kunnen volgen.

's Anderendaags werd ik al vroeg gewekt, want de Mis begon al om 10 uur. Waarom we dan om 9 uur reeds kerkwaarts reden, was me voorlopig een raadsel.

HET kerkje zag er zeer gewoon uit. Toen mijn gastheer en -vrouw in de inkomhal hun fluwelen naambordje opspeldden, werd me duidelijk waarom ze mij gevraagd hadden mijn eigen naamkaartje met de Belgische driekleur mee te brengen. Deze lelijke badge had ik de avond voordien na lang zoeken tussen mijn vuile was teruggevonden.

Hoewel het nog maar kwart over negen was hadden zich al een twintigtal gelovigen in de hal verzameld. Een bezoeker uit het verre Europa is in het stille zuiden van de VS natuurlijk een hele gebeurtenis, en iedereen, de priester op kop, was er op gebrand om me persoonlijk de hand te kunnen drukken. Al gauw werden de leden van de kongregatie naar boven geroepen, waar me een kleine verrassing te wachten stond. Mijn gastheer had daar, uitgedost in een lang zwart kleed met tientallen knopjes en een wit katoenen overhemd zonder boord, voor mij reeds een soortgelijk pakje uitgezocht.

You sing very well!

De kongregatieleden waren nl. het speciaal uitgedoste kerkkoor, zo bleek nu. Even later kreeg ook ik een luksueus zangboek in de handen gestopt. Er werden nog gauw enkele liedjes herhaald. De fiere blikken van mijn gastheer en gastvrouw (''you sing very well, Peter!'') gaven men een verlorenzoon-gevoel.

Maar mijn beproevingen waren nog niet ten einde. Ik had de eer om met de leden van de kongregatie onder luid gezang in processie naar het altaar te lopen. Met mijn iets te lange zwarte kleed en het lijvige zangboek in de klamme handen bereikte ik zonder mezelf overdreven voor joker te zetten mijn bevoorrechte zitplaats.

Daar voelde ik me betrekkelijk veilig. Mijn gedachten verwijderden zich langzaam maar zeker van de zoetgevooisde priestertaal naar meer wereldse overpeinzingen. Een zachte elleboogstoot bracht me echter naar de ongewone werkelijkheid terug. Niet begrijpend zag ik de blikken van de kerkgangers reikhalzend op mijn blozend gelaat gericht. De vriendelijke priester herhaalde zijn vraag of ik mezelf voor de geloofsgemeenschap wilde voorstellen. Gegniffel op alle banken toen ik bij het rechtstaan bijna over mijn te lange zwarte kleed struikelde. Ik kan me niet meer woordelijk herinneren wat een onzin ik toen stamelde, maar ik gaf, naast mijn naam uiteraard, uitdrukking aan de grote eer die mij te beurt viel om vanuit de kongregatie deze aangename misviering in Charleston te mogen bijwonen.

Cholesterol

Terug gezeten nam ik me voor om voortaan zeer aandachtig de Amerikaanse misvieringen waar ik aan deelnam te volgen. De priester haalde in zijn preek een eksperiment van de Ohio-universiteit over cholesterol bij muizen aan. De man beweerde in vurige bewoordingen dat het cholesterolgehalte bij muizen die dikwijls geknuffeld werden met de helft daalde, en knoopte daar de moraal aan vast dat ook wij mensen best wat meer aandacht voor elkaar kunnen gebruiken.

Na de misviering trokken de uitsluitend blanke kerkgangers naar de feestzaal waar hen een kop slechte koffie aangeboden werd. Weer was ik het middelpunt van de belangstelling. Omstreeks half één vond ook mijn gastpaar dat het nu welletjes geweest was met de wekelijkse zondagsplicht en togen we naar een lokaal restaurant. Daar grepen gastheer en gastvrouw mijn hand voor een zegening van ons maal. Ik kon het niet nalaten om tijdens het dankgebed, dat door gastvader en gastmoeder luidop en met gesloten ogen uitgesproken werd, schichtig om me heen te kijken. Maar niemand van de talrijke klanten scheen iets ongewoons op te merken...

(pdj)

meer medailles uit dan er soldaten in Grenada gevochten hadden. Amerika is een land van helden geworden...

Springsteen

Het resultaat van de waardenstrategie was een enorme populariteit van de Amerikaanse president. Veel Amerikanen, ook demokraten, zouden hem zonder twijfel een derde ambtstermijn geven, indien dat niet ongrondwettelijk zou zijn. En waar Reagan bij de ''intellektuele'' Europeanen dikwijls het voorwerp is van grappen en grollen om zijn (laag) verstandelijk gehalte, kan hij in de VS weinig verkeerd doen. De Amerikanen vergeven Reagans fouten en blunders grootmoedig, of wijten ze aan de slechte invloed van zijn omgeving.

Het veranderd kollektief bewustzijn in de VS heeft ook vruchten afgeworpen in de kommerciële en kulturele sfeer. Soms werd dit nog een handje toegestoken door de Reagan-medewerkers. Het sukses van de rockster *Bruce Springsteen* vormt een onthutsend voorbeeld van hoe imagovorming bij een president de ontspanningsindustrie kan beïnvloeden. Springsteen draaide al een tiental jaren mee in de engelstalige rocksien voor hij in 1984 met *''Born in the USA''* de hitlijsten binnenduikelde. Tijdens konserten van de artiest werden honderden *''stars and stripes''* ontvouwd en keelde iedereen uit volle borst het refrein mee.

''Born to run''

Natuurlijk ontsnapten deze spontane patriottische volksuitingen niet aan de alziende ogen van de Reaganverkopers, die Springsteen voor een ontmoeting met Reagan poogden te strikken. De rockster bedankte echter vriendelijk maar beslist. Geen nood, er werd iets anders gezocht en gevonden om het fenomeen Springsteen ten voordele van Reagan uit te spelen. In New Jersey, Springsteens geboortestad, kwam Reagan vertellen dat de Amerikaanse droom voortleeft in de liedjes van een man die zoveel jonge Amerikanen bewonderen, New Jersey's eigen Bruce Springsteen. Na de gloedvolle redevoering vroeg een wantrouwige journalist welk liedje van Springsteen dan wel Reagans lievelingsnummer was. Natuurlijk liet Reagans geheugen hem op dat krusiaal moment in de steek. 's Anderendaags meldde het Witte Huis dat het *''Born to run''* was. Wat *Mondale* de reaktie ontlokte: *,,Bruce Springsteen may have been born to run, but he wasn't born yesterday.''*

Wat er ook van zij, eind '84 was de *Born in the USA*-elpee goed voor een omzet van 5 miljoen dollar. De ironie van het lot wil echter dat Springsteens liedjes helemaal niet bulken van vaderlandslievende strijdkreten. Ze handelen integendeel vaak over het miserabele bestaan in de gore Amerikaanse industriesteden (en natuurlijk ook over *cars and girls*). Tijdens een konsert daags na Reagans verkiezing kondigde Bruce Springsteen trouwens het liedje *''Badlands''* aan met de volgende woorden: *,,Ik weet niet wat jullie denken over wat gisteren gebeurde. Maar ik vond het nogal angstwekkend''.*

Bill Cosby

Reagan maakte de Amerikanen dus weer trots. Dat antwoord krijg je meestal als je Amerikanen naar Reagan's rol voor de VS vraagt. En dat is ook overal te

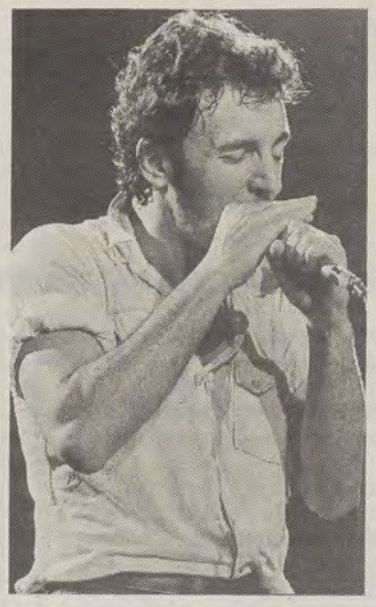

Bruce Springsteen: politiek misbruikt

merken: de bewondering, bijna verering voor zakenmensen als *Lee Iacocca*, het optimisme en patriottisme in films als *Top Gun, Rambo, Back to the future, Indiana Jones, An officer and a gentleman*,... Vergelijk even met enkele populaire films en series uit het *Carter*-tijdperk: *The Deerhunter, Coming home, Roots*,... waar men normen en waarden expliciet in vraag stelde. Het liedje *''Revolution''* van *John Lennon*, dat voor zijn generatiegenoten herinneringen oproept aan de studentenmanifestaties in Parijs en de anti-Vietnambetogingen in Washington, is nu gedegradeerd tot reklamejingle voor *Nike*-sportschoenen op televisie.

The Cosby-show, goed voor 63 miljoen Amerikaanse kijkers, is het grote voorbeeld geworden voor elke Amerikaanse familie: vader, gynekoloog, moeder, advokate, en 5 welgemanierde en entoesiaste kinderen beelden een levend geworden Amerikaanse droom uit. Elke episode gebruikt de trivialiteiten van het dagdagelijkse leven om de volkswaarden te bevestigen. De kinderen zijn af en toe ongehoorzaam, maar stellen het ouderlijk gezag nooit in vraag. Cosby en zijn vrouw leiden een beter leven dan hun ouders (die het overigens ook niet slecht doen), en hebben de zekerheid dat hun kinderen het op hun beurt beter zullen hebben dan zij.

Beweren dat Reagan de volledige verantwoordelijkheid draagt voor deze opleving van de traditionele waarden, is de waarheid geweld aandoen. Reagan schiep slechts het noodzakelijke klimaat voor een bloem die klaar was om te ontkiemen. En de thema's waar *Bush* en *Dukakis* nu over redetwisten, blijven verbonden met haar wortels van traditionele waarden die tijdens het Reagantijdperk gevoed werden.

(pdj)

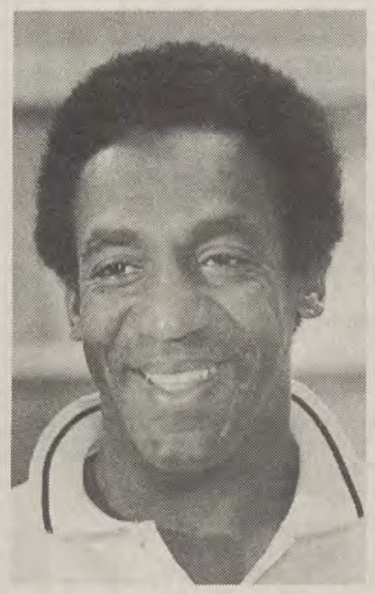

The Cosby Show: Amerikaanse droom op televisie

De paus als kromme Naas...

Blinde vlek voor de Elzas

Wie in het Zwarte Woud wil rondlopen, moet bij het Schwarzwaldverein zijn. Samen met het Landesvermessungsambt Baden-Württemberg geeft dit de nodige kleinschalige landkaarten uit. Die lopen uit tot eventjes over de Rijn; tot in Frankrijk dus, een stuk Frankrijk waar de moedertaal van de burgers Duits is: de Elzas.

HET *Schwarzwaldverein* is (of was?) een toeristisch-kulturele vereniging, vergelijkbaar met onze VTB, toen die in de wandeling noet ,,voetenbond'' genoemd werd.

Ogendienaars

Op initiatief van wijlen zijn voorzitter Van Overstraeten heeft de VTB ooit een ,,bijbel'' uitgegeven over Frans-Vlaanderen. Alle gemeenten komen er in voor, nog wel met hun oorspronkelijke, soms al eeuwen vergeten Germaanse namen. Om praktische redenen staan de officiële, verfranste er natuurlijk ook bij. Het Schwarzwaldverein blijft daar ver bij ten achter. Op zijn landkaarten zijn alleen die Elzassische namen Duits gebleven die de Fransen zelf onveranderd gelaten hebben. Maar Rhinau, bois Communal d'Obersaasheim, Maison Forestière de Mackenheim, Plan d'Eau de Plobsheim, Moulin d'Obenheim hebben zij als brave naoorlogse ogendienaars van hun overwinnaars overgenomen.

Of heeft het Landesvermessungsamt gemeend, dat het als officiële instelling of officiële leugen moet slikken volgens welke het Franse taalgebied samenvalt met het grondgebied van de Franse staat? Is het tegen deze

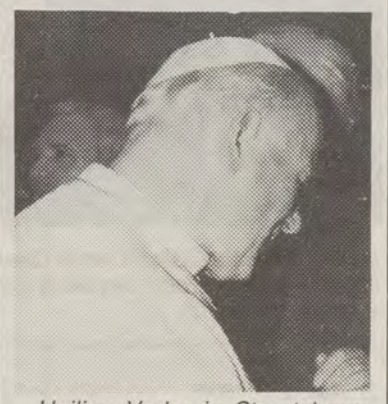

Heilige Vader in Straatsburg: geen woord over Elzas!
(foto Bolsius)

prijs dat de Frans-Duitse ,,vriendschap'' moet gedijen?

De angstvallig-neutrale houding die Duitse instellingen aannemen tegenover hun ongelukkige volksgenoten in de Elzas is vergelijkbaar met die van het officiële Nederland tegenover de Vlamingen.

De vergelijking kan men zelfs doortrekken tot de houding van de doorsnee-burgers.

Séléstat

In het dorpje *Nordrach* (pardon, Luftkurort en Erholungsort; bestaan er nog wel ,,dorpen'' in het Zwarte Woud?) lazen wij op een aanplakbiljet dat daar binnenkort een wedstrijd tussen houthakkers wordt gehouden. Een ,,internationale'' gebeurtenis voorwaar, want enkele deelnemers komen uit Frankrijk. In feite komen ze van enkele tientallen kilometers verder, uit de Elzas. Thuis spreken alle deelnemers een Alemannisch dialekt. Het is helemaal alsof ze te Sint-Truiden Maastrichtenaars ,,Hollanders'' zouden noemen. Bestaat er dus nog wel enig kontakt, de vervreemding der geesten is al ver gevorderd. Zo ver dat de woonplaats van een Elzassisch deelnemer als ,,Selestadt'' wordt aangegeven, en verbastering van het Franse ,,Séléstat''. Te Nordrach schijnen ze dus de echte, inheemste naam *Schlettstadt* niet eens meer te kennen.

Kromme Naas

Als Duitse officiële instellingen, kulturele verenigingen en burenstamgenoten de Elzassers als Fransen behandelen, moet het ons dan nog verwonderen dat de paus zelf van *kromme Naas* gebaart?

In oktober is hij naar Straatsburg en naar andere Elzassische plaatsen gereisd. Hij heeft de aanwezigen opgeroepen, de oostelijke, met name Slavische helft van Europa bij het eenmakingsproces niet te vergeten, en een Europa op te bouwen dat eerbied toont voor zijn gewesten.

Bij deze algemeenheden heeft de paus het gelaten. Hij stond daar midden in een gebied, waar bijna 2 miljoen Duitsers sedert 1945 aan een genadeloze doelbewuste verfransing blootstaan. Daar grijpt een onbloedige, kulturele volksmoord plaats ten bate van de Franse staatsmacht. Een toespeling op deze voortdurende schande kon er niet af. De Elzassers weten wel al langer dat ze op geen hulp van de katolieke hiërarchie moeten rekenen om zichzelf te kunnen blijven. Ze zullen het moeten stellen met de leuze ,,Help uzelf, zo helpt u God''.

Karel Jansegers

EVA-VU-studiedag te Brussel

De redding van Afrika

De Regenboogfraktie, de Europese Vrije Alliantie en de Volksunie organiseren morgen vrijdag 21 oktober een studiedag, onder het motto ,,De redding van Afrika''.

Gezien de bezetting van het spreekgestoelte wordt dit beslist een boeiende en nuttige studiedag. U bent er van harte welkom.

DE studiedag gaat door in de gebouwen van het Europees Parlement, Belliardstraat 97-113 in het hartje van Brussel.

Programma:

10u.: Welkom en inleiding door Willy Kuijpers, Lid van het Europees Parlement en ondervoorzitter Paritair Komitee ACS/EEG.

10u.10: Een Marshall-plan voor Afrika, door Maurits Coppieters, voorzitter NCOS.

10u.30: Europa-Afrika: van spanningsveld naar samenwerking, door Bert Peeters, hoofdredakteur Tijdschrift voor Ontwikkelingssamenwerking.

11u.: Replieken door

— D. Laloux, gevolmachtigd minister Belgische permanente vertegenwoordiger bij de EG.

— Sani Bako, ambassadeur van Niger (onder voorbehoud).

— F. Nicora, hoofd Task Force ,,Onderhandelingen vierde Konventie van Lomé''.

11u.45 tot 12u.30: Diskussie met deelnemers in de zaal.

Namiddag

14u.30: Een eigen kontinent. Een nieuw gezicht? De her-figuratie van Afrika (supranationale, supra-regionale en regionale aspekten) door prof. R. Doom (RUG, Dienst Derde Wereld).

15u.30: De drie uitdagingen! met

— Mark Vandommele (Kabinet Minister voor Ontwikkelingssamenwerking): de spanning stad/platteland en de kulturele eigenheid.

— Rudi De Meyer (Studiedienst NCOS): internationale relaties: schuldenlast, grondstoffen en industriële ontwikkeling.

— J. Bossuyt (Hoog Kommissariaat voor Vluchtelingen): de donorpolitiek.

Gevolgd door diskussie met zaal.

17u.: Toespraak door de heer André Geens, minister van Ontwikkelingssamenwerking.

De studiedag begint om 10u. en loopt tot omstreeks 17u.30. Er kan ter plaatse gemiddagmaald worden. Inschrijven kan telefonisch: 02/234.34.23 of 234.30.42.

Ter plaatse kan het boek ,,De redding van Afrika'' (300 fr.) gekocht worden.

door-de-weeks

Kijken

Van dag tot dag

Zaterdag 22 okt.

☐ BRT 1 - 15.00
De steek-er-wat-van-op-show, praatshow
☐ BRT 1 - 16.00
De vrijbuiters, film
☐ BRT 1 - 18.20
Rondomons, jeugdmagazine
☐ BRT 1 - 19.05
Boeketje Vlaanderen, toeristisch magazine
☐ BRT 1 - 20.20
Baby M., TV-film, 1e deel
☐ BRT 1 - 22.00
Filmnieuws, filmgebeuren van Gent
☐ BRT 1 - 22.05
Sport op zaterdag
☐ BRT 1 - 22.30
Baby M, TV-film 2e deel
☐ BRT 1 - 0.05
Poolshoogte, astronomisch magazine
☐ Ned. 1 - 15.25
Prettig geregeld, lichtvoetige serie
☐ Ned. 1 - 15.50
De familie Knots, serie
☐ Ned. 1 - 17.45
Survival, natuurfilms
☐ Ned. 1 - 19.18
Prettig geregeld, serie
☐ Ned. 1 - 21.45
A different world, komische reeks
☐ Ned. 1 - 22.58
St. Elsewhere, ziekenhuisserie
☐ Ned. 2 - 17.30
Dynasty, serie
☐ Ned. 2 - 21.45
Beauty & the Beast, serie
☐ Ned. 2 - 22.30
Dreamscape, film
☐ Ned. 2 - 0.20
Himatsuri, film

Zondag 23 okt.

☐ BRT 1 - 11.00
De zevende dag, praatcafé
☐ BRT 1 - 12.45
Sunday Proms, Egmont-ouverture van L. van Beethoven en Konzertstuck in F voor klarinet en orkest van C.M. von Weber
☐ BRT 1 - 14.15
Huizen kijken, serie over bouwen, verbouwen en wonen
☐ BRT 1 - 15.00
Duitse volksdansen in de vrije natuur, show
☐ BRT 1 - 16.00
Eiland, kultureel magazine
☐ BRT 1 - 17.00
De onkreukbaren, serie
☐ BRT 1 - 18.20
Leven... en laten leven, milieuprogramma
☐ BRT 1 - 20.05
Sportweekend
☐ BRT 1 - 20.40
Klein Londen, klein Berlijn, serie
☐ BRT 1 - 21.30
Frans Hals van Antwerpen, portretschilder
☐ BRT 1 - 22.25
Nacht van de film, bekroonde films van het Filmgebeuren te Gent
☐ BRT 2 - 15.00
Stadion, sport tot 18u.
☐ Ned. 1 - 15.31
Merijntje Gijzens jeugd, serie
☐ Ned. 1 - 19.07
Flying doctors, serie
☐ Ned. 1 - 19.54
Laat maar zitten, komische reeks
☐ Ned. 1 - 22.17
De Octopus, misdaadserie
☐ Ned. 2 - 9.20
Broertjes, jeugdserie

In „Dreamscape" bezit Dennis Quaid het geheimzinnige vermogen om lijfelijk iemands droom binnen te dringen. Zaterdag 23 oktober op Ned. 2, om 22u.30.

☐ Ned. 2 - 9.45
Achterwerk uit de kast, kinderprogramma
☐ Ned. 2 - 10.05
Hals over kop, jeugdserie
☐ Ned. 2 - 20.10
Van Kooten & e Bie's keek op de week, kolder
☐ Ned. 2 - 20.51
De vijfde generatie, 3-delige Thrillerserie
☐ Ned. 2 - 22.52
Fatzy & Co, show
☐ Ned. 3 - 20.25
De papegaai, hedendaagse vertelling
☐ Ned. 3 - 21.25
Het machinekind, TV-spel

Maandag 24 okt.

☐ BRT 1 - 15.00
Zonen en dochters, serie
☐ BRT 1 - 15.25
Frans Hals van Antwerpen, herhaling
☐ BRT 1 - 18.10
Eru-jeugdkoncerten
☐ BRT 1 - 18.35
Willem Tell, jeugdserie
☐ BRT 1 - 19.15
Prinses voor een dag, dok.
☐ BRT 1 - 20.15
Magic of David Copperfield, illusieshow
☐ BRT 1 - 21.05
Wikken en wegen, verbruikersmagazine
☐ BRT 1 - 21.55
Ommekaar: San Patrignano, dorp voor drugverslaafden
☐ BRT 2 - 18.45
Bijleren, een nieuwe kans, serie
☐ BRT 2 - 19.00
Zonen en dochters, serie
☐ BRT 2 - 20.5
Extra-time, sportmagazine
☐ BRT 2 - 21.30
Blikvanger, modemagazine
☐ Ned. 1 - 15.30
Neighbours, serie
☐ Ned. 1 - 15.55
Papa Woytila, dok. serie over de paus
☐ Ned. 1 - 19.17
Volmaakte vreemden, komische reeks
☐ Ned. 1 - 19.52
Het zwaard van eer, dramaserie
☐ Ned. 1 - 21.25
Yes, Minister, serie
☐ Ned. 2 - 20.29
Jacques Brel, dok.
☐ Ned. 2 - 23.20
Night Court, komische reeks

Dinsdag 25 okt.

☐ BRT 1 - 15.00
Zonen en dochters, serie
☐ BRT 1 - 15.25
De zevende dag, praatcafe herhaling
☐ BRT 1 - 18.20
Carlos en Co, kindermagazine
☐ BRT 1 - 18.35
Mr. Majeika, jeugdserie
☐ BRT 1 - 20.20
I.Q., kwis
☐ BRT 1 - 20.50
Sinja Mosa, serie
☐ BRT 1 - 21.40
De wachters van de nacht, dok.
☐ BRT 2 - 19.00
Zonen en dochters, serie
☐ BRT 2 - 20.15
Modem: Vlaams genie, dr. Paul Janssen
☐ BRT 2 - 20.50
Argus, praatprogramma
☐ Ned. 1 - 15.30
James Herriot, serie
☐ Ned. 1 - 17.45
De kinderen van Bolderburen, jeugdserie
☐ Ned. 1 - 19.45
De Cosby show, komische reeks
☐ Ned. 1 - 20.10
A different world, komische reeks
☐ Ned. 1 - 20.42
Murder she wrote, detektiveserie
☐ Ned. 2 - 16.00
Across the wide Missouri, film
☐ Ned. 2 - 18.50
Animal Crackers, komische reeks
☐ Ned. 2 - 19.20
Allo, Allo!, komische serie
☐ Ned. 2 - 20.29
André Van Duins comedyparade, kompilatieshow

Woensdag 26 okt.

☐ BRT 1 - 15.00
Zonen en dochters, serie
☐ BRT 1 - 15.25
I.Q., herhaling
☐ BRT 1 - 16.00
Superoma, jeugdserie
☐ BRT 1 - 16.50
Frankensteins tante, horrorserie
☐ BRT 1 - 18.10
Merlina, kinderserie
☐ BRT 1 - 18.45
Kilimanjaro, nieuws voor jongeren
☐ BRT 1 - 20.15
Pak de poen, de show van 1 miljoen
☐ BRT 1 - 21.45
Wie schrijft die blijft, literair magazine
☐ BRT 2 - 19.00
Zonen en dochters, serie
☐ BRT 2 - 20.15
Ludwig II, film
☐ BRT 2 - 22.05
Sport Extra, heenwedstrijden voetbalbekers
☐ BRT 2 - 22.50
Mobiele mensen — auto, automagazine
☐ Ned. 1 - 16.25
Lassie, jeugdserie
☐ Ned. 1 - 19.55
De Campbells, serie
☐ Ned. 2 - 17.00
Family Ties, komische reeks
☐ Ned. 2 - 17.45
Greenpeace, dok.
☐ Ned. 2 - 18.30
Mijn eerste keer, humoristisch programma
☐ Ned. 2 - 20.29
Married with children, komische reeks
☐ Ned. 2 - 23.05
China Beach, dramaserie
☐ Ned. 3 - 20.29
Cello en contrabas, TV-spel
☐ Ned. 3 - 21.30
Cinemagazine, over films en filmmakers

Donderd. 27 okt.

☐ BRT 1 - 15.25
Argus, praatprogramma
☐ BRT 1 - 16.35
Wie schrijft die blijft, literair magazine
☐ BRT 1 - 17.25
Kilimanjaro, nieuws voor jongeren
☐ BRT 1 - 18.25
Kung Fu, avonturenserie
☐ BRT 1 - 20.20
Hoger-Lager, spelprogramma
☐ BRT 1 - 20.55
Panorama, aktualiteitenmagazine
☐ BRT 1 - 21.50
Lorentz en zonen, serie
☐ BRT 2 - 19.00
Zonen en dochters, serie
☐ BRT 2 - 20.15
Ludwig, film
☐ Ned. 1 - 19.19
De baas in huis, komische reeks
☐ Ned. 1 - 21.35
Cagney & Lacey, politieserie
☐ Ned. 2 - 16.35
Die Schwarzwaldklinik, ziekenhuisserie
☐ Ned. 2 - 17.20
Nature of things, natuurserie
☐ Ned. 2 - 17.45
Airwolf, avonturenserie
☐ Ned. 2 - 19.00
David, de kabouter, jeugdserie
☐ Ned. 3 - 20.29
People matter, dok. serie van kineasten uit Derde Wereldlanden

Vrijdag 28 okt.

☐ BRT 1 - 15.00
Zonen en dochters, herhaling
☐ BRT 1 - 15.25
Hoger-Lager, herhaling
☐ BRT 1 - 16.00
Panorama, herhaling
☐ BRT 1 - 16.55
Modem: Vlaams genie, herhaling
☐ BRT 1 - 18.10
Prikballon, kleutermagazine
☐ BRT 1 - 18.25
Schoolslag, spelprogramma
☐ BRT 1 - 20.25
Extra time, sportmagazine
☐ BRT 1 - 20.55
Wereldoorlog II: het verzet, dok. serie
☐ BRT 1 - 22.10
Koncert, Festival van Bratislava
☐ BRT 2 - 19.00
Zonen en dochters, serie
☐ BRT 2 - 20.25
Premiere, filmnieuws
☐ BRT 2 - 20.55
Blow out, film
☐ BRT 2 - 22.40
Filmspot, achtergrondinfo bij filmaktualiteit
☐ Ned. 1 - 16.15
De appelgaard, familiekroniek
☐ Ned. 1 - 20.17
Hannay, avonturenserie
☐ Ned. 1 - 21.07
Mijn dochter en ik, komische reeks
☐ Ned. 1 - 22.40
In het holst van de nacht, politieserie
☐ Ned. 1 - 23.30
Rijden onder invloed, TV-film
☐ Ned. 2 - 17.15
Familie Oudenrijn, serie
☐ Ned. 2 - 18.05
T. en T., detektiveserie
☐ Ned. 2 - 21.20
Marblehead Manor, komische reeks
☐ Ned. 2 - 22.15
Een onvergetelijk weekend, TV-film

Een film per dag

Zaterdag 22 okt.

Dreamscape

Amerik. thriller uit 1984 met o.a. Kate Capshaw, Dennis Quaid en Christopher Plummer. Alex Gardner bezit telepatische gaven en weet die nuttig te gebruiken bij de paardenwedrennen. Op een dag wordt hij ontboden voor een vreemd experiment... **(Ned. 2, om 22u.30)**

Zondag 23 okt.

The Capture

Vanner, de baas van een Texaanse oliemaatschappij, schiet per ongeluk een man neer die ervan verdacht werd de lonen te hebben gestolen. Amerik. film uit 1950 met o.a. Lew Ayres, Teresa Wright en Victor Jory. **(BBC 1, om 16u.)**

Maandag 24 okt.

Le Voleur

Franse film van Louis Malle uit 1966 met Jean-Paul Belmondo, Geneviève Bujold en Marie Dubois. In Parijs 1890 pleegt Georges Randal een inbraak in een onbewoond huis. Tijdens zijn speurtocht naar waardevolle voorwerpen vertelt hij zijn leven en daarin duiken heel wat vreemde figuren op. **(FR 3, om 20u.30)**

Dinsdag 25 okt.

L'Amour Par Terre

Tijdens een toneelvoorstelling worden Charlotte en Emily opgemerkt door de auteur van het stuk. Hij vraagt hen zijn nieuwste, nog onvoltooide produktie te vertolken voor een uitgelezen publiek. Franse film van Jacques Rivette uit 1983 met Jane Birkin, Geraldine Chaplin en André Dussolier. **(Télé 21, om 20u.)**

Woensdag 26 okt.

Ludwig II

Duitse film uit 1955 met O.W. Fischer, Ruth Leuwerik en Marianne Koch. In 1864 volgt de 19-jarige Ludwig II zijn vader op als koning van Beieren. Hij heeft de beste bedoelingen maar wordt meegesleurd in een oorlog door de karaktersterke Pruisische kanselier von Bismarck... **(TV 2, om 20u.15)**

Donderd. 27 okt.

L'Affaire Dominici

Op een ochtend worden drie Britse toeristen vermoord aangetroffen in een dorpje in de Provence. De eerste verdachten zijn de Dominici's, de bewoners van een kleine hoeve in de buurt. Franse film van Claude Bernard-Aubert uit 1973 met Jean Gabin, Victor Lanoux en Gérard Darrieu. **(TF 1, om 22u.20)**

Vrijdag 28 okt.

Blow Out

Amerik. film van Brian De Palma uit 1981 met John Travolta, Nancy Allen, John Lithgow, e.a. Jack Terry, een klankman en geluidsjager, is op een avond getuige van een ongeval waarbij een auto in het water terechtkomt. Hij slaagt erin een jonge vrouw van de verdrinkingsdood te redden, maar de chauffeur komt om... **(TV 2, om 20u.55)**

door-de-weeks

Huisvlijt

Begin september hoor je wel eens mensen zeggen: *,,Ik ruik de herfst.''* En ja, bij het kantelen van de zomer voelt de lucht wat iel aan, geven de blaren van de kanada's een beetje meer van hun zuur prijs, legt de mist dunne slierten over de weiden en duurt het 's morgens wel even eer de zon de dauw op het gras heeft weggelikt.

Op zo'n dag voel je de zomer uit de handen glijden, verloren gaan. Er is geen houden aan: de zomer brandt weg als een kruidig vuurtje.

En dan zeggen de mensen: *,,Ik ruik de herfst''*.

Het eerste goud

Maar eigenlijk moet september helemaal voorbij zijn eer de echte herfst zijn ware lijf laat zien. Zijn licht verslenst lijf, als een dag die niet uit de mist geraakt en de straatstenen vochtig blijven. Wat is een vleugje zon op zo'n dag een geschenk van de hemel!

In de boomgaarden buigen de takken onder het fruit. De *goudrenetten* zijn bruine paters en de *jonathan* draagt fazantenrood, de *doyenné du comice* heeft een *zonzij* en een schaduwzijde, net als het leven! En de *conférence* is een edele dame met een sierlijke hals.

In de hoek van de tuin wiegen de *zonnebloemen* onder het gewicht van hun pittenbroden. In de haag blinken de bramen maar ze smaken zuur want de zon blonk ook dit jaar niet uitbundig genoeg.

In de weiden zoeken de fijnbekken *champignons*, in de streek waar ik woon zeggen de mensen *foensen*; wellicht nog een woord uit de tijd dat de romeinen over Edingen van Bavai naar Asse oprukten.

Oh, het is dan nog geen herfst; het is alleen maar de zomer die op zijn laatste poten loopt en de doodstrijd voelt naderen en nog een beetje doet alsof.

Hoe de natuur het allemaal zo fijn in mekaar heeft zitten zal wel altijd een misterie blijven en dat is misschien maar best ook. Mensen moeten maar niet alles willen weten.

Als ik 's morgens van het huis wegrijd zit ik met de mond vol tanden bij die schoonheid in verval. De akkers werden weer modder, het lover eens zo herbergzaam voor de lovers, ligt er verlept bij, het gras heeft geen kleur meer, de suikerbieten liggen uitgeteld en wachten op de mekanieke dragonders die ze langs wegen van stilte naar *Tienen* zullen rijden. De maïsvelden worden met de grond gelijkgemaakt en de brij door metalen slurfen weggespoten naar gigantische grafsteden, bedekt met aarde.

Keren de mensen dan ook wat meer naar binnen? Vluchten ze weg uit hun uitbundige tuinen naar de stilte van het binnenhuis, als naar een hart?

Echt herfst wordt het als de spin in zijn rag van zilver op je bewondering wacht, als de goudfazant achter de bocht voor de gekende verrassing zorgt en het konijn voor je uitloopt en eigenlijk had moeten weten dat hem geen kwaad wacht...

Dan is het echt herfst, als *het eerste goud* aan de bomen hangt. ▪

Lezen

Dit weekend greep in Antwerpen voor de elfde keer de alternatieve boekenbeurs ''Het andere Boek'' plaats. Uitgeverij Kritak en Oxfam Wereldwinkels, de organisatoren, konden ook dit jaar rekenen op een matige ('s zaterdags) tot ruime belangstelling. Zo'n 7.000 bezoekers, opvallend veel dertigers en veertigers, kuierden rond tussen boeken-, informatie- en aktiestands allerhande, zij het overwegend uit het alternatieve en linkse circuit.

DE organisatoren noemen deze alternatieve boekenbeurs, die traditioneel plaatsvindt het weekend voor de gigantische beurs in het Bouwcentrum, om 3 redenen ''anders'': met gasten als Ivan Illich, Gunter Wallraff, Breyten Breytenbach, Daniel Cohn-Bendit e.a. mikte men in het verleden steeds op internationaal bekende en maatschappijkritische auteurs. Dit jaar trokken vooral Tom Lanoye, Hans Magnus Enzensberger, de Duitse ''intellektueel nr. 1'', en Annie Cohen-Solal, de biografe van Sartre die te laat arriveerde, veel volk. ''Anders'' is ook de principiële openheid van de beurs voor het politieke boek en de ruimte die geboden wordt aan aktiegroepen. Tenslotte wil de beurs ''het beste uit het literatuuraanbod, geen rotzooi'' in de stands geplaatst zien.

Dit jaar was er op Het andere Boek ook speciale aandacht voor het filmverdeelhuis ''Bevrijdingsfilms'', dat zijn 20° verjaardag viert.

Rondkuieren op het Andere Boek is een prettige belevenis. Nergens anders zie je tegenwoordig nog heel alternatief Vlaanderen verzameld. Aan de ingang prijst een PVDA-militant Solidair aan, met een ''bijzonder interessant'' interview met iemand die ervaring heeft in bikultureel onderwijs. In de Antwerpse Stadsfeestzaal bots je overal op de plastieken zakjes van De Morgen, de enige Vlaamse krant die op maandag niet wist dat zijn kultuurredaktie de pijp aan Maarten gegeven had. Opvallend veel dertigers en veertigers op de beurs, wiens kinderen er rondlopen met ballonnetjes voor een bevrijd Palestina. En wie buitenkomt, ontsnapt niet aan het tekenen van de petitie voor Jan Cools. Het Andere Boek heeft voor maatschappijkritisch Vlaanderen door de jaren heen zijn grote waarde meer dan bewezen. Toch zouden de organisatoren er eens moeten over denken hoe er naast andere boeken ook andere dan andere mensen naar hun beurs kunnen gelokt worden.

Weten

Anton van Wilderode (°1918), pseudoniem van Cyriem Coupé, is één van de belangrijkste dichters uit het Nederlands taalgebied.

In 1980 werd hij bekroond met de Driejaarlijkse Staatsprijs voor Poëzie. In 1987 ontving Van Wilderode de Sabamprijs en de Staatsprijs ter bekroning van een schrijverscarrière.

OP dit ogenblik is Anton van Wilderode ongetwijfeld de meest populaire dichter in Vlaanderen. Daarenboven is Anton Van Wilderode zijn Vlaamsnationale overtuiging steeds getrouw gebleven; poëtische getuigenissen hiervan zijn de bindteksten, die hij regelmatig schreef voor de IJzerbedevaart en het Vlaams Nationaal Zangfeest.

Ter gelegenheid van zijn zeventigste verjaardag namen het ANZ (Algemeen Nederlands Zangverbond), het Davidsfonds, het IJzerbedevaartkomitee en de VTB-VAB het initiatief om Anton van Wilderode te huldigen op zaterdag 22 oktober om 15 uur in de Feestzaal van het St.Bavoinstituut te Gent (zie ook WIJ nr. 41 blz. 17).

Het ANZ heeft gemeend aan deze huldeviering een ekstra dimensie te moeten verlenen door de uitgifte van een zilveren en gouden pennin: op de voorzijde staat de beeltenis van Anton van Wilderode afgedrukt terwijl op de keerzijde de tekst ,,Lied van mijn land, 'k zal U altijd horen'' uit zijn meest gekende gelijknamige lied wordt vermeld. Het bijhorende certifikaatsattest wordt door Anton van Wilderode eigenhandig getekend.

Deze penningen (zilver: 1.500,-; goud: 8.500,-) kunnen besteld worden op de huldeviering van 22 oktober, op het ANZ-sekretariaat, Vrijheidstraat 30-32 bus 14 te 2000 Antwerpen (vanaf 2 november: Baron Dhanislaan 18-20, 2000 Antwerpen), tel. 03/237.93.92, waar ook nadere inlichtingen kunnen bekomen worden, of door overschrijving van het overeenkomstige bedrag op rekening 409-6518251-89 t.n.v. ANZ-Antwerpen.

Onthouden

In 1977-1978 werden in de frontstreek veertig bejaarden bezocht, mannen en vrouwen, die hun belevenissen en ervaringen tijdens de eerste wereldoorlog vertelden.

UIT deze vele bandopnamen werd een boeiende keuze gemaakt die woord- en zinsgetrouw (alleen te gewestelijke woorden werden vervangen) in een boek werd opgenomen. Dit boek, het volksboek ,,Van den Grooten Oorlog'' kende in 1978 een groot sukses.

Bij deze zeventigste verjaardag is het opnieuw uitgegeven. Het boekt telt 384 bladzijden met ruim 200 schitterende foto's.

,,Het boek bevat de nuchter uitgetikte verhalen in al hun kreupele grammatika, nergens vermooid, met de syntaksis van de levenservaring, de schrik nog in de zinnen en de zintuigen'' zo schreef Carlos Tindemans in ,,Streven''.

De teksten werden geordend in elf ongelijke hoofdstukken als ,,De oorlog die over ons kwam'' — ,,Ze zijn daar'' — ,,Ja, vluchten'' — ,,Met de soldaten in je huis'' — ,,Vechten noemen ze dat...'' — ,,Naar een nieuw vaderland!?'' — ,,Zo was het offensief'' — ,,11 november 1918'' — ,,Thuiskomen en herbeginnen'' — ,,Op bedevaart...'' — ,,Het duurt voort...''.

Het boek kost 690 fr. en is o.m. tijdens de tentoonstelling ,,Ecce Homo'' te krijgen te Kemmel. Voor 740 fr. (verzendingskosten inbegrepen) wordt het toegezonden. Storten op rekening 738-3060524-02 van Elfnovembergroep te Kemmel, met duidelijke opgave van naam en adres.

De tentoonstelling ,,ECCE HOMO'' is met zeer bescheiden middelen uitgebouwd in vier ruimten van het Streekhuis. Vrijwilligers timmerden, schilderden, lasten, zorgden voor inlijsting, verlichting, schoonmaak. Piet Chielens, Marieke Demeester en Jan Hardeman schreven het ,,scenario'' voor de tentoonstelling.

De tentoonstelling gaat door (tot 15 november) in het Streekhuis Malegijs te Kemmel (Polenlaan 12), tel. 057/44.47.10. Kemmel ligt op 10 km van Ieper en is dagelijks geopend behalve op woensdag, van 10 tot 12 en van 14 tot 16 u. 30 (op weekends tot 18 uur). De toegang is gratis. Het geïllustreerd gidsje kost 40 fr.

Kunst.greeP

— Van *23 tot en met 30 oktober* grijpt in Brussel de **INTERNATIONALE ORGELWEEK** plaats. De voornaamste orgels van de Brusselse agglomeratie worden ter gelegenheid bespeeld. Brussel, hoofdstad van Eurpa, en smeltkroes van verschillende kulturen, was ooit toonaangevend in de kunstwereld, maar heeft deze reputatie verloren, zeker wat orgelkultuur betreft. Is het niet bedroevend dat deze stad geen enkele zaal heeft waar een waardig orgelinstrument staat? Gelukkig vinden we hier en daar ook nog enkele parels en is het onze taak deze te onderhouden en te laten schitteren, en dat is de bedoeling van deze jaarlijkse orgelweek.

Naast werk van de grootmeester Bach, wordt werk uitgevoerd van Nederlandse, Iberische, Duitse en hedendaagse Belgische komponisten.

Voor een volledig programma dient u zich te wenden tot de Orgelkring Brussel op het nummer 02/733.09.81 of 02/532.50.80 (Aduatiekersstraat 58, 1040 Brussel).

Parallel met deze orgelkoncerten loopt een tentoonstelling **25 JAAR J.P. DRABS ORGELBOUW**. De eksposities gaat door in de Koningsstraat 294 in Brussel, van maandag tot vrijdag van 10 tot 16u. en zaterdag en zondag van 10 tot 20u. Toegang vrij.

— In het musem Dhondt Dhaenens, Museumlaan 14, 9831 in Deurle, gaat *van 22 oktober tot 27 november* de tentoonstelling **BERT DE CLERCK** door.

,,Wat betreft stijl behoort de 69-jarige Bert De Clerk tot het ekspressionistisch surrealisme. De gladde sekure schilderwijze, het schoonschilderen naar gulden snede en vervloeiende modelés liggen hem niet. Zijn koloriet bijt en schreeuwt, doet onbehaaglijk aan, maar is honderd procent waarachtig en autentiek.

Als beeldhouwer legt Bert De Clerck getuigenis af van eenzelfde dualiteit als in zijn pikturaal werk: enerzijds tragiek van de uitgeholde, getormenteerde koppen en grote geabstraheerde dubbelfiguren in de geest van Gargallo en Zadkine, anderzijds de gebalde mannelijke en vrouwelijke torso's, bruisend van zintuigelijkheid en vitaliteit.

In kleinere plastieken overheersen vaak een tedere weemoed en gesmoorde melancholie...'' aldus Jos Murez op 9 augustus 1981.

Toegankelijk alle dagen van woensdag tot vrijdag van 14 tot 17u., zaterdag en zondag van 10 tot 12 en van 14 tot 17u.

— Keramiek van **MARCEL DE BACKER** is nog *tot 30 oktober* te zien in kunstgalerij ,,Diependaele'', Kazernestraat 39 te Zottegem. Open alle dagen van 14 tot 19u., 's maandags gesloten.

Op 30 oktober grijpt er ook een aperitiefkoncert plaats (om 11u. stipt). Inkom gratis.

Keramiek van Marcel De Backer in Zottegem.

— *Van 23 oktober tot 27 november* loopt in galerij ,,Brabo'', Mercatorgebouw, Desguinlei 100 te 2018 Antwerpen, een tentoonstelling met werken van **JAN DE GROEF** (beeldhouwwerken, akwarellen en tekeningen) en **JOHAN CORTHAELS** (grafiek). Open alle werkdagen en zondagen van 14 tot 17 uur, gesloten op zaterdagen en op 1 en 11 november.

— *Op donderdag 30 oktober* treedt om 20u. in de Stadsschouwburg te Leuven **DE FRIVOLE FRAMBOOS** op met hun programma ,,Mu-Ziekelijk Koncert''.

Een koncert dat bol staat van de lach, aanbevolen voor iedereen die graag met een ander, maar ook met zichzelf lacht...

Plaatsbespreking: Stadsschouwburg Leuven, elke dag telefonisch van 13 tot 16u., 016/22.21.13. Kaarten van 200 tot 350 fr.

— Onder de titel **NA-KAARTEN OVER ANTWERPEN** loopt *van 8 oktober tot 26 november 1988* in de zaal Fernand Collin van de KB-Toren op de Eiermarkt in Antwerpen een tentoonstelling van oude en minder oude kaarten.

Zij brengt een beeld van de ontwikkeling die de Scheldestad sinds de late middeleeuwen heeft ondergaan.

Aan de hand van de kaarten kan men de bloei tijdens de gouden eeuw, de moeilijkheden na de scheiding der Nederlanden, de aarzelende heropbloei onder het Franse en Nederlandse bewind, de eksplosieve groei tijdens de tweede helft van de negentiende eeuw en de wisselvalligheden van de jongste eeuw bijna stap voor stap volgen. Elke periode oefende een invloed uit op de struktuur van de stad. Groei zorgde voor nieuwe wijken, welvaart voor rijke gebouwen, oorlog voor militaire versterkingen, enzovoort.

Hoewel de kaarten geselekteerd werden op grond van hun illustratieve waarde voor de ontwikkeling van de stad, zijn toch heel wat historische prachtstukken aanwezig: Ortelius, Blazeu, Visscher etc. Bovendien leidde het kartografisch-ikonografisch onderzoek dat aan deze tentoonstelling en aan het boek met dezelfde titel ten grondslag ligt, tot de (her)ontdekking van heel wat vergeten materiaal. Een unieke kans dus om bekende en onbekende meesterwerken met elkaar te konfronteren.

De tentoonstelling is vrij toegankelijk tijdens de kantooruren, iedere werkdag van 9 tot 16 uur, en 's zaterdags van 9.15 tot 12 uur.

samenstelling t.s.

De Vrijdag van Luc Boudens

Naturalisme in West-Vlaanderen

Het is nog wel wat voorbarig maar misschien mogen we nu al voorzichtig schrijven dat de naturalist Cyriel Buysse een verre erfgenaam heeft gekregen. Met zijn debuut ,,Vrijdag Visdag'' heeft Luc Boudens nog eens een tiental sterke naturalistische verhalen neergepoot. Hoogstaand werk dat men niet direkt van een debutant verwacht. Als Vlaanderen naar mooie, jonge goden speurt dan heeft uitgeverij Nioba er toch een zeldzaam eksemplaar van binnen zijn hemelpoorten gekregen. Over deze Boudens zal nog geschreven worden.

LUC BOUDENS, — wiens toon niet helemaal vreemd is aan de driftige spot van Brusselmans en Lanoye —, zo stelt men dit werk ten onrechte voor. Tom Lanoye, dat kan nog wel maar Luc Boudens overtreft duidelijk en klasrijk ene Brusselmans. Boudens biedt meer dan zomaar lukrake driftige spot. Boudens is berekend en beredeneerd, stijlvol en soepel. Een Edwig Van Hooydonck in de wereld der letteren.

Naturalist

Een der grote stromingen in onze letterkunde is beslist het naturalisme. Overgewaaid uit Frankrijk (Zola), zei men, en met Buysse als bekendste exponent. Een literaire stroming die streefde naar een zo natuurgetrouw mogelijke weergave van de alledaagse werkelijkheid. En in dit debuut van Boudens proeft men de werkelijkheid. Niet direkt in ieder geval. ,,*Twee schone vazen*'', de sarkastische intro die het droeve lot van Myrèse Van Biervliet uit de Sioenstraat 14 te Marke schetst, is verre van veelbelovend. Ook slechts een vluchtige vingeroefening, ,,*Wij zijn aan het bouwen*'', alhoewel hier reeds zeer veel herkenbare elementen aanspoelen: Freddy Mestdagh uit Heule (,,*Een Freddy was namelijk zo goed als voorbestemd om wielrenner of cafehouder te worden*, blz. 15). Met beslist enkele leuke details: ,,*Babyfood? Was dat niet het merk van die rooie koekendozen met een vreselijk blozend kind erop? Koeken die al voorgeplooid waren? Nee: Betterfood: dat was het.*'' (blz. 15).

Westvlaams

Het naturalisme van Boudens is een hedendaags Westvlaams naturalisme. Het schildert de kleine kanten van ,,het Texas van Vlaanderen''. De welsttand die er heerst, maar het enge, bekrompene dat daar soms bij komt: de sleur, de slavernij.

,,*Een graag geziene gast*'' is dan ook zowat van het beste dat uit deze bundel naar voor komt. Gilbert, ,,*dertig jaar lang vuil gewroet op de Veroprofil in Wielsbeke*'' (blz. 45), maar toch tijd voor de ontspanning, ,,*in de Riva, in Ingelmunster. Een enorme zaal met een automatiek orkest.*'' (blz. 46).Gilbert, jarenlang trouw aan de arbeid, bedrogen door zijn vrouw maar na zijn pensioen... Het pensioen. Het komt ook meespelen in het verhaal ,,Moambe'', waarin de oud-koloniaal Lucien Clybout zijn dagen tracht te doden: ,,*Ik ben gepensioneerd!*'' ,,*Lucien speelde de vrolijke uitgerangeerde.*'' (blz. 74). Overigens een leuk verhaal met een flinke sneer naar Jef Geeraerts.

Vrijdag, visdag

Het titelverhaal ,,Vrijdag, visdag'' is dan weer eveneens recht uit het leven gegrepen. Het droeve verhaal van Marcel Callens, gescheiden van Francine en vader van een dochter Valerie, die tijdens de schaars toegemeten weekends naar Aviflora, Ingelmunster wil gaan. ,,*De Aviflora was een pret- en dierenpark op een boogscheut van Kortrijk*'' (blz. 57). Of het nu in Menen is, of in Wevelgem... deze kortverhalen ademen een puur natuarlisme uit. Ze zijn ruw en rauw, zelden grof. De auteur geeft getuigenis van een goed observatievermogen, hij blikt de kleine kanten van zijn medeburgers in maar houdt het oog voor poëtische schoonheid. Zeer ontroerend is bijvoorbeeld het slotverhaal over ,,De Bruynooghes'' (blz. 97 en volgende). Een story uit Stasegem, bij Kortrijk.

,,Vrijdag Visdag'', het debuut van Luc Boudens is beslist een veelbelovende ster aan het firmament der Vlaamse Letteren.

Lieven Demedts

— Vrijdag Visdag. Luc Boudens. Uitg. Nioba, Antwerpen. 1988, 450 fr.

Nieuw in de bios

MIKE SHEA (*Timothy Hutton*) zegt gedag aan zijn pa en ma en verlaat Sunbury (Pennsylvanië) om het te verwisselen met Californië, waar hij hoopt werk te vinden en troost voor een verloren lief. Maar hij komt niet ver, want onderweg red hij een vrouw en twee kinderen uit een te water geraakte auto en komt hierbij jammerlijk om.

Erg zwart-wit toe hiertoe? De film ook, want nu pas begint hij te kleuren. Mike komt in de hemel aan en ontmoet daar zijn tante Lisa (*Maureen Stapleton*) die hem opneemt in haar huis en hem de geldende regels uitlegt. Op een dag valt hij per ongeluk in de hemelse woning van een gezin binnen en ontmoet daar Annie Packert (*Kelly McGillis* — even sterk als in **Witness**). Het is liefde op het eerste gezicht. Het is liefde **Made in Heaven**, zoals ook de film van *Alan Rudolph* heet.

Made in Heaven, over liefde op het eerste gezicht...

Maar de hemel is ook maar een tijdelijke verblijfplaats voor de zielen en Annie, die in de hemel werd geboren en nooit op de aarde was, zal weldra naar de aarde worden gezonden om daar geboren te worden. Mike is ontroostbaar en eist van de manager van de hemel Emmet Hunburg (*idem*) ook opnieuw te mogen geboren worden. En Emmet laat zich vermurwen. Alleen is er de voorwaarde dat ze elkaar moeten gevonden hebben, voor hij 30 wordt. Anders trouwen ze beiden met iemand anders en worden doodongelukkig.

Annie Packert wordt Allyson Chandler, dochter van een luchtmachtsergeant op rust, die zich nu bezighoudt met zijn droom, speelgoed maken. Mike Shea wordt geboren als Elmo Barnett, zoon van een arme ongehuwde moeder.

De hele film door blijf je sympatiseren met het tweetal en zit je heimelijk te hopen dat ze elkaar zullen vinden. Dat is, als je romantisch bent, want dit is romantiek van het zuiverste water. Deed de titel van Rudolph's vorige film **Trouble in Mind** aan **Trouble in Paradise** denken, waarin op een vreemde manier van muziek wordt gebruik gemaakt door de man die voor deze film tekenden: *Ernst Lubitsch*, deze **Made in Heaven** herinnert ons niet alleen aan Lubitsch, hij zou zelfs door hem kunnen gemaakt zijn, want had die ook niet die hemelse film **Heaven Can Wait**.

Wil je nog eens erg romantisch doen, of gewoon romantisch zijn, dan is deze film de uitverkoren plaats.

Dead Heat heeft ook met de dood te maken en met pogingen van mensen om die te overwinnen. Aan het begin van de film zien we een aantal zombies (?) — dit is opnieuw tot leven gewekte, en dit door middel van een machine, kadavers — een bank overvallend. Doorzeefd en wel blijven ze terugschieten. De agenten die op ondezoek uitgaan zullen uiteindelijk ook dezelfde weg opgaan en zo zullen kadavers kadavers bevechten. Vol met knipogen, humor en aktie, is dit best te genieten, alleen de liefhebbers zullen er mee bulderen. Goeie rollen voor *Treat Williams* en *Joe Piscopo* en *Vincent Price* is ook onverwoestbaar, dat zegt uw

Willem Sneer

In Nederland en Vlaanderen

Inventaris studenten-verenigingen

,,Het streven naar overleg en samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen wordt niet gediend met holle slogans en ijl geteoretiseer. Nederlanders en Vlamingen met eenzelfde belangstellingssfeer moeten — letterlijk — rond de tafel worden gebracht om met elkaar van gedachten te wisselen.''

Vanuit deze basisgedachte wil de Stichting Algemeen-Nederlands Congres Vlaamse en Nederlandse studenten met elkaar in kontakt brengen. Als hulpmiddel hiertoe publiceerde het ANC onlangs een inventaris van de studentenverenigingen in Nederland en Vlaanderen.

HET Algemeen-Nederlands Congres, een kontakt-, studie- en dokumentatiecentrum voor de Nederlands-Vlaamse samenwerking, wil het de studenten in Noord en Zuid in de eerste plaats gemakkelijker maken gesprekspartners te vinden. De publikatie ,,Studentenverenigingen in Nederland en Vlaanderen'' probeert een inzicht te brengen in de struktuur van de studentenbeweging in Vlaanderen en Nederland en geeft een opsomming een studentenorganisaties in beide landen. Daarbij worden adressen, telefoonnummers en informatie aangereikt.

Studenten van Noord en Zuid geïnventariseerd.

Variatie

De verschillende Vlaamse en Nederlandse universiteiten werden in het werk alfabetisch gerangschikt volgens plaatsnaam. Per universiteitsstad worden de verschillende verenigingen op hun beurt ondergebracht in drie groepen: ontspanning en vorming, belangenbehartiging, en als laatste, studie.

Onder de noemer ,,ontspanning en vorming'' vindt men de niet-fakulteitsgebonden gezelligheidsverenigingen, hobby- en sportverenigingen, regionale klubs en algemene studentenverenigingen. Studentenvakbonden, alsmede organisaties die (uitsluitend of in hoofdzaak) de studentenbelangen behartigen zijn in de tweede kategorie ondergebracht. Onder het hoofdstuk ,,studie'' werden de fakulteits- en studiegebonden verenigingen gegroepeerd.

Momentopname

Algemeen sekretaris *Wilfried Vandaele* stelde bij de persvoorstelling duidelijk voorop dat het hier een momentopname betreft. Samensteller *Dirk Metsu* kreeg immers te maken met ,,een landschap dat aan zeer snelle temperatuurschommelingen en seizoenwisselingen onderhevig is''. De inventaris is dan ook, ondanks de opsomming van de ruim 650 verenigingen, niet af en nodigt uit tot verder onderzoek.

Bij een vluchtig doorbladeren van de inventaris wordt het duidelijk dat het werk een aantal schoonheidsfouten bevat. Beperken we ons tot de gegevens in verband met de KU Leuven en de RU Gent. Zo wordt van het Leuvense *Hollandia Lovaniensis* weliswaar vermeld dat de vereniging ijvert voor de algemeen-nederlandse gedachte, maar niet dat het de klub is voor Nederlandse studenten aan de Leuvense Alma Mater. De Brugse Club vierde in 1986 haar eeuwfeest en is dus gesticht in 1886, en niet in 1941 zoals foutief is vermeld. Het onder de rubriek studie vermelde *Fakulteitenkonvent* is sinds jaren verdwenen, en vervangen door LOKO/ASR, los van het KVHV. De publikatie van de Leuvense studentenkodeks wordt verkeerdelijk gesitueerd in 1930. De samenstellers verwarren hier de oprichting van het Leuvense Seniorenkonvent (SK) in 1929, met de publikatie van de Clubkodex door het Leuvense KVHV in januari 1935.

Het specifiek onderscheid tussen de beide Gentse (gezelligheids)klubs Westhoek en Westlandia wordt niet vermeld. Met het oog op een eventuele ,,Noord-Zuid''verbroedering is dit onderscheid nochtans niet oninteressant. Beide klubs groeperen inderdaad de Gentse studenten uit de Westhoek, maar waar Westlandia zich eksklusief tot het mannelijke studentenpubliek, richt de Westhoek zich al even eksklusief tot het vrouwelijk geslacht en is zo een van weinige Vlaamse porren- of studentinnenklubs.

Start

Het werk bevat nog tal van dergelijke schoonheidsfouten, maar dit doet niets af van de verdienste van de samenstellers, die zich overigens tenvolle bewust zijn van een aantal fouten en hiaten in het gepubliceerde overzicht. Dat het ANC slechts zeer moeizaam, en in een aantal gevallen helemaal niet, kon rekenen op de medewerking van de betrokken universiteiten biedt hiervoor een eerste afdoende verklaring.

De inventaris sluit af met een beknopte geschiedenis van de algemeen-nederlandse studentenkongressen, en met een — jammer genoeg al even beknopt — lexicon met verklarende termen uit het studentenverenigingsleven.

Vlaamse studentenverenigingen die daadwerkelijk kontakt willen nemen met hun Nederlandse evenknie vinden in de ANC-publikatie alvast een bruikbare aanzet. We kunnen dan ook enkel hopen dat de inventaris in de toekomst vrder wordt bijgewerkt. Vlaanderen en Nederland hebben immers ook op dit gebied elkaar wat te bieden.

N.M.

— Studentenverenigingen in Nederland en Vlaanderen. 107 blz., 100 fr. Uitg. Stichting ANC, Gallaitstraat 80 te 1210 Brussel (02/241.31.64).

ADVERTENTIE

Happening'88

BIJ HET LEVEN GEMEDEN
BIJ HUN DOOD VERGETEN?

Copyright: Jan van der weerd

Copyright: Jo Boon

In geen geval tijdens Happening '88.

Op zaterdagavond 22 oktober wordt in de Balzaal van de Vooruit te Gent om 19 u. hulde gebracht aan Louis Paul Boon. Geen deftig colloquium, maar een eerbetoon dat Boon past: oude jazz en een welvoorziene tafel ("Geef me maar Vlaamse stoofkarbonade met doorgestampte patatten, en een schuimend glas bier erbij").

Ook in het Floraliënpaleis is er literair leven: vanaf 22 oktober komen dagelijks tal van schrijvers, of het nu jeugdschrijvers, prozaïsten, dichters, performers, beginnende auteurs of beroemdheden zijn, even kijken naar de lezers die naar hen zitten te luisteren.

Overigens maken niet alleen schrijvers in de literatuurzaal hun opwachting, maar ook acteurs, voordrachtkunstenaars, critici en journalisten. En er zijn literaire tentoonstellingen: één over de Vlaamse Poëzie tussen 1960 en 1985, één over Reuzen in de Vlaamse literatuur en één die het proces van manuscript tot boek visualiseert. Geen boekenbeurs: daarvoor moet U elders zijn.

U zult trouwens niet hoeven te kiezen tussen schrijver en boek: vóór het in Antwerpen 31 oktober wordt, sluiten de belangrijkste Vlaamse dichters, onder wie Eddy van Vliet, Herman de Coninck en Hugo Claus, het literaire gedeelte van Happening '88 af. Waarna weer schuimend bier.

Voor meer inlichtingen: V.Z.W. Behoud de Begeerte, tel.: 016/22.72.73
V.Z.W. Poëziecentrum, tel.: 091/25.22.25

Deze initiatieven kaderen in het projekt "Happening '88": 12 dagen happening in en om het Floraliënpaleis (Congrescentrum, Citadelpark, Casino) van 21 oktober tot 3 november 1988.

PAM i

Happening'88 VLAANDEREN leeft

KB KREDIETBANK

Voorstellen Blanpain-Kuijpers

Het gerechtelijk onderzoek en de voorlopige hechtenis

Tijdens een druk bijgewoonde perskonferentie in het Europees Parlement stelden europarlementslid Willy Kuijpers en senator Roger Blanpain met medewerking van advokaat Kris Hubrechts hun voorstellen betreffende het gerechtelijk onderzoek, de gerechtelijke ondervraging, het arrest ter woonplaats en de voorlopige hechtenis voor.

HET is immers voor de hand liggend dat elke burger, Belg of buitenlander, het recht heeft geïnformeerd te worden wanneer het om zijn fundamentele rechten gaat. Deze rechten dienen maksimaal beschermd te worden maar de uitoefening ervan mag de rechten van anderen geenszins in het gedrang brengen.

Recht op informatie

De voorstellen van beide parlementsleden wensen een en ander waar te maken in de zeer delikate materie van het gerechtelijk onderzoek, de gerechtelijke ondervraging en de voorlopige hechtenis. Zij raken zowel het terrein van de fundamentele rechten en vrijheden van de mens (nl. een inbreuk op de privacy, mogelijke gevolgen voor de reputatie en de loopbaan van de betrokkene en zijn/haar omgeving,...) als de rechten van anderen en de maatschappij (recht op leven, fysische en psychische integriteit, ...).

De belangrijkste vernieuwingen en/of hervormingen kunnen als volgt omschreven worden:

- Iedereen die van een misdrijf van een zeker gewicht verdacht wordt, wordt recht op informatie en juridische bijstand gegarandeerd in geval van gerechtelijk onderzoek, ondervraging, arrest ter woonplaats en voorlopige hechtenis. Dit recht op onmiddellijke informatie en juridische bijstand moet evenwel geheel of gedeeltelijk wijken wanneer er bijzondere omstandigheden zijn waardoor de behoorlijke organisatie van het onderzoek wezenlijk in het gedrang zou komen.

Senator Blanpain stelt dan ook voor om bij artikel 7 van de Grondwet volgende zin toe te voegen: ,,Niemand zal worden aangehouden of opgesloten zonder onmiddellijk te worden ingelicht, in een taal die hij verstaat, betreffende de beschuldigingen die tegen hem worden ingebracht en zonder de bijstand te hebben van een advokaat.''

- Aangezien de helft van de totale gevangenispopulatie (ongeveer 3.500 personen) bestaat uit personen in voorhechtenis wil Blanpain dat arrestatie nog slechts mogelijk zou zijn bij verdenking van misdrijven waarop ten minste 2 jaar staat. Voor feiten waarop tenminste 3 maanden staat wordt de mogelijkheid van een bevel tot ''arrest ter woonplaats'' ingevoerd. Daardoor kan de onderzoeksrechter — zonder tot voorlopige hechtenis te moeten besluiten — een maatregel nemen die geen of minder weerslag heeft op het gezinsleven en het beroep. De betrokkene zou immers alleen op bepaalde uren thuis of op een andere plaats ter beschikking moeten blijven van de onderzoeksrechter.

- Een belangrijke wijziging ligt eveneens vervat in de bepaling dat een verdachte — in geval van voorlopige hechtenis — niet kan worden opgesloten in een gevangenis waar veroordeelde personen verblijven, maar wel in een arresthuis moet geplaatst worden dat daartoe speciaal wordt opgezet. De reden is voor de hand liggend: een verdachte is onschuldig tot hij veroordeeld is. Zolang mag hij niet als een strafuitzittende gevangene behandeld worden.

- Tot slot wil Blanpain de volledige aansprakelijkheid van de staat invoeren voor de onrechtmatige schade berokkend aan de verdachte of zijn naastbestaanden, en de persoonlijke aansprakelijkheid van de onderzoeksrechter en zijn medewerkers voor zware en lichte fouten. Daarbij wordt onderlijnd dat onderzoek en ondervraging geheim zijn en tot het beroepsgeheim van de onderzoeksrechter (en zijn medewerkers of aangestelden) behoren. Blanpain ziet dan ook niet in waarom de rechterlijke macht zou uitgezonderd worden van een aansprakelijkheid die ook voor werknemers, advokaten, artsen, apotekers enz. geldt.

Willy Kuijpers en Roger Blanpain: ,,rechten van de verdachte beschermen''

Hoopvol

Willy Kuijpers en Roger Blanpain benadrukten op het einde van hun perskonferentie dat hun voorstellen niet de eerste zijn op het vlak van de voorlopige hechtenis. Kollega's in het parlement dienden ook vroeger reeds voorstellen tot hervorming in. Bij de toenmalige ministers van Justitie vonden ze echter weinig weerklank.

De recente verklaringen van de nieuwe minister van Justitie *Melchior Wathelet* wijzen echter volgens de beide VU-woordvoerders op een gunstige kentering in het justitiebeleid, en geven hoop dat de VU-voorstellen de aandacht van de beleidsverantwoordelijken zullen krijgen.

Blanpain en Kuijpers pogen met dit initiatief alvast gedeeltelijk uitvoering te geven aan enkele resoluties van het VU-kongres over politieke kultuur van 17 april II. te Oostende. In het hoofdstuk ''Rechtsbescherming van de burger'' staat immers zwart op wit dat zowel bij de voorlopige hechtenis als bij het begin van de strafprocedure de bijstand van de verdachte door een verdediger mogelijk en geoptimaliseerd moet worden. De voorstellen van Blanpain en Kuijpers gaan zelfs nog een stuk verder.

Door de term *''arresthuis''* te hanteren voor de plaats waar verdachten moeten verblijven, riskeert Blanpain echter verwarring te stichten bij de lezers van de kongresbesluiten. Daar noemt men immers arresthuis de plaats die nu gevangenis heet, en waarin de opgesloten burger over alle rechten beschikt die niet ingaan tegen enig geordend beheer van de instelling.

Dit detail buiten beschouwing gelaten betekenen de voorstellen van Blanpain en Kuijpers een fikse stap in de richting van een betere bescherming. Er wachten echter nog veel kongresvoorstellen voor een betere politieke kultuur op een wettelijke vertaling. Nu de VU ook in de Vlaamse regeringsboot stapte biedt dit nieuwe politieke jaar daar prachtige kansen voor.

(pdj)

Europarlementslid Willy Kuijpers:

„Na 5 maanden nog steeds geen aanklacht"

Als geen ander heeft Europees parlementslid Willy Kuijpers aan den lijve ondervonden wat het is om genoemd te worden in een gerechtelijk onderzoek.

Kuijpers werd trouwens de jongste maanden door een aantal gelijkaardig ten onrechte verdachten bezocht, die door voortijdige bekendmaking heel wat persoonlijke en beroepsnadelige effekten ondergingen.

EVEN rekapituleren: op 1 juni 1988 startte de gerechtelijke politie een onderzoek naar zijn vermeende betrokkenheid, en die van vice-premier Schiltz, o.m. bij mogelijke fraude begaan vanuit Kuijpers' funktie van kwestor in de kamer van volksvertegenwoordigers. Dit was een *vooronderzoek* dat, zoals voorzien in de wet, strikt geheim moet blijven. Er was immers nog geen sprake van het neerleggen van een klacht. Kuijpers noch Schiltz werden in beschuldiging gesteld. Toch werd hun naam en het feit dat de gerechtelijke politie een reeks huiszoekingen zou uitvoeren om bewijsmateriaal te verzamelen uitvoerig aan de pers meegedeeld, zodat sommige journalisten en naar verluidt ook bepaalde politieke kringen, hiervan al op de hoogte waren nog voor de huiszoekingen plaatsgrepen.

Parlementaire onschendbaarheid

Om toe te laten zijn onschuld overtuigend te bewijzen, verzocht Kuijpers begin juni:

a) alle dossierstukken van zijn kwestoraattijd ter beschikking van de Gerechtelijke Politie te stellen;

b) om een huiszoeking bij hem thuis en in zijn sekretariaat te verrichten;

c) zijn parlementaire onschendbaarheid op te heffen.

Willy Kuijpers vernam sedertdien, maanden later, niets meer.

Volgens het VU-lid van het Europees Parlement werden hier op een onmiskenbare wijze zowel het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens als de Belgische wetgeving geschonden. Art. 6, par. 2 van dit Europees Verdrag bepaalt immers dat ''eenieder wegens een strafbaar feit vervolgd, voor onschuldig dient gehouden te worden totdat zijn schuldig zijn volgens de wet bewezen is''. Ook de Belgische wet schrijft voor: ''dat het vooronderzoek geheim dient te zijn.'' Justitie heeft dus ondeontologisch gehandeld door gegevens te laten uitlekken. Kuijpers zegt dat in zijn geval dit politiek uitgebuit kan worden. Hij mocht naar eigen zeggen al herhaaldelijk allusies en verdachtmakingen van politieke opponenten noteren.

Persvrijheid

De regels van het strafrecht zijn erop gericht het schaden van mensen te verbieden of zo nodig, opgelopen schade te herstellen. Helaas is het mogelijk dat de justitie onrecht veroorzaakt door een gebrek aan diskretie. De lekken vanuit magistratuur en parket hebben in het verleden overigens al meer onvrede uitgelokt.

Willy Kuijpers beklemtoont dat hij voorstander is van de meest verregaande persvrijheid. Er zijn echter faktoren die om een wettelijke inperking en desnoods om beteugeling vragen, niet tegenover de pers maar wel tegenover die mensen die het algemeen belang moeten dienen en verantwoordelijk zijn voor de bescherming van de burger. Het laten uitlekken van gegevens, al of niet juist en volledig, kan uitgroeien tot een wapen dat, met de pers als medium, gebruikt kan worden tegen personen of groepen. Vooral wanneer politici bij een dergelijke zaak betrokken worden, dreigt de scheiding tussen de machten in het gedrang te komen.

Uitgaande van die vaststellingen formuleerde senator Blanpain bovenstaande voorstellen betreffende het gerechtelijk onderzoek en de voorlopige hechtenis. Willy Kuijpers zal in het Europees Parlement een resolutie-ontwerp in dezelfde zin indienen.

Klein maar zeer dapper

Karel Lismont waar Limburg fier op is

Vorige zondag liep Karel Lismont, bijna veertig, de laatste wedstrijd van zijn carrière. In ,,Dwars door Hasselt'' nam de Limburger afscheid van de atletiek als kompetitiesport. Meteen verdween de laatste vertegenwoordiger van de grote generatie van de jaren zeventig.

KARELTJE heeft ze allemaal overleefd: Roelants (de grote voorloper) en Puttemans, De Hertoghe en Hagelsteens, Schots en Schoofs, Polleunis en de arme Ivo Van Damme. Kareltje heeft veel gezien en nog veel meer gepresteerd. In de Olimpische marathon won hij zilver en brons, op de Europese kampioenschappen won hij éénmaal goud en tweemaal brons. Hij eindigde tweemaal derde in het wereldkampioenschap veldlopen. Hij werd Belgisch kampioen op de 10.000 meter — éénmaal liep hij in de laatste meters voorbij de zich gewonnen wanende en kushandjes gooiende Willy Polleunis — en zegevierde uiteraard ook in de het nationaal veldloopkampioenschap. Hij kreeg de nationale trofee voor *Sportverdienste* en de *Zilveren Laurier* van de provincie Limburg. Lismont was een kampioen met internationale allure. Het buitenland benijdde hem ons en Limburg is nog steeds fier op Kareltje.

Vrank en Vrij

Lismont was in de atletiekwereld een aparte verschijning. Hij ging altijd zijn eigen weg, sprak vrank en vrij en ontbrak nooit op de grote internationale afspraken. Eigenlijk was hij de tegenpool van... Vincent Rousseau. Karel koos zijn wedstrijden, leefde er naar toe en faalde zelden of nooit onder de hoogste prestatiedruk. Ondanks hij nooit een echte ,,prof'' was, won hij hele en halve marathons op nagenoeg alle kontinenten.

Lismont ontwikkelde een loopstijl die zelden het oog streelde maar altijd het hart beroerde. Elke pas verraadde wilskracht en overgave, telkens opnieuw was hij bereid tot het uiterste te gaan. Hij liep vaak op de pijngrens maar verbrandde zich nooit. Ongewild wellicht — geleid door zijn behoedzaam karakter — koos hij voor een lange loopbaan met in de tijd uiteenliggende pieken. In '71 won hij goud in Helsinki en in '82 was hij op dezelfde Europese kampioenschappen nog goed voor brons.

Het had misschien ook anders gekund. Karel had zich in enkele jaren kunnen ,,leeglopen''. Mogelijk zouden er dan wereldrekorden zijn gesneuveld. Maar daar had de Graaf van (Borg)Loon eigenlijk nooit een boodschap aan.

170.000

Insiders hebben uitgerekend dat Lismont in vierentwintig jaar — hij begon op zijn zestiende — 170.000 km. moet hebben gelopen. Zeven duizend kilometer per jaar. Honderdvijftig kilometer per week. Hij zou zo'n honderdveertig paar pantoffels hebben versleten. Wie ooit de pijn en het lijden van de eenzame loper heeft ervaren, wordt stil bij deze cijfers. Lismont moet inderdaad een trainingsmaniak zijn geweest. Vaak oefende hij tweemaal daags en dat in een tijd waarin de sponsors, de atletiekbond en het BIOK niet op de stoep stonden te dringen om aanmoedigingspremies uit te delen.

Lismont was een gedrevene, een geboren kampioen. Hij had van niemand hulp nodig. Niet van een trainer, niet van een dokter. Pas in 1984 werd hij voor het eerst ,,wetenschappelijk'' getest. Hij leerde toen dat hij eigenlijk harder moest en kon lopen dan hij gewoon was. Hij ervoer nadien de juistheid van deze bevinding. Maar hij vroeg zich af of zij zo'n lange carrière zou hebben kunnen uitbouwen indien hij van jongsaf sneller had gelopen...? Het tekent de man. Lismont, die voor zijn loopbaan alles heeft veil gehad, laat een grote leemte achter. Er melden zich inderdaad geen opvolgers. Naast Kareltje is Vincent Rousseau met moeite een goedwillende amateur. In grote wedstrijden stert het Waaltje doorgaans op het moment dat Kareltje begon te levn. Bovendien straalde de Limburger als atleet zoveel meer persoonlijkheid uit. Hij ventileerde altijd eigen, wel doordachte meningen. Hij schuwde niets of niemand. Hij was kortom een kampioen van het zuiverste rad.

Flandrien

Karel Lismont (rechts) hier met De Hertoghe: tijdens zijn laatste ren. Een bewonderenswaardige loopbaan van 170.000 km lang. **(foto VUM)**

De sterkste kompetitie ter wereld

De jacht op AC Milaan is open

Vorige week speelden Cisse Severeyns en Stefaan Demol met de nationale ploeg tegen Brazilië. Het was niet direkt aan te zien dat beide heren hun voetbalbrood verdienen in wat de zwaarste, hardste en schoonste kompetitie ter wereld heet te zijn: de Italiaanse.

MAAR over ,,de Belgische gastarbeiders in buitenlandse voetbalkompetities'' willen we het vandaag niet hebben. Al mogen we wel vaststellen dat na *Nico Claessen* ook *Leo Van der Elst* al met hangende pootjes uit het ,,gedroomde luilekkerland'' is teruggekeerd.

Afgeschuimd

Maar die Italiaanse kompetitie dat is dus *je van het*. Vorige week begon het *calcio* overigens voor de achtenvijfstigste keer. Met achttien ploegen in de hoogste klasse. Twee meer dan in voorgaande jaren en dit zeer tot ongenoegen van de bondscoach en de topploegen. Daardoor immers komt er nog minder ruimte vrij op de kalender en dat in een periode waarin de nationale ploeg moet worden voorbereid op de Mundial '90. Want Italië kan het zich niet veroorloven voor eigen volk geen wereldkampioen te worden.

Of die bekommernis voorop stond toen men in februari van dit jaar besloot het aantal buitenlanders per klub tot drie op te voeren, durven we betwijfelen. Overigens heeft zich daar ook geen klubvoorzitter aan gestoord. Integendeel. De Zuidamerikaanse en Europese talentenmarkt werden weer schaamteloos afgeschuimd. In totaal werden weer zo'n dertig nieuwe vreemdelingen op het schiereiland ,,geïmporteerd''. Daaronder negen Brazilianen en vijf Zweden. De twee Vlamingen: *Cisse* en *Demol* spelen respektievelijk bij Pisa en Bologna. Twee klubs die niet direkt in de top worden verwacht. Bologna, in de jaren dertig de geliefkoosde klub van... de Duce, tuimelde in 1982 voor het eerst uit de topklasse en kon pas vorig seizoen opnieuw de promotie afdwingen.

Op jacht

De Italiaanse klubs hebben inmiddels de jacht geopend op de AC Milaan van *Berlusconi, Gullit, Van Basten* en *Rijkaard*. AC dat meerdere jaren in de schaduw van Inter heeft geleefd, is de onomstreden vaandeldragen var het calcio geworden. De verwachting leeft dat AC na Italië ook Europa zal veroveren. Tot spijt en nijd van Inter dat hoopt met de Duitsers *Mathaus* en *Brehme* een deel van zijn verloren gegaan zelfsrespekt terug te winnen. Ook Fiatbaas *Agnelli* maakt zich ongerust over het machtsvertoon van Berlusconi. Daarom kontrakteerde hij als eerste in Europa een Russische sterspeler: de veel geroemde *Zavarov*. Agnelli zou deze stunt verwezenlijkt hebben via zijn zakelijke konnekties met het Kremlin.

Het oogt inderdaad allemaal schitterend: die in- en afvoer. Want van uitvoer is natuurlijk geen sprake. Wie geen voldoening schenkt — de lat ligt hoog en geduld kan niet worden opgebracht — mag de goudmijn vergeten. *Ian Rush* van Juventus zit opnieuw bij Liverpool (op de bank...) en onze *Scifo* probeert bij Bordeaux zelfvertrouwen te kweken. Ook *Borghi* en *Anastopoulos* mochten al opkramen.

Geld...

Eigenlijk is het calcio harteloos meedogenloos. Er gelden buitenmaatse normen. De voorzitters moeten voor alles hun supporters proberen koest te houden. Daar hebben ze veel, zelfs een onoverzichtelijke schuldenberg, voor over. Ze kopen zich gek en arm en spiegelen zich onveranderlijk aan de suksesklub van het ogenblik.

Eerst was er Juventus met *Platini*, daarna Napels met *Maradonna*, nu AC Milaan met ,,de Hollanders''. En AC is de trendzetter. De klub telt momenteel 65.000 abonnementen en in 1990 wil Berlusconi zijn AC als naamloze vennootschap op de beurs laten noteren. Om nog meer geld te scheppen... Sport én politiek én financiën.

SPORT

Wij

Roland Barthes:

Een filosoof van vlees en bloed

Dat de Franse filosoof Roland Barthes (1913-1980) ook een meesterlijk schrijver was werd tot voor kort als iets ongewoons van de hand gedaan. Barthes, dat was de wetenschapper, de filosoof met diepe, ondoordringbare turven. Iets zoals de laatste regenwouden van Zuid-Amerika. ,,Parijse avonden'', een postume uitgave, zou dan ook voor het eerst duidelijk maken dat de wetenschapper Barthes uiteindelijk toch nog kon wijken voor de schrijver Barthes.

VOOR de Vlaamse lezer is dat alvast waar. In Frankrijk had men evenwel reeds in 1977 kennis gemaakt met *,,Fragments d'un discours amoureux''*, een sterk autobiografisch werk van Barthes.

Mini-teksten

,,Parijse avonden'' is een bundeling van vier autobiografische teksten van Roland Barthes. Een tweetal daarvan werden eerder reeds in het Frans gepubliceerd, ,,Het licht van het zuidwesten'' (L'Humanité, 1977) en ,,Vanavond in Le Palace'' (Vogue-Hommes, 1978). De andere verhalen, ,,Incidenteel'' en ,,Parijse avonden'' werden nooit eerder gepubliceerd. Alhoewel het miniteksten zijn, toch is het Barthes op zijn best: nauwkeurig en scherp observerend, levenslustig, kritisch en steeds met dat Griekse trekje van ,,de liefde voor een jongen''. De meeste verhalen behoren meteen zowat tot het mooiste wat de hedendaagse homoseksuele literatuur te bieden heeft.

Het licht van het zuidwesten

Toch is het mooiste verhaal ongetwijfeld het kortste verhaal: de terugblik van Barthes op zijn geboortestreek, de streek rond Bayonne.

Angoulême voorbij, *,,daar begint het volle licht van het Zuidwesten, dat edel en teer tegelijk is, nooit grijs, nooit somber (zelfs niet wanneer de zon niet schijnt), maar ruimtelijk, een licht dat niet zozeer kleur geeft aan de dingen (zoals in die andere Midi) als wel het land buitengewoon leefbaar maakt. Ik kan het op geen andere manier uitdrukken: het is een lichtend licht.''* (blz. 12-13). Barthes schrijft met diepe, intense liefde over dit land. Over *,,de veranderingen van het licht die niet zwaarmoedig maken''* (blz. 13), over de echte, rechte wegen uit zijn jeugd: *,,de weg die over de rechteroever van de Adour loopt, een oud jaagpad, afgebakend met boerderijen en landhuizen.''* (blz. 14). *,,Een echte weg, geen functionele verbinding, maar iets als een complexe ervaring, (...), met het oproepen van een voorvaderlijk gebruik, dat van het wandelen, het langzaam en als het ware ritmisch binnendringen in het landschap.''* (blz. 14).

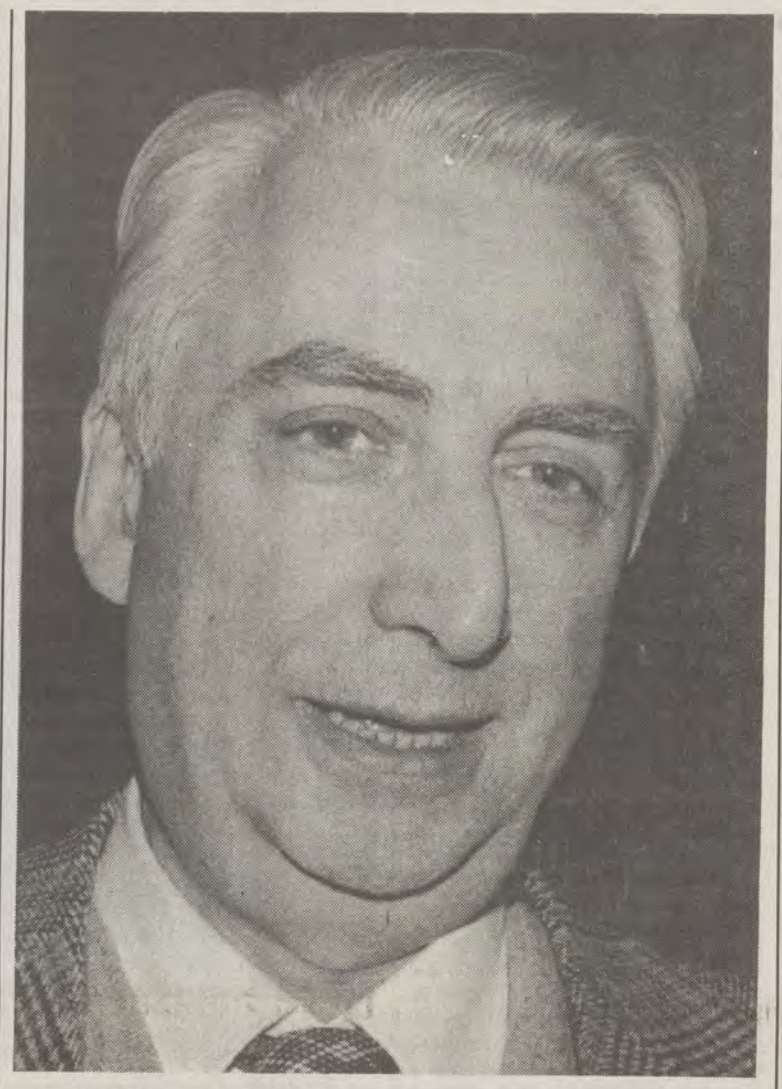

Roland Barthes: ,,Eigenlijk bestaat er geen land dan dat van onze kinderjaren.''

Een prachtig verhaal, dat zeer zeker ook heel mooi moet zijn als men de Franse versie leest. Barthes besluit: *,,Precies daarom zijn onze kinderjaren de koninklijke weg om een land te leren kennen. Eigenlijk bestaat er geen land dan dat van onze kinderjaren.''* (blz. 17).

Marokko

,,Incidenteel'' daarentegen is geen verhaal. Het is een verzameling van haiku's, losse notities, vluchtige impressies, leuke woordspelingen, allemaal verwijzend naar de Marokkaanse reizen van Barthes op het einde van de zestiger jaren. Zeden en gewoonten van de Marokkaanse leefwereld worden er soms zeer gevat weergegeven: *,,Abdellatif — zo wellustig — verdedigt op besliste toon de ophangingen in Bagdad. Het ligt voor de hand dat de beklaagden schuldig waren, aangezien het proces heel vlug was afgelopen: dat betekent dat de zaak duidelijk was.''* (blz. 32). Of: *,,Ramadan: spoedig zal de maan opkomen. Nog een halfuur voor er gevrijd mag worden: ,,Ik begin al te dromen. — Mag dàt dan? Weet ik niet.''* (blz. 39). Ook hier reeds, Barthes' voorliefde voor jonge knapen: *,,Amidou: ik verkies de H te schrappen, want: zacht als amandelen, ontvlambaar als amadou.''* (blz. 38).

Het kortste verhaal, ,,Vanavond in le Palace'', is dan weer een must voor mensen die van architekturale poëzie houden. Barthes speurt naar *,,de oude kracht van de ware architektuur''* (blz. 55) en waardeert ten volle Le Palace. *,,Le Palace is wel degelijk een aan het zien gewijde ruimte: je houdt je bezig met de zaal te bekijken; en na het dansen ga je weer kijken.''* (blz. 55). Zeer mooi is ook het korte pleidooi voor een ,,Gesamtkunst'' (blz. 57).

Afscheid

Het titelverhaal, ,,Parijse avonden'' sluit dit prachtig boekje af. Het komt bijna over als het testament van Barthes, het afscheid van de schrijver-filosoof. Deze teksten werden geschreven tussen 24 augustus en 17 september 1979, enkele maanden voor zijn dood. Eigenlijk betreft het een soort dagboek, alhoewel Barthes zijn twijfels had over het bijhouden van een dagboek. *,,Een dagboek (als kunstwerk) zou alleen literair verantwoord kunnen worden, in de strikte, zij het nostalgische zin van het woord.''* (blz. 7). Het zijn de Parijse belevenissen van Barthes, met veel oog voor details en met steeds en altijd aanwezig, de jongens. *,,In de rue de Rennes een nieuwe gigolo opgemerkt, zijn haar voor zijn ogen, een fijn oorringetje.''* (blz. 72). *,,Maar beetje bij beetje begin ik hem te mogen, om iets als lichamelijke zuiverheid (zijn handen, zijn borst in de uitsnijding van zijn wit overhemd)''* (blz. 82). Droefheid en melancholie ook: *,,'s Nachts word ik om vijf uur wakker; bitter en droef denk ik aan mijn op de klippen gelopen relatie met J.-L. P.''* (blz. 78).

Of in de laatste notities, 17 september 1979, waarin Barthes plots haarscherp beseft *,,dat ik moet afzien van de jongens, want zij voelen geen verlangen naar mij en ik ben ofwel te scrupuleus ofwel te onbeholpen om hun mijn eigen verlangen op te leggen.''* (blz. 93).

Al zijn flirtpogingen zijn gestrand, de Parijse avonden zijn opeens eenzamer dan ooit. Roland Barthes is de oudgeworden, verstoten filosoof en schrijver. Aan hem is de tederheid, de knapenliefde, niet langer besteed. De filosoof is ziek en moe. Nog even kijkt hij naar prachtige ogen en naar een teder gezicht. Dan neemt hij afscheid, *,,terwijl ik wist dat het voorbij was, en dat bovendien nog iets voorbij was: de liefde voor een jongen.''* (blz. 94).

Lieven Demedts

— Parijse avonden, Mini-teksten. Roland Barthes. Uitg. Kritak Passages, Leuven, 1988. 94 blz., 350 fr.

De man van Molokai in strip

Een tekenverhaal over het leven en werk van pater Damiaan, is onlangs verschenen bij Uitgeverij Dargaud. De tekeningen zijn van de hand van Cecile Schmitz (die op Molokaï de lokaties natekende) en het scenario werd geschreven door Jacques Stoquart.

In het verhaal komen tal van gekende passages voor o.m. de dag dat Damiaan model stond voor het gekende schilderij van Edward Clifford (1888) en de foto van Damiaan op z'n sterfbed.

Het boek kost 130 fr. in de voorverkooop, 160 fr. achteraf in de boekhandel.

(Lees ook blz. 24)

Kultuur-cheques

Na de maaltijdcheques bestaan er sinds deze week ook kultuurcheques. Dit zijn eveneens betaalmiddelen die door bedrijven kunnen aangekocht worden om aan het personeel te geven. Met die cheques kunnen de werknemers dan het toegangsticketje van de opera, het ballet, toneel, tentoonstelling of bioskoop betalen.

Voor de werkgever een interessante manier om het personeel opslag te geven, want de kultuurcheques zijn niet onderworpen aan de RSZ en aftrekbaar van de algemene onkosten. Ook voor de klant zijn ze volledig vrij van belastingen en sociale bijdragen. Wordt het nu wachten op de vakantiecheques, de kerstcheques, sportcheques, enz.?

Het partijbestuur deelt mee...

Na afloop van het Volksunie-partijbestuur van maandag 17 oktober j.l. heeft algemeen voorzitter Jaak Gabriëls volgende mededelingen verspreid ten behoeve van de pers.

Het Partijbestuur van de Volksunie wisselde van gedachten over het dossier van de SST, dat kortelings aan belangrijke beslissingen toe is.

Globaal plan

In dit opzicht wordt het nuttig geacht, nogmaals te onderlijnen dat de VU in principe niet gekant is tegen een supersnelle treinverbinding. Wel bindt de VU dit basis-uitgangspunt aan twee strikte voorwaarden: een kosten- en batenanalyse en een milieu-effektenrapport dienen in alle objektiviteit en onafhankelijkheid opgesteld. Hierbij moet uiteraard de essentiële zorg van de Vlaamse bevolking aan bod komen: enerzijds een positieve ingesteldheid ten overstaan van een snelle Europese verbinding waarbinnen het Vlaams gewest een reëel kruispunt is, anderzijds de harde wil om het al zo druk bebouwde, en met wegen en sporen doorkruiste Vlaanderen verder te sparen.

In dit opzicht wil de VU er sterk op aandringen, dat in alle studies mede het dwinend verzoek onderzocht wordt, of de aanleg van de supersnelle treinverbinding binnen de bestaande beddingen. Verder kan voor de VU de SST geen losstaand gegeven zijn.

Het projekt moet volledig worden ingekaderd in een globaal plan van openbaar vervoer. Dit zal een prioritaire opdracht worden van de Vlaamse regering.

Nota Monard

In verband met het wetsontwerp over de financiering van Gewesten en Gemeenschappen boog het Partijbestuur zich over de jongste onheilspellende berichten met betrekking tot het onderwijs.

Deze berichten (nota ,,Monard'') zijn inderdaad op korrekte gegevens gestoeld, en overigens al heel wat langer gekend. Overigens — en dit dient uitdrukkelijke gesteld — zouden zij zich ook zonder federalisering van het onderwijs voorgedaan hebben op centraal vlak.

Het moet verheugend zijn, dat Vlaanderen in de toekomst zelf zijn prioriteiten zal kunnen leggen. En Vlaanderen is mans genoeg om de autonomie, ook op onderwijsvlak te dragen. Het lijkt wel of vanuit bepaalde kringen de vrees voor de reuzenstap naar de federalisering gretig aangewakkerd wordt. Kan er immers niet voor elk departement een financiële toekomstprognose gemaakt worden, die dan ten onrechte getoetst wordt aan de huidige financieringsregeling die als vertrekpunt de huidige momentopname weerspiegelt.

Fiskale bevoegdheid

Heel wat belangrijke acht het Partijbestuur van de Volksunie de korrekte beschrijving van de Ekonomische en Monetaire Unie en de afbakening van de fiskale bevoegdheid van de Gewesten. Met deze elementen zal de grootheid van de Vlaamse autonomie bepaald worden: met de Ekonomische en Monetaire Unie staat of valt de betuttelende bevoogding door de centrale regering, met een maksimale fiskale bevoegdheid staat of valt een eigen Vlaams belastingsbeleid.

De VU rekent dan ook ten volle op de steun van de Vlaamse verenigingen en universitaire middens om zowel de Unie als de fiskale autonomie maksimaal ten bate van Vlaanderen hard te maken.

WIJ REGIONAAL

„Lieve mensen-politiek" wint

De strijd om de politieke macht in het Oostvlaamse Kruibeke werd op zondag 9 oktober met duidelijke cijfers beslecht. VU-burgemeester Toon Denert wipte met zijn lijst van 7 naar 14 zetels, dat is op 23 zetels de volstrekte meerderheid. Samen met St.-Martens-Latem, waar VU-senator Bob Van Hooland burgemeester is, en Bree, waar Jaak Gabriëls aan het roer staat, is Kruibeke een van de drie VU-bestuursmeerderheden.

Voor Toon Denert, die zelfs maar liefst 4.455 stemmen achter zijn naam kreeg, is dit wel de verdiende beloning voor een zes jaar volgehouden ,,lieve mensen-politiek''. Want en zo hoort burgemeester Toon het het liefst: een beleid niet van één man maar van een ploeg, de zorg voor álle mensen van de hele gemeente!

Op de verkiezingsavond kon een pintje er gerust af om deze bekroning te vieren. **(foto E. Westerlinck)**

Prioriteit van Vlaamse Regering

Tewerkstellingsbeleid in Vlaanderen

Het tewerkstellingsbeleid dient de prioriteit bij uitstek te zijn van de Vlaamse Regering. Het ganse beleid, in al zijn aspekten, zowel ekonomisch, fiskaal, technologisch, en ook op het stuk van het onderwijs dient daarvan doordrongen te zijn.

Het tewerkstellingsbeleid wordt het best gediend door een *gezonde ekonomie*; De ideale vastheid van betrekking is een goede arbeidsmarkt. Vlaanderen dient bijgevolg als centrale regio in de EEG, bedrijfsvriendelijk te zijn en een land te zijn waar het interessant is om werk te scheppen. Er dient mede over gewaakt, dat ook op lokaal, nationaal als Europees en eveneens internationaal vlak, de fiskale en parafiskale struktuur, de loonkost, de administratieve formaliteiten, soepele arbeidsvoorwarden e.a. dit klimaat in de hand werken. Uitzendarbeid, gepaard gaande met een passend sociaal statuut van de uitzendwerknemer, zal tot die soepelheid bijdragen. Op die wijze zal maximaal voordeel kunnen gehaald uit het opengooien van de Europese Markt in 1993.

Nauwe samenwerking

Nog meer aandacht dient besteed aan het overbruggen van de ,,mismatch'' tussen het gebrek aan *gekwalificeerde arbeidskrachten* enerzijds en de *jobs*, die de arbeidsmarkt biedt anderzijds. Het is duidelijk dat de *opleiding*, vooral de *voortdurende opleiding*, nog meer dan voorheen in zeer nauwe samenwerking met het *bedrijfsleven* dient te gebeuren. De ontwikkelingen, die de stand van de arbeidsmarkt bepalen, o.m. de technologische, zijn immers zo vlug en zo gediversifieerd dat de opleiding dient te gebeuren in het kader van een gemeenschappelijke aktie tussen onderwijs en onderneming, die vanzelfsprkend begeleid wordt door een aangehouden overleg terzake vanwege de sociale partners. In dit verband staat het Duitse model als voorbeeld centraal.

De vorming dient bij te dragen tot de bevordering van de openheid, *kreativiteit* en participatief optreden van de werknemers, alsmede van hun *talenkennis*. Een en ander geldt evenzeer voor de traditionele vormen van onderwijs.

Daarbij dient ondermeer de aanvaarding door de EEG-autoriteiten van een *uitwisselings-Erasmusplan* voor Europese jonge werknemers in het vooruitzicht gesteld.

Een specifieke inspanning vanwege de Overheid is op het stuk van tewerkstelling meer dan aangewezen. De *Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling* dient terzake, eveneens meer dan voorheen, een scharniertaak te vervullen en werkzoekenden, mede op basis van een heroriënteringsgesprek, te begeleiden. De Dienst zal konkreet gesteund door een vernieuwd personeelsbeleid en optimale technologische uitrusting, betrokken worden bij de organisatie van de *opleiding*, alsmede bij het *begeleiden* van werkzoekenden naar stages toe, bij — of omscholing, het sluiten van een industriële leerovereenkomst, of het volgen van een middenstandsopleiding, de vestiging als zelfstandige of het instappen in een regeling van alternerend leren en werken.

Initiatieven gericht op het bieden van vorming en tewerkstelling aan kansarme *jongeren en migranten* zullen versterkt worden.

Vrouwen

De Vlaamse regering zal er ook over waken dat aantal *stages* in de publieke sektor wordt verhoogd en dat *deeltijdse aanwervingen* in vast dienstverband in de openbare sektor mogelijk worden gemaakt.

Bij maatregelen tot opslorping van werkloosheid zal prioriteit worden gegeven aan de tewerkstelling van *langdurige werklozen*. Bij aanwerving van gesubsidieerde kontraktuelen zal *politisering* absoluut vermeden worden. Speciale maatregelen voor een *positieve benadering* van vrouwelijke tewerkstelling in de overheidsdiensten als in de privé-sektor dienen opgezet.

Inzake *vreemde werknemers* steunt de Vlaamse Regering de Europese idee van een vrije markt en van vrij verkeer en gelijke behandeling van werknemers in Europa. Vreemde werknemers dienen op passende wijze worden *geïntegreerd* in een gastvrij Vlaanderen.

Prof. R. Blanpain, senator

Verkiezingen '88

Rechtzetting

WIJ van verleden week bracht een zo volledi mogelijk overzicht van de verkiezingsuitslagen van 9 oktober j.l.

Wij vroegen daarbij de redaktie in te lichten omtrent de onjuiste informatie en gewijzigde toestanden.

Enkele korrespondenten namen met ons kontakt op.

Genk: op de VU-scheurlijst Genk '88 behoren 3 van de 5 verkozenen tot de PVV.

Merelbeke: De lopende koalitie VU-CVP wordt niet verder gezet maar geruild voor een bestuursmeerderheid VU-PVV-SP. De VU bekleedt daarin 3schepenmandaten.

Huldenberg: De VU-verkozene Jos Trappeniers wordt er schepen en geen burgemeester, zoals vermeld.

Wemmel: Op de Vlaamse lijst Wemmel zijn de twee VU verkozenen Stan Philips en Jan Verhasselt. Ze waren dat beiden ook reeds in 1982.

Torhout: VU-lijsttrekker Els Pieters is er het enige VU-raadslid, ze blijft er dus in de raad.

Met onze verontschuldigingen voor de onjuiste informatie en dank aan de korrespondenten. Nieuwe wijzigingen zijn steeds welkom op het redaktiesekretariaat.

Met kamerlid Herman Candries:

Izegemse KSVK start tiende werkjaar

De Vlaamse Studie- en Vormingskring (VSVK) van Izegem start vandaag 20 oktober zijn 10de werkjaar met een voordracht van Herman Candries over Vlaanderen voor de uitdaging van de vernieuwing.

Zoals vorige jaren is een abonnementenkaart (200 fr. voor een schitterend programma!) bij de VSVK-bestuursleden te verkrijgen.

Herman Candries over het onderwerp van zijn toespraak: ,,Wij zijn terechtgekomen in een brutale stroomversnelling. Er is geen keuze, we mogen immers niet passief blijven in die gebeuren. Wij worden gekonfronteerd met een mentaliteitsprobleem. Onze kansen voor de toekomst zullen in belangrijke mate bepaald worden door ons aanpassingsvermoen. Daarom dringt een analyse van de mogelijke verandering zich op. Dit is des te moeilijker naarmate we vaststellen dat de daarbij te hanteren referentieschema's zelf in beweging zijn.

Overzicht van de grote stromingen.

Ook Vlaanderen bevindt zich in een stroomversnelling: federalisering/ Vlaanderen naar het ontgrensde Europa (1992)/Vlaamse troeven en kansen.''

De lezing gaat door in de bar van het Muziekauditorium, Kruisstraat 15 te Izegem.

Een boeiend programma

Hierbij het VSVK-programma voor '88-'89.

Do. 20 okt. 88: Herman Candries: Vlaanderen voor de uitdaging van de vernieuwing.

Do. 24 nov. 88: Pieter Van Doren (De Standaard): Wetenschap en hersenvlucht.

Do. 2 feb. 89: Tine Ruysschaert: ,,Ziezo, dát is dát!'' (met teksten van Annie M.G. Schmidt en muzikaal begeleid door Katelijne Fleerackers). Plaats: Auditorium Muziekakademie.

Do. 16 feb. 89: Prof. U. Libbrecht (KUL) over China.

Vr. 17 feb. 89: Opening in het Stadhuis, om 19 uur, van de Europaliatentoonstelling ,,Bruegel de Oude'' — 50 werken op reële grootte in fotoreproduktie (open tot 19-03-89).

Do. 20 april 89: Europa 1992 — Debat met Dirk Sterckx (BRT) en Johan Cuppens (Gazet van Antwerpen) en Jaak Vandemeulebroucke (EP, EVA).

Abonnees (prijs abonnement: 200 fr.) hebben *gratis toegang* op al deze aktiviteiten. Abonnementen zijn te verkrijgen bij onderstaande bestuursleden: Jan Bogart, José Bogaert, Geert Bourgeois, Peter Declercq, Jan Desseyn, Geert Dobbelaere, Bernard Depoorter, Wilfried Lagae, Ann Maertens, Geert Orgaer, Michaël Strobbe, Erik Vandewalle, Els Vanhauwaert, Milo Vanhecke, Frieda Vannieuwenborgh en Marc Verbeke.

Beelden uit het Kortrijkse Koncentratiekamp

Op vrijdag 4 november 1988, om 20 uur geeft de bekende Lendeledenaar Maurits Verhaest beelden uit het Kortrijkse koncentratiekamp De Wikings.

Een boeiend relaas door iemand die het allemaal aan den lijve heeft ondervonden. Nadien vraagstelling.

De avond gaat door in de ude Dekenij, Sint-Maartenskerkhof 8 te Kortrijk. Toegangsprijs: 50 fr.

Een organisatie van TAK-Kortrijk m.m.v. het Komitee Kortrijk Vlaamse Kultuurstad.

Amnestie-wake

Voor de derde keer reeds organiseert TAK-Kortrijk n.a.v. de Elf-November-Herdenking een Amnestiewake met kransneerlegging aan de voet van een gelegenheidskruis bij het ex-interneringskamp 1945 ,,De Wikings''. Op vrijdag 11 november 1988 gebeurt dit om 17 uur. Verzamelen om 16.45 uur aan ,,De Wikings'', Abdijkaai (aan de Leie) in Kortrijk.

WEST-VLAANDEREN

OKTOBER

20 MENEN: Ieperstraat 65, om 19u.30: De nieuwe armen. Org.: Welzijnszorg W.Vl.

20 IZEGEM: Bar auditorium, 20u.: Herman Candries over ,,De bestendige verandering in onze maatschappij''. Org.: VSVK Izegem.

28 OOSTENDE: Zeezangfeest olv F. Güntler, E. Raes, Ingriani, J. Huylebroeck en vijf koren. Aanvang: 20u. in het Casino Kursaal Oostende. Kaarten te bekomen: Vlaams Audiofonds 059/50.84.80 of bij FVK 091/ 23.77.42. Org.: Vlaams Audiofonds, VOVO, VTB-VAB.

NOVEMBER

2 KORTRIJK: Graaf Gwijde van Namenstraat 7, om 14u.30: Arbeidsproblematiek van opvoeders. Org.: Welzijnszorg W.Vl.

3 KORTRIJK: Graaf Gwijde van Namenstraat 7, om 19u.30: Vraag en aanbod van de eerstelijnsgezondheidszorg. Org.: Welzijnszorg W.Vl.

8 KORTRIJK: Graaf Gwijde van Namenstraat 7, om 19u.30: Genetische afwijkingen: hoe ver staat het onderzoek? Org.: Welzijnszorg W.Vl.

9 KORTRIJK: Graaf Gwijde van Namenstraat 7, om 14u.30: Zelfstandig wonen van lichamelijk gehandikapten (focus wonen). Org.: Welzijnszorg W.Vl.

10 KORTRIJK: Graaf Gwijde van Namenstraat 7, om 19u.30: Integratie van anders-validen in de maatschappij. Org.: Welzijnszorg W.Vl.

15 KORTRIJK: Graaf Gwijde van Namenstraat 7, om 19u.30: Bejaard zijn en zelfstandigheid. Org.: Welzijnszorg W.Vl.

16 KORTRIJK: Graaf Gwijde van Namenstraat 7, om 14u.30: Bejaarden en hun woning. Org.: Welzijnszorg W.Vl.

17 KORTRIJK: Graaf Gwijde van Namenstraat 7, om 19u.30: Reportage over Vlaamse bejaardentehuizen. Org.: Welzijnszorg W.Vl.

Het park en de telefoon

Daags nadien

Vanaf zondagnamiddag werd duidelijk dat de uitslag van ,,de kiezinge'' niet goed was, de voetbalploegen uit de streek deden het evenmin voortreffelijk. Toch bestond de hoop dat ze er zouden bijblijven. Het was immers al jaren goed geweest, dus waarom nu plots veranderen?

Zondagavond had de staatsmanburgervader de voormannnen (vrouwen waren er immers ook dit keer niet bij) van de uittredende partner-partijen in zijn antiek gemeubileerd kabinet ontvangen om een afspraak voor de maandag te krijgen. Zoals bij een gereputeerd geneesheer-specialist.

Een uur vóór deze grote ontmoeting verzamelden de wijze hoofden van de partij in een net bovenkamertje, om de strategie te bepalen. Op dat ogenblik wisten zij nog niet dat het een erg lange dag zou worden. Dit ampel beraad werd na driekwartuur besloten, de onderhandelaars moesten vertrekken. Zij waren met zijn drieën: de doorwinterde nationalist (lichtjes kalend en met een jas voor alle tijden), de nieuwgekomen veertiger (grijzend en in een keurig blauw maatpak), de jonge Turk (blond en nochalant-modieus gekleed). Stappend doorheen het koninklijke park herhaalden ze nogmaals wat ze zouden zeggen en vragen en voorstellen. De jongste wees eventjes op de kleur van de beginnende herfst, de oudste hield er de pas in, de middenste bleef zwijgzaam.

In het voorgeborchte van de rustieke oude schepenzaal was de begroeting met de imposante burgemeester en zijn twee sekondanten beleefd, niet uitbundig. Het gesprek, zonder drankjes, verliep korrekt, niet vlot. Er werd gezegd wat iedereen dacht en ooit al eens gezegd had. De jongste van de tegenpartij keek scherp vanachter de gefumeerde brilglazen, de middenste gluurde eerder onbegrijpelijk, de eerste burger oogde vaderlijk (zoals het hoort).

Opnieuw in het park en terug in de bovenkamer werd verslag uitgebracht. Open en eerlijk, zoals de slogan. De tijd van het lange, zenuwslopende wachten was begonnen. Met een angstig-verwachtende blik op het telefoontoestel gericht.

De vrouw des huizes bracht porto, broodjes, bier, koffie en een alkoholisch toetje. De onderhandelaars hielden het sec. De snoeper van de drie haalde er wel ,,negerzoenen'' bij, in een poging de luttele Vlaams Blokaanhangers in de vredige stad te treiteren. Wanneer bijna iedereen zich waagde aan een wandeling doorheen het groene park, ging de oudste onderhandelaar verder verhuizen. De gastheer bleef aan de telefoon gekluisterd. Terug boven werd er gelachen, geteld, gekaart en gewacht. Toen de duisternis viel, trok men in twee groepen naar een nabijgelegen

Jaarlijkse herdenking dom Modest Van Assche

Gewoontegetrouw gaat de piëteitsvolle herdenking van dom Modes Van Assche door in de Sint Pietersabdij van Steenbrugge.

Dit jaar op zondag 30 oktober om 10u. De homilie wordt gehouden door vader abt Arselin Hoste.

Onze lezers worden uitgenodigd de plechtige herdenking bij te wonen.

Schiltz legt eerste steen

De Beauvoorder

De mist bedekte zaterdag heel Vlaanderen met haar dichte sluier. In de Westhoek doet zoiets altijd een beetje triest aan.

Toch was er reden tot feestvieren, want het ambachtelijke patebedrijf Beauvoorde is aan uitbreiding toe.

Minister Hugo Schiltz had eraan gehouden deze feestelijke plechtigheid met zijn aanwezigheid te vereren.

Vooraf werd hij ontvangen op het stadhuis van Veurne, waar de viceeerste minister het gulden boek tekende en bedacht werd met een prachtige mand vol streekspecaliteiten. In zijn dankwoordje bekende Hugo Schiltz zijn grote liefde voor deze inderdaad unieke streek: ,,*Niet zelden vond ik hier opnieuw de noodzakelijke rust na soms wel erg woelige tijden.*''. Ook erkende hij dat een bezoek aan de Westhoek voor hem steeds gepaard ging met een smaakvolle kulinaire ervaring.

Maar Veurne Ambacht is natuurlijk ontzettend veel belangrjker dan louter een gastronomisch rjke streek. Zo zal, aldus de minister, een volgehouden positieve diskriminatie inzake werkgelegenheid evenals een uiterste bekommernis voor de bescherming van de natuurlijke omgeving nodig blijven. ,,*Want wat men, niet zo ver hiervandaan, op diverse plaatsen aanrichtte in het duinengebied is ronduit schandalig. En de NIRAS-plannen om in deze buurt hoog radioaktief afval op te stapelen, zijn al evenzeer verwerpelijk.*'' Een uitval die genoteerd mag worden, uitgerekend in het stadhuis waar de voorzitter van het *Ter Yde*-schandaal burgemeester is...

Klaar voor 1992

Vervolgens trok het gezelschap naar het Veurnse industrieterrein waar de minister werd verwelkomd door het echtpaar **Pyfferoen** van het feestvierende bedrijf en een hele schare genodigden, o.w. Europarlementslid **Jaak Vandemeulebroucke**. In zijn uiteenzetting vertelde Hugo Pyfferoen zijn suksesverhaal: van beenhouwersknecht bij zijn vader tot leider van een bedrijf met internationale faam. Vorig jaar werd liefst 450.000 kg Beauvoordse pate gemaakt en verkocht en sinds vijf jaar ziet men de omzet telkenjare met 20% toenemen.

Carol Vandoorne, uittredend VU-raadslid en duivel-doet-al in de IJzerstreek, schetste in een gloedvol betoog de unieke kansen en de vele moeilijkheden van de Westhoek. ,,*Ik ben en blijf een geus*'', zei hij ter attentie van de minister.

Deze laatste gaf toe dat zelfs politici in deze streek opnieuw een beetje mens worden. Hij prees voorts de gezonde bedrijfskultuur, die zo typisch is voor de Noordzeegouw. ,,*Dit bedrijf staat klaar om de uitdaging van 1992 aan te gaan.*'' Belangrijk vond Hugo Schiltz dat door dit bedrijf niet alleen werkgelegenheid geschapen wordt, maar dat daarenboven de aard van de streek geeerbiedigd wordt.

Tot slot nam Schiltz het truweel ter hand en metselde de symbolische eerste steen van het ekspansieve bedrijf. Weliswaar volgde daarop, naar goede traditie, het gekende natje en droogje. Vanzelfsprekend kon een broodje met een dikbesmeerde laag van die heerlijke pate niet ontbreken.

ZOEKERTJE

Vacante betrekkingen

Onderstaande betrekkingen zijn onmiddellijk te begeven bij een internationale firma.

— Architekt-ingenieur
— Piping-tekenaars
— Industriële Ingenieurs
— Topograaf
— Geoloog.

Kontaktadres: G. Smol tel. 02/ 510.88.32 of 03/271.00.16.

Gevraagd

□ Nieuwe uitbaters café ,,Pajot'', gelegen Stationsstraat 7, 1770 Liedekerke.
— lokaal Vlaamse Kring Pajottenland.
— lokaal VU-Liedekerke.
— kontaktpersoon: Roger Couck 053/66.64.85 of 053/77.49.69 (na 19u.); of Frans Van den Borre 053/66.85.49.

Openstaande betrekking

□ De VZW Welzijnszorg West-Vlaanderen, Socio-Kulturele organisatie zoekt een Socia(a)l(e) Assistent(e) als edukatief medewerk(er)ster in het kader van een BTK-projekt. De kandidaat dient uitkeringsgerechtigde werkloze te zijn. De curriculum vitae kunnen gestuurd worden naar de VZW Welzijnszorg West-Vlaanderen, Graaf Gwijde van Namenstraat 7 te Kortrijk, ter attentie van de voorzitter of de sekretaris.

Vormingscentrum Lodewijk Dosfel vraagt

VU-programma's gemeenteraadsverkiezingen

Om zijn dokumentatiecentrum beter te stofferen en te kunnen voldoen aan de vele vragen om informatie, wil het Vormingscentrum Lodewijk Dosfel een eksemplaar van alle lokale VU-programma's voor de komende gemeenteraadsverkiezingen.

het VCLD verzoekt alle politieke kolleges van de VU een eksemplaar van het lokale programma aan het VCLD-sekretariaat te bezorgen. Ook van de programma's van lokale lijsten die niet onder de naam VU opkomen, maar wel met de VU verwant zijn, worden verwacht.

Programma-brochures dienen overgemaakt te worden aan het Vormingscentrum Lodewijk Dosfel, Bennesteeg 4, 9000 Gent (tel. 091/25.75.27).

Renaat De Rudder-herdenking te Kortrijk

Samen met het Komitee Kortrijk Vlaamse Kultuurstad en de Stedelijke Openbare Biblioteek van Kortrijk loopt er van 29 oktober tot 12 november in de biblioteek zelf een tentoonstelling over Renaat De Rudder n.a.v. de 70ste verjaardag van het einde van de Eerste Wereldoorlog.

Wij betrekken niet alleen het grote publiek (nl. de gewone biblioteekbezoekers) maar ook de Kortrijkse schoen wereldrekordhoudende friettent.

Het werd nieuwstijd. Nu zaten ze met zijn allen in het mooie lederen salon. Het daaropvolgende konfrontatie-debat werd met halve ogen en oren beluisterd. Iedereen gaf zijn kommentaar, elkeen had zijn verklaring.

Twaalf minuten nadat de stoere kerktorens het 21ste uur van de eerste dag na de stembusgang hadden ingeluid, rinkelde dan toch de langverwachte telefoon. Met het onstellende bericht dat het bestuur van de groep van de staatsman-burgervader beslist had voortaan met anderen scheep te gaan. Eventjes was het stil. Daarna brak het salvo los. Ultieme telefoontjes brachten geen raad, het spel was al lang gespeeld.

Eén na één verlieten ze het pand waar ze de hele dag hadden zitten wachten. Het park met de vorstelijke naam lag er nu zwart en vredig bij. Enkele dagen later voorspelde een kritische kollega-journalist dat in deze stad straks niets meer zal zijn zoals voorheen.

len (3de graad Lager Onderwijs en het Secundair Onderwijs) bij dit projekt via aangepaste dokumentatie en een wedstrijdformulier.

De officiële opening met receptie heeft plaats op vrijdagavond 28 oktober om 19 uur in de Stedelijke Openbare Bibliotheek, Leiestraat 30 in Kortrijk. Ere-advokaat Michiel Vandekerckhove zal er het woord voeren.

Met Bea Van der Maat...

Wippelrock '88 te Evergem

Dat er in Evergem weinig gebeurt voor de jongere, daarvan moet je niemand overtuigen; zeker de jongere zelf niet. Daarom hebben een aantal mensen uit Evergem de handen in elkaar geslagen om opnieuw een Rockfestival te organiseren: Wippelrock '88.

Immers na het overdonderende sukses van vorig jaar — toen waren er niet minder dan 800 toeschouwers — konden de organisatoren niet nalaten om voor een vervolg te zorgen; en wat voor een vervolg! Niemand minder dan Bea Van der Maat, Vlaanderens Rock-vrouw nr 1, komt samen met de LSP Band het podium volswingen. In duet met Kreuner-leader Walter Grootaers kun je je geen betere rockavond voorstellen!

Nieuw dit jaar is het verrassingsoptreden (surprise-act): de naam van die derde zanger(es) blijft onbekend tot op de avond zelf. Toch kunnen we reeds een tip van de sluier oplichten: het is iemand die tot het summum van de Vlaamse Rockwereld behoort.

Speciaal aan Wippelrock is ook dat er na het koncert gewoon verder wordt gefuifd, tot in de vroege uurtjes.

Verrassing

Wippelrock '88 gaat door in zaal ,,De Molen'', Goeiingen te Evergem-Wippelgem op zaterdag 29 oktober 1988 om 20 uur. De aanwezige parking zal voor de gelegenheid verlicht en bewaakt worden. De invalswegen zullen goed voorzien zijn van wegwijzers.

Om Bea Van der Maat, Walter Grootaers, het verrassingsoptreden aan het werk te zien samen met de LSP Band volstaan 160 fr. in voorverkoop en 200 fr. aan de deuren. Kaarten zijn te bekomen bij VUJO-Evergem: Danny De Sloover, R. Veremansstraat 13, 9068 Ertvelde, 091/44.66.68; Patrick Van Herreweghe, Kanaalstraat 85, Ertvelde, 091/44.87.18; Stephan De Baets, Mithremstraat 40, 9940 Sleidinge, 091/57.38.66

Verder zijn ze ook te bekomen bij: De Castel op het dorpsplein te Evergem; Vlaams Huis de Veldbloem te Ertvelde en FNAC, Veldstraat 10, 9000 Gent.

Voor biezondere muzikale verdiensten

Torenwachter

Rudolf Werthen

Op zaterdag 22 oktober 1988 om 16 uur zal de Dr. Jozef Goossenaertskring Gentbrugge-Ledeberg, tijdens een akademische zitting in de trouwzaal van het Dienstencentrum Gentbrugge, Braemkasteelstraat 35-39 te Gentbrugge, de ,,Torenwachtersprijs '88'' uitreiken aan Rudolf Werthen voor zijn bijzondere diensten op het vlak van de muziekkunst in ons land en voor de promotie van Vlaanderen in het buitenland.

Vorige Torenwachtersprijzen gingen naar: Jef Demedts, direkteur NTG ('85), dr. Ada Deprez ('86) en Tine Ruysschaert ('87).

De gelegenheidstoespraak wordt gehouden door ere-senator Maurits Coppieters, de muzikale opluistering wordt verzorgd door de leerlingen van de muziekakademie Emiel Hullebroeck uit Gentbrugge. De receptie wordt aangeboden door ere-senator Oswald Van Ooteghem.

O.C.M.W. GENT

Publieke oproep dd. 8 oktober 1988 voor:

— SCHOONMA(A)K(ST)ER (vol- en halftijds)
—SECRETARIS VAN ADMINISTRATIE (Bureau Sociale Zaken)
— SECRETARIS VAN ADMINISTRATIE (Secretariaat)
— SECRETARIS VAN ADMINISTRATIE (Informatica)

voor het aanleggen van een wervingreserve (3 jaar geldig).

SCHOONMAAKSTER
– te slagen voor vergelijkend examen;
– een schoolattest van Nederlandstalige studies voor te leggen.

SECRETARIS VAN ADMINISTRATIE (Bureau Sociale Zaken)
– te slagen voor vergelijkend examen;
– houder te zijn van een universitair diploma van licentiaat of doctor in de rechten.

SECRETARIS VAN ADMINISTRATIE (Secretariaat)
– te slagen voor vergelijkend examen;
– houder te zijn van één van de volgende diploma's:
a) licentiaat in de administratieve wetenschappen;
b) licentiaat in de bestuurswetenschappen;
c) licentiaat in de staats- en bestuurswetenschappen;
d) licentiaat in de sociale wetenschappen;
e) licentiaat in de rechten;
f) diploma afgeleverd na een cyclus van vijf jaar van de afdeling administratieve wetenschappen van het „Institut d'enseignement supérieur Lucien Cooremans" te Brussel, het Hoger Instituut voor Bestuurs- en Handelswetenschappen te Elsene of van het Provinciaal Hoger Instituut voor Bestuurswetenschappen te Antwerpen.

SECRETARIS VAN ADMINISTRATIE (Informatica)
– te slagen voor vergelijkend examen;
– houder te zijn van één van de volgende diploma's:
a) burgerlijk ingenieur;
b) handelsingenieur;
c) licentiaat wetenschappen;
d) licentiaat economische wetenschappen;
e) licentiaat handelswetenschappen;
f) licentiaat toegepaste wetenschappen;
g) licentiaat informatica.

De kandidaten dienen voor deze publieke oproepen ten vroegste geboren te zijn op 01.01.1943 en ten laatste op 31.12.1970 en mogen op de dag van de indiensttreding de leeftijdsgrens van 45 jaar niet overschreden hebben.

De aanvragen moeten uiterlijk op 28.10.1988, poststempel geldt als bewijs, op het O.C.M.W. van Gent, Onderbergen 86 — 9000 GENT ingediend zijn. Het inschrijvingsrecht bedraagt 200,-F.

Inlichtingen en inschrijvingsformulieren zijn te bekomen bij:
O.C.M.W. — Gent, Dienst Personeelszaken
Onderbergen 84 — 9000 GENT
Tel. 091/35.19.41,42,43.

Te Zwalm

Twee maten en twee gewichten...

Op 24 oktober a.s. om 9 uur dient Marcel De Boe te verschijnen voor de Korrektionele Rechtbank van Oudenaarde. Dit voor het aanbrengen van een 10-tal (10 op 50 cm) plakbrieven op niet toegelaten plaatsen. Deze plakbrieven zijn echter sedert geruime tijd verwijderd.

De klacht gaat uit van de burgemeester van de gemeente Zwalm, een burgemeester die er echter zelf de grootste aanbrenger is van de reklameborden...

Inderdaad, de gemeente Zwalm wordt ontsierd door een grote reeks onwettige privé publiciteitsborden van de burgemeester. Maar de burgemeester gaat vrijuit.

Van twee maten en twee gewichten gesproken...

Vijftien jaar FVV-Gent

Op zaterdag 17 september vierde de Gentse afdeling van de Federatie van Vlaamse Vrouwengroepen haar vijftienjarig bestaan. De feestelijke receptie werd gehouden in het Instituut voor Verpleegkunde St.-Vincentius, te Gent. Verdienstelijke bestuursleden en stichtende leden werden in de bloemen gezet. Christiane Kalmar, de huidige voorzitster, hield het inleidend woord en Huguette De Bleecker-Ingelaere, nationale voorzitster van de FVV de feestrede.

Clavecimbel-virtuose Paule van Parys en voordrachtkunstenares Greet Geyscens fleurden de ontmoeting op terwijl e.h. Roeland van Steenkiste de nieuwe FVV-vlag wijdde.

OOST-VL.

OKTOBER
20 SINT-AMANDSBERG: Bezoek aan de redaktielokalen van De Morgen. Verzamelen om 14u.45 in inkomhal gebouw De Schelde, Moutstraat 84. Informatie bij Lieve Jolie, 51.49.81.
29 SINT-GILLIS-WAAS: Volksunie Overwinningsbal in zaal Katholieke Kring, Kerkstraat. Discobar Pedro. Deuren om 20u.30. Aanvang: 21u.
29 WORTEGEM-PETEGEM: Bruegelmaal, om 20u. in ,,De Kring'', Kortrijkstraat te Petegem. Deelname: 300 fr., aperitief inbegrepen. Gasten: Minister André Geens, Hugo Coveliers en Paul Van Gansbeke. Dringend reserveren bij bestuursleden van VU-Wortegem-Petegem.
30 OUDENAARDE: 1e mosselfestijn in zaal ,,Ten Berge'' te Volkegem-Oudenaarde. Van 11 tot 16u. Keuze uit mosselen of varkensgebraad. Volw.: 300 fr., kinderen 175 fr. Gastspreker: Huguette Ingelaere. Org.: FVV-Oudenaarde.
NOVEMBER
12 WICHELEN: Jaarlijks Volksuniebal in zaal De Zwaan, Statiestraat. Deuren 20 uur. Muziek door Ludwig's Discotheek. Org.: VU-Groot-Wichelen.

ZOEKERTJE

Plaatsaanbieding

☐ Vlaamse Sociale Instellin zoekt boekhouder met gewenste opleiding A6/A1. Curriculum richten en opsturen naar de personeelsdienst, Graaf Gwijde van Namenstraat 7 te Kortrijk.

☐ 23-jarige licentiate in de motorische revalidatie en de kinesitherapie, met postgraduaat revalidatie na sportletsels, zoekt passende betrekking. Voor inl. tel. Staatssekretariaat Valkeniers, 513.83.00 post 311.

☐ 32-jarige sanitaire helpster, drietalig N/F/Ital., zoekt een passende betrekking in Brussel of ten W. van Brussel. Voor inl. tel. Staatssekretariaat Valkeniers, 513.83.00 post 311.

☐ 19-jarige juffrouw, opleiding kantoorwerken, steno-daktylo, drietalig, zoekt een passende betrekking in Brussel of Vlaams-Brabant. Voor inl. tel. staatssekretariaat Valkeniers 513.83.00 post 311.

☐ 38-jarige direktie-sekretaresse, opleiding A6/A2, drietalig en met noties Duits, ervaring op computer, zoekt passende betrekking te Brussel of ten W. van Brussel. Voor inl. tel. staatssekretariaat Valkeniers 513.83.00 post 311.

☐ Sekretaresse A6/A2, met ervaring op computer en met diktafoon, drietalig, zoekt passende betrekking te Brussel of ten W. van Brussel. Voor inl. tel. staatssekretariaat Valkeniers 513.83.00 post 311.

☐ 25-jarige industrieel ingenieur landbouw, met praktische ervaring en bijkomende vorming, zoekt een passende betrekking in Vlaams-Brabant. Voor inl. zich wenden staatssekretariaat Valkeniers, tel. 513.83.00 post 311.

☐ 18-jarige handlanger die graag werkt zoekt een betrekking in het Brusselse of op de as Brussel-Ninove. Voor inl. tel Staatssekretariaat J. Valkeniers, 513.83.00 post 311.

☐ 22-jarige ongehuwde jongedame, opleiding ekonomisch HSO, viertalig en met ervaring op computer, zoekt passende betrekking in de streek van Halle. Voor inl. tel. staatssekretariaat Valkeniers, 513.83.00 post 311.

☐ 23-jarige klinisch psychologe, drietalig met beroepservaring, zoekt werk in haar sektor in Brussel of Vlaams-Brabant. Voor inl. tel. staatssekretariaat Valkeniers, 513.83.00 post 311.

☐ 23-jarige licentiaat moderne geschiedenis aan de KUL Keuzerichting: kultuurgeschiedenis van de nieuwste tijd, met een grote talenkennis Nederlands, Frans, Engels, Duits en Italiaans, zoekt passende betrekking. Voor inl. tel. staatssekretariaat Valkeniers 02/513.83.00 post 311.

☐ Jonge man uit Wemmel met diploma van HST onderwijs, bouwkundig tekenaar, vrij van legerdienst, zoekt dringend een passende betrekking. Inlichtingen Vic Anciaux: 269.54.55 of 519.86.93.

☐ Zoek dringend werk voor vrouwelijke kantoorbediende van 20 jaar en voor jonge schoonmaaksters. Aanbiedingen: Oswald Van Ooteghem, Eresenator, A. Lonquestraat 31 te 9219 Gentbrugge. Tel. 091/30.72.87.

☐ Ben op zoek naar opnamen van Jan Puimege, zowel nieuw aan te kopen of mits vergoeding op te nemen. Stef de Wandel, Spanjestraat 15, 8850 Ardooie. Tel.: 051/20.56.86 of fax 051/22.68.61.

☐ 26-jarige licentiaat in de Sociale en Kulturele Agogoiek met een brede algemene vorming, zoekt werk in haar sektor in Brussel of Vlaams-Brabant. Voor inl. tel. staatssekretariaat Valkeniers, 513.83.00 post 311.

☐ 22-jarige typiste met kennis van bureelwerken, onmiddellijk vrij, zoekt aangepaste job in Brussel of Vlaams-Brabant. Voor inl. tel. staatssekretariaat Valkeniers 513.83.00 post 311.

☐ 31-jarige licentiaat klinische psychologie, met beroepservaring, zoekt werk in zijn sektor. Voor inl. staatssekretariaat Valkeniers 513.83.00 post 311.

☐ 24j. tweetalige sekretaresse met goede ervaring, zoekt een nieuwe voltijdse betrekking als hulpboekhoudster en/of sekretaresse. Voor inl. zich wenden tot staatssekretaris-burgemeester dr. J. Valkeniers, 02/

Wij

ZOEKERTJE

* 55-jarige man met filosofische vorming zoekt werk in een projekt waar filosofisch, levensbeschouwelijk of geschiedenis-element een rol speelt. Heeft ervaring als gids en publicist. Voor inl. zich wenden staatssekretariaat J. Valkeniers, tel. 513.83.00, post 311.

▪ 20-jarige medische sekretaresse, pas afgestudeerd, onmiddellijk vrij en goede werkkracht, zoekt een passende betrekking ten westen van Brussel of in Oost-Vlaanderen. Voor inl. tel. staatssekretariaat J. Valkeniers 513.83.00 post 311.

▪ 41j. tweetalige dame met diploma dactylografie zoekt een deeltijdse betrekking als bediende. Voor inl. zich wenden tot staatssekretaris-burgemeester dr. J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04.

☐ 21j. gehuwde houtbewerker uit Limburg zoekt werk in de bouw of in een metaalondernemin. Is ook bereid ander werk te doen. Voor inl. zich wenden tot staatssekretaris-burgemeester dr. J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04.

| | 24-jarige jongedame diploma A1 boekhouden — getuigschrift dactylografie — talen N, F, E en D, spreken, schrijven en lezen, zoekt een passende betrekking. Voor nadere inlichtingen zich wenden: O. Van Ooteghem, Eresenator, A. Lonquestraat 31, 9219 Gentbrugge (091/30.72.87).

☐ 50-jarige sociaal assistent, met ervaring aan o.a. R.U.G. en P.M.S.centra, met ruime kulturele belangstelling, viertalig, zoekt werk als sociaal assistent te Brussel of in de driehoek Brussel-Asse-Halle. Voor inl. tel. naar het kabinet van staatssekretaris Valkeniers 02/513.83.00, post 311.

☐ 34j. gescheiden vrouw met diploma van hoger secundair technisch onderwijs, ervaring als bediende en vaardigheid in dactylo en computerwerk, zoekt een passende betrekking in het Brusselse of ten westen van Brussel. Voor inl. zich wenden tot senator-burgemeester dr. J. Valkeniers, 02/569.16.04.

▪ Vrouwelijke vertaler-tolk, 22j. (Nederlands-Engels-Spaans) met praktische kennis Frans + tekstverwerking, zoekt werk in de streek Gent-Aalst-Brussel. Kontakt opnemen met volksvertegenwoordiger Jan Caudron, tel. 053/21.14.97.

☐ 37-jarige dame, beroep bediende, N.-Fr.-Eng. en D. dactylo zoekt een passende betrekking. Voor nadere inlichtingen zich wenden: O. Van Ooteghem — Eresenator, A. Lonquestraat 31, 9219 Gentbrugge, tel. 091/30.72.87.

▪ Jongeman met opleiding metaal in bijzonder onderwijs zoekt passende betrekking ten W. van Brussel. Voor inl. Staatssekretaris J. Valkeniers, 513.83.00, post 311.

Te huur

▪ Appartement, ± 120 m², bevattende 1 standplaats in dubbele garage, 1 privékelder, salon-eetkamer, keuken, 2 slaapkamers. Gelegen Citroenbomenlaan 64, Heizel. Tel.: 02/479.47.03.

BRABANT

OKTOBER

21 LENNIK: Overwinningsfuif van de CVP-VU lijst nr. 14. In de feestzaal van het sportcentrurm, A. Algoetstraat, om 20u.
22 RUISBROEK: 5de Boerenkermis met stoemp, gegarneerd varkensgebraad en andere boerenkost. In de Parochiekring, Kerkstraat 31. Van 17 tot 22u. Ook op 23 oktober van 12 tot 21u. Org.: VU-Ruisbroek.
25 LENNIK: Ferdinand Verbiest, de handige. Door Marcel Van Nieuwenborgh. Om 20u. in de Raadzaal van het gemeentehuis te Lennik. Org.: Federatie van autonome centra voor welzijnswerk.
26 LENNIK: Stress op school. Door Jan Raeymaekers, psycholoog. Om 20u. in de Raadzaal van het gemeentehuis te Lennik. Org.: Federatie van autonome centra voor welzijnswerk.
27 LENNIK: Bezoek aan Chinatentoonstelling in Koninklijk Musea voor Kunst en Geschiedenis in Jubelpark te Brussel. Samenkomst: om 10u. stipt Markt 15 te Lennik. Kostprijs ong. 250 fr. Vertrek met eigen wagens. Wie wil meerijden bellen naar 02/532.53.14.
29 BRUSSEL: Haantjes- en Mosselfestijn in zaal Familia, FransVekemansstraat 131 te Neder-Over Heembeek. Van 12 tot 22u. Ook op 30 oktober van 12 tot 15u. Org.: VU-afd. Brussel m.m.v. Sint-Joost-ten-Node.
30 OVERIJSE: Steakfestijn in Ter Ijse, 1e verdieping, Stationsstraat 8. Vanaf 11u.30 tot 19u. Ossehaas met frietjes en sla. Org.: VU-Overijse.

NOVEMBER

4 LINKEBEEK: 3e Spaghetti-festijn in de zusterschool te Linkebeek (gehucht 't Holleken), Hollebeekstraat 262 vanaf 19u. Org.: VUJO-Beersel en Linkebeek.
13 LEUVEN: Wapenstilstandsherdenking IJzerstichting VOS-Leuven. Om 11u. eucharistieviering in St.Pieterskerk. Om 13u. aan tafel in restaurant Rubens (op 30m v.d. kerk). Tafelrede door prof. Gijsels. Inschrijven aan 370 fr. in IJzerbedevaartwinkel, Parijsstraat 75, ofwel op rek. 979-4584245-39 van VOS-Leuven met vermelding ,,eetmaal VOS.88''. Tel. 016/22.09.66.

Karweidienst te Lennik

De winter staat weer voor de deur. Het moment om allerlei binnenwerkjes te doen. Maar om de één of andere reden kunt u deze karweitjes zelf niet klaren. Aarzel dan niet om kontakt te nemen met de Karweidienst van het Pajottenlands Centrum, Markt 15 te 1680 Lennik, tel.: 02/532.09.59.

Wij zijn er elke werkdag van 9 tot 16u.

De bijdrage die u voor deze hulp betaalt is afhankelijk van uw inkomen.

LIMBURG

OKTOBER

22 BREE: Jaak Gabriëls nodigt uit op het Groot Vlaams Herfstbal in het Brouwershuis te Opitter. Aanvang: 20u.

ANTWERPEN

OKTOBER

21 TONGERLO-WESTERLO: Dichter en auteur Jos Vinks behandelt ,,Oorlogsliteratuur''. Om 20u.30 in Kapellekeshoef te Tongerlo. Org.: SMF-Kempen-Limburg.

21 EDEGEM: Geschenkboekenbeurs. In Gemeenschapscentrum Drie Eiken, Drie Eikenstraat 128. Van 19 tot 22u. Ook op 22/10 van 14 tot 20u., en op 23/10 van 10 tot 20u. Inkom gratis. Org.: VNSE.
22 ANTWERPEN: Derde scheepsbal. Met Hugo Schiltz aan boord van Flandria 24. Inscheping vanaf 19u.15. Inkom 250 fr. Kaarten door storting op rek. 404-3036801-74 van VU-Antwerpen-stad.
25 ANTWERPEN: Anderzijds. Debat m.m.v. H. Schiltz en L. Daems. Moderator is J. Van Dooren (Fet), over ,,Hoe begroot men putten?''. Op Ufsia, Rodestraat te Antwerpen, auditorium R 001, om 20u.30. Inkom gratis.

NOVEMBER

4 BORGERHOUT: Politieke vergadering, samen met afdeling Berchem in ,,De Oude Vorstepan'', Turnhoutsebaan 9 te Borgerhout om 20u.30. Sprekers zijn Hugo Coveliers (Verkiezingsuitslagen en stijgende kriminaliteit) en Thor Bergers (migrantenprobleem en toelichting partijnota). Org.: VU-Borgerhout en VU-Berchem.

VU-Herenthout boekt grote stemmenwinst!

Met een duidelijk verjongde lijst (7 kandidaten jonger dan 30 jaar) die ook serieuse kansen aan de vrouwen gaf (4 vrouwen bij de eerste 8 plaatsen) haalde de VU in Herenthout een erg goed resultaat: 27,7 % van de stemmen (= + 7,2 %) en 5 zetels (= + 1). Amper 14 stemmen tekort voor een 6de zetel! Lijsttrekker Staf Driesen haalde 735 voorkeurstemmen (het meeste van de 5 opkomende partijen en op de tweede plaats ook nog iemand van de VU: Staf Van Dyck met 508). De 5 VU-verkozenen zijn: *Staf Driesen* (735), *Staf Van Dyck* (508), *Machteld Ledegen* (382), *Toon Gijbels* (277) en *Ludo Cambré* (254).

De SP haalde 2 zetels, de Herenthoutse Volkspartij (ACW-strekking) 6 (een verlies van 3) en de lijst Gemeentebelangen eveneens 6 (= + 1 ondanks 0,4 % stemmenverlies).

Ondanks de grote VU-overwinning is de kans dat de VU in de meerderheid komt klein. De verliezende partijen (HVP en GBL) zullen waarschijnlijk een koalitie vormen.

(M.D.)

ZOEKERTJE

☐ 35j. gehuwde dame met 3 kinderen van 10, 8 en 7j. oud, zoekt een betrekking in de streek van Halle, Pepingen, Lennik of St.-Pieters-Leeuw als huishoudster of hulp in keuken of onderhoud. Voor inl. zich wenden tot staatssekretaris-burgemeester dr. J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04.

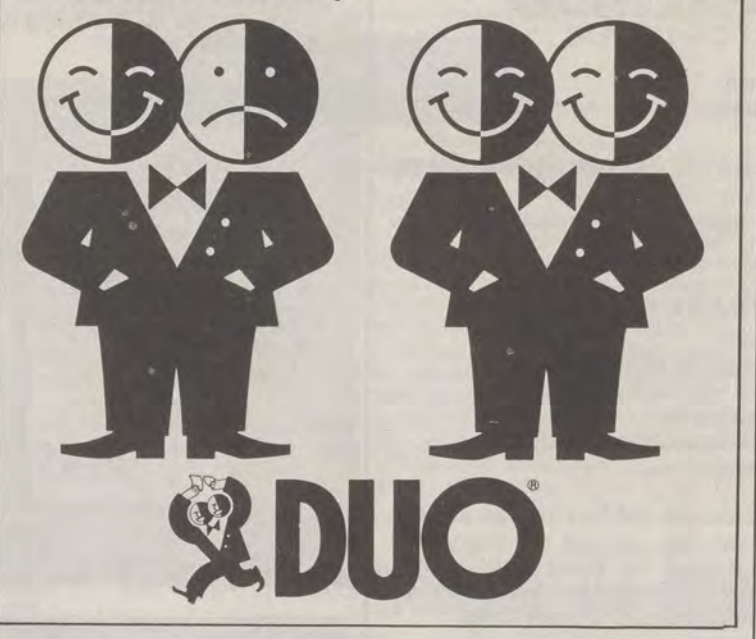

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN ANTWERPEN

GENEESKUNDIG PERSONEEL

Volgende bedieningen worden openverklaard:

ALGEMEEN ZIEKENHUIS MIDDELHEIM

Dienst voor Inwendige Geneeskunde (Prof. Dr. Parizel)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds, (afdeling cardiologie);

Dienst voor Anesthesie en Reanimatie (Dr. Alleman)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds;

Dienst voor Algemene Heelkunde (Dr. Gerard — Dr. Van Cauwelaert)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds (afdeling plastische chirurgie);
— 1 plaats van bijgevoegd geneesnheer-specialist (rang 4) vol-
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds (afdeling cardiologie);

Dienst voor Algemene Heelkunde (Prof. Dr. Hubens)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds, (afdeling orthopedie);

Dienst voor Anesthesie en Reanimatie (Dr. Baute)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds;

ALGEMEEN ZIEKENHUIS JAN PALFIJN (D. Merksem)

Dienst voor Inwendige Geneeskunde (Dr. Verhaegen)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds;

De aanvragen dienen op het Secretariaat, Lange Gasthuisstraat 39, te Antwerpen toegekomen te zijn, **uiterlijk op 31.10.1988.**

Inschrijvingsformulieren en volledige voorwaarden te bekomen op de 7e Directie/Personeelszaken, Lange Gasthuisstraat 39, Antwerpen (tel. 03/22.35.711).

Het inschrijvingsrecht bedraagt 400 fr.
tijds (algemene heelkunde);

Dienst voor Urologie (Prof. Dr. Denis)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds;

Dienst voor Oogziekten en Oogheelkunde (Dr. Zeyen)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds;

Dienst voor Mond- en Tandziekten en M.F.C. (Dr. L. Peeters)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds;

Dienst voor Kerngeneeskunde (Prof. Dr. Van Oosterom)
— 2 plaatsen van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds;

Dienst voor Radiodiagnose (Dr. Mortelmans)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds;

ALGEMEEN ZIEKENHUIS STUIVENBERG

Dienst voor Inwendige Geneeskunde (Dr. Verbraeken)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) met prestatievolume 5/11, afdeling pneumologie, met ruime kennis allergologie;

Advertentie

Elektriciteit:
stabiele prijzen voor jaren

Elektriciteitsproduktie gebeurt voor 90% op basis van energiegrondstoffen die nergens anders voor geschikt zijn, zoals laagwaardige steenkool, uranium, hoogoven- en raffinaderijgassen.

EBES

Dus is rationeel elektriciteitsgebruik een kwestie van gezond verstand. Over zuinige elektriciteitstoepassingen kan U bij ons vrijblijvend advies inwinnen via de plaatselijke kantoren van de intercommunales

Deze week in Knack Magazine

Antwerpenaren eerst

Viert het racisme in Antwerpen dan echt hoogtij? Of zijn de Antwerpenaren malkontent? Wie heeft er voor het Vlaams Blok gestemd? En waarom? Een reportage in Antwerpen, deze week in Knack.

Busquin rond de tafel

Philippe Busquin dient zich aan als de eerste minister van Sociale Zaken die van geen enkele lobby afhangt. Straks komen alle lobby's naar zijn Ronde Tafel, en hij wil hen niet sparen. Een gesprek, deze week in Knack.

Nee, generaal

Agalev-Kamerlid Hugo Van Dienderen was een van de internationale waarnemers, die er in Chili moesten op toezien dat het referendum daar een regelmatig verloop kende. Zijn verslag, deze week in Knack.

Het Randy Newman-interview

Lange tijd geveld door onuitsprekelijke Weltschmerz en de vreemde ziekte van Epstein-Barr, maar terug. Randy Newman met een nieuwe plaat en veel grimmige, maar grappige babbels. Deze week in Knack.

Pascal De Wilde

Als de Rode Duivels nood hebben aan een nieuwe ruggegraat, is het talent daarvoor in de Belgische kompetitie aanwezig. Een reeks over de aanstormende jongeren begint met Pascal De Wilde. Deze week in Knack.

De jacht op Belgian Art

Is de Belgische kunst nu eindelijk trendy genoeg om heel hoog te scoren op de internationale markt? Het Londense venduhuis Christie's neemt dezer dagen de proef op de som.

ZOEKERTJE

☐ 20-jarig meisje met opleiding bedrijfsadministratie in het korte type, met beroepservaring, zoekt een passende betrekking in Brussel of ten W. van Brussel. Voor inl. tel. staatssekretariaat J. Valkeniers, 513.83.00 post 311.

☐ Pas afgestudeerde overtuigd Vlaamsvoelende licentiate Geschiedenis, 23 jaar, uit Dendermonde zoekt passende betrekking (research, administratie, onderwijs). Voor inlichtingen: Ferdy Willems, gemeenteraadslid, Broekkantstraat 37, 9350 Dendermonde (tel. 052/33.00.09).

☐ 20j. A2 elektronmekanieker zoekt een nieuwe betrekking wegens de onveiligheid in zijn huidige werkkring. Voor inl. zich wenden tot staatssekretaris-burgemeester dr. J. Valkeniers, 02/569.16.04.

☐ 23j. ongehuwde 3-talige man met A2 diploma en enkele jaren ervaring als bediende, zoekt een nieuwe job in het Brusselse of Halle-Vilvoorde. Voor inl. zich wenden tot staatssekretaris-burgemeester dr. J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04.

☐ 41-jarige man, met ervaring als redakteur en verantwoordelijke klantenservice, opleiding journalistenschool, zoekt een passende betrekking in de administratief-informatieve richting in Vlaams-Brabant. Voor inl. tel. Staatssekretariaat J. Valkeniers, 513.83.00, post 311.

☐ 23-jarige ongehuwde licentiate geschiedenis, richting Oudste Tijden, zoekt werk in research of administratie, eventueel leeropdracht in haar branche. Voor inl. tel. Staatssekretariaat Jef Valkeniers, 513.83.00 post 311.

☐ 23-jarige jongeman, vrij van legerdienst, in bezit van getuigschrift na leerkontrakt schrijnwerker, zoekt werk als schrijnwerker hout en stofferingen te Brussel of ten W. van Brussel. Voor inl. tel. Staatssekretariaat Jef Valkeniers, 513.83.00 post 311.

Plaatsaanbieding

☐ Vlaamse Sociale Instelling zoekt boekhouder. Gewenste opleiding A6/A1. Curriculum richten en opsturen: Personeelsdienst, Graaf Gwijde van Namenstraat 7 te 8500 Kortrijk.

☐ 20-jarige jongedame — diploma toegepaste communicatie — public relations — zoekt een passende betrekking. Talenkennis: N, F en E, noties van D en Sp. Kan tijpen. Woonachtig te Gent, doch bereid betrekking te aanvaarden te Brussel of te Antwerpen. Voor nadere inlichtingen zich wenden O. Van Ooteghem, Eresenator, A. Lonquestraat 31, 9219 Gentbrugge (091/30.72.87).

☐ 21-jarige sekretaresse zoekt kantoor- of onthaalwerk te Brussel of omgeving. Voor info: volksvertegenwoordiger Daan Vervaet, tel. 02/519.86.94.

☐ Een 2-talige, 28-jarige verpleegassistente met ervaring is op zoek naar werk met kinderen, mindervaliden of bejaarden, in de hoofdstad of er rond. Voor info: kamerlid Daan Vervaet, tel. 02/519.86.94.

LEES HET TIJDSCHRIFT VAN HET PRIESTER DAENSFONDS

– solidariteit met de medemens
– ontplooiing van het Vlaamse volk
– democratisering van de samenleving
– doorbreken van de verzuiling

Jaarabonnement tijdschrift : 250 fr.
Lidgeld + tijdschrift : 400 fr.

Te bestellen op het secretariaat :
Grote Baan 51 - 2990 Wespelaar
Tel.: 016/60.34.57
Te storten op rekening K.B. 431-6126981-43
van het Priester Daensfonds te Wespelaar.

Migranten

Op een kollokwium van Unesco-Vlaanderen werd een vruchtbare poging ondernomen om het migrantenvraagstuk op een wetenschappelijke manier te benaderen. Een aantal mythen, zoals die der kriminaliteit en de valse verwachting dat de tweede generatie zou terugkeren naar het vaderland, werden er doorprikt.

Een panelgesprek met migranten bewees de waarde van het bikultureel onderwijs, waarbij geopteerd wordt om eerst de eigen kultuur te ontdekken en dan zelfbewuster de initiatie in de Vlaamse kultuur te verwerken. Deze onderwijsvorm werd onlangs ook in de migrantennota van Vic Anciaux aanbevolen.

Verschillende sprekers op het kollokwium pleitten voor meer positief denken over vreemdelingen. Daartoe is het zeer belangrijk om kontakten tussen migranten en Vlamingen via permanente strukturen op te zetten.

Men vroeg tenslotte een betere opleiding voor leerkrachten en meer studiekansen voor de jongeren, die meestal in het beroepsonderwijs terecht komen.

Voorzitter Prof. em. W. Calewaert besloot dat het beleid er rekening moet mee houden dat een multikulturele samenleving onomkeerbaar is. Om de bevolking hiervan bewust te maken wacht het onderwijs en de permanente vorming een belangrijke taak.

Aanbevolen huizen

DE PRIJSBREKER
van het goede meubel
Groenstraat 84, 2000 Antwerpen — Tel. 03/236.45.31
Open van 10 tot 19u. — Maandag gesloten

Freddy en Cecile Vermeersch-Vaessen
Sint-Aarnoutstraat 12
8260 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50
algemene decoratiewerken — schilderen — behangen — vloerbekledingen — parket — louverdrape — luxaflex — ....

Werkhuizen der Kempen
LUDO HERMANS
Fraikinstraat 20
2410 HERENTALS
VLAGGEN
REKLAMEARTIKELEN
ZEEFDRUK
Tel.: 014/21.12.07

Een advertentie in WIJ rendeert.
Vraag inlichtingen:
02/219.49.30
(redaktie)
of
02/380.04.78
(Karel Severs)

Etn. BERT pvba
Assesteenweg 101-103 — Tel.: 02/582.13.12
TERNAT — 02/582.04.10
Verdeler
VOLKSWAGEN - AUDI - M.A.N. - PORSCHE 924-944
Diensten: verhuring lange termijn: D'IETEREN LEASE
korte termijn: AVIS
Personenwagens en vrachtwagens

DE VRIESE woonverlichting
baron ruzettelaan 78
8320 brugge 4
baan brugge - oostkamp
050/35 74 04

KOSTUUMS EN BROEKEN
in maatwerk
ZO'VEEL BETER
meesterkleermaker
Vermees
STEENHOUWERSVEST 82
ANTWERPEN T.-231.38.83

Guido NUYTTENS
Longtinstraat 126
1090 Brussel
SANITAIR — ZINK
ROOFING
LOODGIETERIJ
GASVERWARMING
Tel. 426.19.39

GELD
Onmiddellijk te bekomen bij
FRANS VAN MOORTER
Vijfhuizen 6, Erpe
Tel. 053-78.10.09 en 053-21.27.57

PROMO PUZZLE
Kies zelf het onderwerp van uw puzzel
Daniël Cortier
02/428.69.84

GEORGES DE RAS
PVBA
Autocars, autobus, ceremoniewagens, begrafenisonderneming
Hoogstraat 20, Lede
Tel. 053-21.36.36

FERAUTO
Auto-onderdelen
Ferenczi Jozef
Herentalsebaan 550
2220 Wommelgem
Tel. 03/353.26.50
Open van 9 tot 20 u. van maandag tot zaterdag.

nv de winne-fabrisac
migrostraat 128
B 9328 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16
drukkerij
typo - offset - repro
enveloppen - rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk - direct mail

FRANSSENS OPTIEK:
Silhouette
Marwitz
Rodenstock
Herentalsebaan 340, Deurne-Z.
Tel. 03-321.08.96
Kerkstraat 44, Antwerpen
Tel. 03-235.64.75

Alle trofeeën, wimpels, bekers, speldjes, badges, enz. vanaf 1 november 1987 bij
ESOX - STAN PHILIPS
Panorama 36
1810 WEMMEL
Tel. 02/460.68.93

MUNDO chemicalien
KORTESTRAAT 15-19
B-2650 BOOM
☎ 03/888.69.35

KEUKENS - SANITAIR - VERWARMING
VAN DER CRUYS
Assesteenweg 240, Ternat
Tel. 582.29.15
Toonzaal alle dagen open van 9-19 u. Zondag gesloten.

PVBA
J. BORREMANS-COCK & KINDEREN
Algemene Bouwondernemingen
Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89
Wij bouwen voor u sleutel op de deur

Houtzagerij
DE ROOSE N.V.
Algemene hout- en platenhandel
Schaverij
AFD NINOVE - 9400
Steenweg naar Aalst 496
Tel 053-66.83.86
AFD OKEGEM - 9471
Leopoldstraat 114
Tel 054-33.17.51
054-33.11.49

Kleding Lenders
Herentalsebaan 247
Borsbeek (03/321.76.86.

Rik Vermeire over het feestelijk Damiaanjaar:

„Voor het volk is Damiaan een heilige!"

BRUSSEL — Nu zaterdag 22 oktober beginnen de herdenkingmanifestaties n.a.v. de honderdste verjaardag van het overlijden van pater Damiaan, de held van Molokai. Niet in zijn geboorteland maar op Molokai zelf met de herwijding van de St. Filomenakerk ooit door pater Damiaan met eigen handen gebouwd.

De plechtigheid is de start van een wereldwijde herdenking die eind volgend jaar in eigen land besloten wordt met een Damiaan-postzegel.

DAMIAAN DE VEUSTER (°Tremelo 1840) behoort tot de groten van ons volk, generaties jongeren werden het leven en de dood van de zendeling voorgehouden als de ultieme daad van naastenliefde.

Honderd jaar na zijn dood op 15 april 1889 blijft Damiaan geliefd en de strijd tegen de lepra gevoerd door de Damiaanaktie mag steeds op de vrijgevigheid van brede lagen van het publiek genieten.

Dr. Hemerijckx

Toen in 1954 de Franse advokaat Raoul Follerau de *Werelddag voor de Melaatsen* in het leven riep had niemand durven vermoeden dat het initiatief zo inspirerend zou werken dat nu reeds 130 landen een dergelijke Werelddag kennen. De dag loopt overal op 30 januari, de sterfdag van *Mahatma Gandhi*. De figuur van Damiaan sprak Gandhi dermate aan dat hij neerschreef: ,,De wereld kent maar weinig helden die te vergelijken zijn met pater Damiaan. Het loont de moeite uit te kijken naar de bron waaruit de inspiratie komt voor zoveel heldhaftigheid."

Het belang van een Werelddag bij ons is af te lezen uit de begroting. Sinds 1964 bedraagt deze voor de Damiaanaktie liefst 2.451.948.000 fr. Daarmee worden niet alleen gezondheidsprojekten in meer dan 20 landen gefinancierd maar wordt ook aan wetenschappelijk onderzoek (155.417.000 fr.), informatie (241.227.000fr.), vorming (72.139.000fr.) en opleiding (94.066.000fr.) gedaan.

Heeft die grote inzet vruchten afgeworpen? Wij vroegen het *Rik Vermeire* voorzitter van de Damiaanaktie en koördinator voor het herdenkingsjaar.

WIJ: Bestaan er afdoende geneesmiddelen om de melaatsheid helemaal uit de wereld te helpen?

R. Vermeire: *,,Er bestaan heel afdoende middelen om lepra te bestrijden, met name de multidruk-terapie die een kombinatie is van drie geneesmiddelen. Daarmee kan men de melaatse volgens de aard van de ziekte in twaalf of in vierentwintig maanden genezen. Het probleem bij de lepra-bestrijding is dat men aan een vroegtijdige opsporing moet kunnen doen, dit betekent echter een hele organisatie. Dat wil zeggen dat men niet alleen naar de verste dorpen moet maar ook naar de krottenwijken van de grote steden.*

Vervolgens moet men de haarden stelselmatig uitkammen en de zieken gedurende een tot twee jaar bijhouden."

(Het was de Vlaamse arts dr. Hemerijckx die aan de oorsprong ligt van een revolutionaire wending: de vroegtijdige opsporing in dorpen en steden. Mobiele ploegen verplaatsen zich daarbij voortdurend om patiënten op te sporen en te behandelen, de bevolking voor te lichten, de ziekte terug te dringen en de zieken van uitstoting te behoeden.)

Terwijl Rome nog steeds op een mirakel wacht werd pater Damiaan reeds door het volk heilig verklaard!

WIJ: En dat gebeurt nog niet?

R. Vermeire: *,,Dat gebeurt meer en meer, zodanig dat de artsen ons voorspellen dat ze binnen zeven tot acht jaar tot het halveren van het aantal zieken kunnen komen."*

WIJ: Is het noodzakelijk dat die behandeling jong begint?

R. Vermeire: *,,Melaatsheid is niet erg besmettelijk en de bacil vermenigvuldigt zich heel langzaam, om de veertien dagen een verdubbeling zodat er incubatieperioden kunnen bestaan tussen de drie en de zeven jaar. Binnen die tijd kunnen mensen bij gebrek aan uiterlijke tekens niet zien dat zij besmet zijn. Het is dus zaak om zowel jonge als oudere mensen te volgen en van zodra de eerste vlekken zichtbaar worden op te treden."*

± 13 miljoen

WIJ: Wat houdt tegen dat die noodzakelijke aktie grondig uitgevoerd wordt?

R. Vermeire: *,,Er zijn verschillende grote problemen. In de eerste plaats moet men kunnen rekenen op de medewerking van de plaatselijke gezondheidsdiensten, ten tweede is de steun van de bevolking onontbeerlijk. Iemand met een kwalijke vlek zal gemakkelijk de neiging hebben die te verbergen. Men moet dus opzoekingswerk doen want op lepra rust nog steeds een stigma, de melaatse vreest nog altijd dat hij zal afgezonderd worden. Het probleem is dus niet alleen van medische aard maar ligt ook organisatorisch moeilijk. En breder gezien is lepra ook een sociaal-ekonomisch probleem. Hier, in Europa, is de ziekte haast als vanzelf verdwenen omdat de hiegiëne verbeterd is door de ekonomische vooruitgang en door de betere voeding. Elementen die in de derde wereldlanden niet of nauwelijks zijn ingevuld."*

WIJ: Hoeveel melaatsen zijn er?

R. Vermeire: *,,Men weet het eigenlijk niet. De Wereldgezondheidsorganisatie spreekt van 12 tot 14 miljoen, maar echt zeker is men niet. Ik zal u een voorbeeld geven van de moeilijkheden die men ondervindt bij het registreren van melaatsen. In Egypte zijn er melaatsen maar de regering weigert dat te erkennen omdat ze bang is dat het toerisme daardoor in het gedrang komt."*

WIJ: Binnen welke periode kan lepra totaal overwonnen worden?

R. Vermeire: *,,Melaatsheid zal nooit helemaal uitgeroeid zijn. Wel sterk teruggedrongen, binnen een kwarteeuw moet dat mogelijk zijn."*

WIJ: Wat zegt een figuur als Damiaan de mensen van vandaag?

R. Vermeire: *,,Ik denk dat mensen bewondering blijven hebben voor een man als Damiaan omdat hij zich vrijwillig en tot het einde ten dienste heeft gesteld van uitgestotenen. En diezelfde bewondering vind ik zowel bij gelovigen als bij niet-gelovigen. Als Damiaan dat radikale offer niet had gebracht zou de strijd tegen de lepra wellicht niet zover hebben gestaan. De aandacht voor Damiaan loopt door in de Damiaanaktie, mensen beseffen dat wanneer een organisatie zich niet met de melaatsen zou bezighouden de ziekte zou verwaarloosd worden met als gevolg dat het aantal zieken in plaats van te verminderen weer zou stijgen."*

WIJ: De Damiaanherdenking wordt groots aangepakt. Ze zou om en bij de 10 miljoen kosten. Is dat niet wat te groots voor een organisatie die drijft op vrijgevigheid?

R. Vermeire: *,,Nee, wij beschouwen dit als een goede investering omdat wij als Damiaanaktie een beroep moeten blijven doen op de vrijgevigheid van de bevolking. De manifestaties hebben ook een informatieve waarde. Mensen geven aan akties die ze kennen en waarin ze vertrouwen hebben. Ik ga uit van de vaststelling dat de Damiaanaktie goed werk verricht maar nog onvoldoende gekend en gewaardeerd is bij de bevolking. De herdenking is een biezondere gelegenheid om het grote publiek te zeggen hoe groot de figuur Damiaan was en wat zijn levenswerk betekend heeft. Als wij kunnen aantonen dat de Damiaanaktie dit gigantische werk verderzet zal de vrijgevigheid aangroeien zoadat het doel van Damiaan kan bereikt worden."*

Feest en ernst

Het Damiaan-jaar is een gezamelijk initiatief van de *Damiaanaktie*, de gemeente *Tremelo* en de *Heilige Harten*, de kongegratie waartoe pater Damiaan behoorde.

— Dit koördinatiekomitee plant een aantal belangrijke evenementen waaronder een *onderwijsaktie* biezonder in het oog springt, zowel voor het lager-, het biezonder-, als het sekundair onderwijs worden lespaketten aangeboden.

— De toneelvoorstellingen van *Damiaan* worden zowel in Vlaanderen (met Alex Willequet) als in Wallonië (met Bernard Marbaix) hernomen.

— Op 10 december a.s. is er in het kongressenpaleis te Brussel een *nationale huldezitting* waar o.m. de goeverneur van Hawaii het woord zal voeren.

— Op 27, 28 en 29 januari '89 wordt de 36ste *Werelddag voor de melaatsen* gehouden.

— Op 9 en 10 maart '89 is er aan de KUL te Leuven een *Damiaankolloquium* waar een internationaal forum zal handelen over de missionaire aktie in de tijd van Damiaan en nu.

— Het *Heizelstadion* te Brussel is op 15 april het toneel voor een drieuurdurend totaalspektakel.

— *Leuven*, waar het stoffelijk overschot van Damiaan begraven ligt, wil op 16 april '89 de held van Molokai herdenken.

— Gesponsord wandelen tegen lepra doet men op 4 mei in de *Damiaantocht* tussen Leuven en Tremelo.

— Wij zouden niet in Vlaanderen leven mocht er geen *historische stoet* op het programma staan. Deze gaat uit in Tremelo op 24 september '89, naast de Vlaamse groepen zal een Hawaiiaanse delegatie het leven van pater Damiaan op Molokai uitbeelden.

— In het buitenland valt vooral de viering in het Kapitool te *Washington* op, daar staat het borstbeeld van Damiaan.

— De NV *Grote Vlamingen* heeft voor zijn eerste laureaat Damiaan uitgeroepen.

— Los van deze aktiviteiten zijn er de uitgave van een *postzegel*; een *jeugdboek* door Johan Ballegeer; een *Vlaams Filmpje* door Jo Briels; een *gedenkpenning*; een *diareeks*; de film *Damiaan, Wereldburger*; het stripverhaal *De man van Molokai* (uitg.Dargaud); de uitgave van *L' Etrange Bonheur* met de brieven van Damiaan (uitg. Du Cerf,Parijs). Grote aandacht zal wellicht gaan *Ballade voor Damiaan*, een muzikale kreatie van Toots Thielemans en Frederik Devreese.

Volkse heilige

Tijdens de voorstelling van dit indrukwekkende herdenkingsprogramma formuleerde iemand uit het publiek de opmerking dat Damiaan een katoliek priester was en de organisatoren dat ook duidelijk dienden te zeggen.

De opmerking stak schril af tegen de onbekrompenheid waarmee Damiaan de Veuster op Molokai er geen enkel ogenblik aan gedacht heeft alleen zijn katolieke parochianen te verzorgen en te helpen.

Meer dan ergens ter wereld bevochten katolieken en protestanten er mekaar. Damiaan liet zich daardoor niet weerhouden en telde tussen zijn vrienden meer andersdenkenden dan geloofsgenoten. Deze brede naastenliefde zorgt er voor dat de katolieke priester voor mensen van uiteenlopende overtuiging en gezindheid een bewonderenswaardige figuur blijft.

Uiteraard brengt het feestjaar de vraag naar de *heiligverklaring* van pater Damiaan boven. Daarover ondervraagd verklaarde een woordvoerder van de pater picpussen dat de in 1936 ingezette procedure voor de *zaligverklaring* in 1977 rezulteerde in de kwalifikatie *heldhaftig*. Voor een heiligverklaring dient er een bewezen mirakel te zijn en dat ontbreekt (vooralsnog) in het *dossier Damiaan*. Voor fervente vereerders van Damiaan, zoals Moeder Theresa b.v., is dit je reinste onzin. ,, Damiaan is een mirakel op zichzelf! "beweren zij. ,, Mocht de pater uit Tremelo een Italiaan zijn geweest hij was reeds lang heiligverklaard" is een grapje dat in het Vatikaan de ronde doet. Wat een Italiaanse hoogwaardigheidsbekleder tot de bedenking bracht:,, Mocht Damiaan een Pool zijn geweest hij werd morgen heilgverklaard!"

Hoe dan ook, voor het volk is Damiaan een heilige en daarmee uit.

(m.v.l.)

Alle info: Koördinatiekomitee van het Damiaanjaar, Stevinstraat 15 te 1040 Brussel (02/230.66.05).

MENSEN VAN BIJ ONS